

บทที่ 3

ชีวิต ประสบการณ์ ของผู้หญิงในสนามม้า

การเข้าสนามม้าเพื่อเก็บข้อมูลภาคสนามของผู้ศึกษาเกิดขึ้นในสองช่วงเวลา คือ ช่วงแรกในปี พ.ศ. 2546 และช่วงที่สองอยู่ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2551 การทิ้งช่วงลงสนามนานขนาดนี้ มีสาเหตุมาจากความรู้สึกอ่อนไหวมากจนเกินไปของผู้ศึกษา จากเหตุการณ์หนึ่งในสนามม้าที่ทำให้ผู้ศึกษารู้สึกว่า “ถูกหลอก” จาก “ผู้หญิงในสนามม้า” ทำให้ผู้ศึกษาไม่อยากเข้าสนามม้า จนล่องเลยลูกกลมมาถึงอาการถอดใจ อยากเปลี่ยนเรื่องทำวิทยานิพนธ์แต่จนปัญญาที่จะคิดหาหัวข้อใหม่ จึงต้องย้อนกลับเข้าสนามม้าอีกครั้ง ดังนั้นข้อมูลของงานศึกษาชิ้นนี้ จึงเป็นข้อมูลของสองช่วงเวลา ซึ่งย่อมเกิดความเปลี่ยนแปลงแตกต่างระหว่างสองช่วงเวลาข้อแรกและผู้ศึกษาเห็นได้ชัดเจนคือ ในการเข้าสนามม้าครั้งที่ 2 จำนวนผู้หญิงที่เข้ามาเล่นการพนัน และผู้หญิงที่เป็นผู้ติดตามลดลงไปมาก ที่ยังคงเห็นอยู่ก็คือพวกหน้าเดิม หรือนักพนันที่เล่นม้ามานาน (long term) ซึ่งก็คือเหล่าคุณป้า คุณยาย นั่นเอง ขณะเดียวกันก็ปรากฏผู้หญิงวัยรุ่นกลุ่มใหม่เข้ามาในสนามม้าย่างที่จะได้กล่าวถึงต่อไป

เมื่อผู้ศึกษาก้าวเข้าไปเก็บข้อมูลภาคสนาม ก็เพียงแต่ได้ข้อมูลจากปรากฏการณ์จริงในสนามเท่านั้น เราไม่อาจหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของผู้หญิงที่เข้ามาในสนามม้าได้เลย แม้จะหาข้อมูลจากห้องสมุด ข้อมูลทางงานวิจัย หรือแม้แต่นวนิยายก็ไม่ปรากฏภาพผู้หญิงในพื้นที่นี้ หรือว่าข้อมูลส่วนนี้ไม่มีค่าควรแก่ความสนใจ ภาพผู้หญิงในสนามม้าจึงถูกลบออกไปจากประวัติศาสตร์ของผู้หญิง เมื่อหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่นไม่ได้ผู้ศึกษาจึงเข้าไปขอข้อมูลที่ตึกอำนวยการ ราชตฤณมัยสมาคม โดยแจ้งว่าเป็นนักศึกษาเข้ามาขอข้อมูลเพื่อทำรายงานเกี่ยวกับผู้หญิงที่เข้ามาเล่นพนันในสนามม้า เจ้าหน้าที่ได้หยิบเอกสารโรเนียวเล่มเล็กๆ ส่งให้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อมูลดำเนินงานของสมาคม ผู้ศึกษาจึงถามถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้หญิงที่เข้ามาเล่นม้า หรือหนังสือรายงานประจำปี เจ้าหน้าที่คนแรกจึงพาผู้ศึกษาไปพบกับเจ้าหน้าที่อีกคนหนึ่งซึ่งแจ้งแก่ผู้ศึกษาว่า ถ้าต้องการข้อมูลที่นอกเหนือจากนี้หรือต้องการติดต่ออะไรเพิ่มเติมต้องทำหนังสือขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยมาก่อน ผู้ศึกษาจึงขอหนังสือขออนุญาตจากสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร ขอเข้าสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เพื่อสืบค้นข้อมูลผู้หญิงในพื้นที่และขอถ่ายภาพพร้อมทั้งส่งโครงร่างหัวข้อฝึกปฏิบัติด้วย เพื่อแสดงวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติ แต่ผู้บริหารสมาคมไม่อนุญาต โดยให้เหตุผลว่า “ไม่มีผู้หญิงเข้ามาเล่น ที่เข้ามาเป็นผู้ติดตามเท่านั้น ถ้าข้อมูลออกไปเสียหายแน่” หลังจากฟังคำพูดและท่าทีที่เด็ดขาดของผู้บริหารท่านนั้นทำให้ผู้ศึกษารู้ว่าคงไม่

สามารถหาข้อมูลผู้หญิง จากเจ้าหน้าที่ของราชตฤณมัยสมาคมได้แน่ ผู้ศึกษาจึงต้องกลับมาดูข้อมูลในเอกสารเล่มเล็กที่ได้รับมา อ่านจนจบก็ไม่พบคำว่า “ผู้หญิง” แม้แต่คำเดียว แต่มีคำว่า “ภรรยาเจ้าของคอกม้า” ที่แสดงสถานะภาพของผู้หญิงเท่านั้น ที่ถูกบันทึกไว้ในเอกสารของราชตฤณมัยสมาคม

ขณะที่ผู้ศึกษาคาดหวังข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของผู้หญิงในสนามม้าจากห้องสมุดงานวิจัย หรือแม้กระทั่งหนังสือนวนิยายผู้ศึกษาก็พยายามค้นคว้า แต่กลับกลายเป็นว่าผู้ที่ให้ข้อมูลในส่วนนี้กลับเป็นผู้ที่คร่ำหวอดอยู่ในสนามม้านี้เอง ครั้งหนึ่งในสนามม้าขณะที่ผู้ศึกษากำลังสัมภาษณ์คุณยายคนหนึ่งอยู่ ก็มีผู้ชายสูงอายุเข้ามาทักคุณยาย คุณยายจึงแนะนำให้ผู้ศึกษาสัมภาษณ์ผู้ชายดูบ้าง ผู้ศึกษาจึงแนะนำตัวว่าเป็นนักศึกษาขอสัมภาษณ์ข้อมูลในสนามม้าเพื่อทำรายงาน คุณลุงถามผู้ศึกษาถึงหัวข้อรายงาน และเล่าว่าตัวเองเล่นม้ามา 50 ปี แล้ว ผู้ศึกษารู้สึกตื่นเต้นมากเพราะเวลา 50 ปี มันมากกว่าชีวิตของผู้ศึกษาในขณะนี้อีก อะไรในสนามม้าที่สร้างความผูกพันกับคนที่เข้ามาเล่นการพนันได้ยาวนานถึง 50 ปี ความมัวเมาในการพนันหรือ ผู้ศึกษาคิดว่าต้องไม่ใช่แน่ ถ้าถึงกับมัวเมาจริงๆ ผู้ศึกษาคิดว่าอย่างเก่ง 10 ปีก็คงหมดเนื้อหมดตัวแน่นอนอนการย่อนเวลาไปดูการเข้ามาในสนามม้าของผู้หญิง เวลา 50 ปี ก็ไม่ใช่บ่อยเลย อาจเทียบเท่าชีวิตของคนคนหนึ่งได้เลยทีเดียว

ย้อนอดีตภาพผู้หญิงในสนามม้าผ่านประสบการณ์ผู้ชาย

คุณลุงอายุ 65 ปี อดีตผู้ตรวจบัญชีรัฐวิสาหกิจ บุคลิกดี แต่งกายด้วยเสื้อผ้าสะอาด เรียบร้อย พุดจาสุขภาพ จะมีที่นั่งประจำอยู่ที่ชั้น 3 ของอัฒจันทร์ 50 บาท คุณลุงจะมาคนเดียวแต่มีกลุ่มเพื่อนในสนาม เป็นเพื่อนวัยเดียวกัน หลังจากผู้ศึกษาสัมภาษณ์คุณลุงแล้วก็จะเห็นคุณลุงมาสนามม้าเกือบทุกวัน แม้กระทั่งช่วงที่สองของการเข้าสนามม้าของผู้ศึกษา ก็ยังเจอคุณลุง แต่ดูไม่กระฉับกระเฉงเหมือนเก่า คุณลุงย้อนรำลึกประสบการณ์ให้ผู้ศึกษาฟังว่า

ผมเล่นม้ามาเกือบห้าสิบปีแล้ว เข้าสนามม้ามาตั้งแต่อายุสิบสองสิบสาม ใช้วิธีลอดรั้วเข้ามาดูม้าแข่งกับเพื่อนตามประสาเด็กชน ตั้งแต่รั้วยังเป็นรั้วลวดหนามและอัฒจันทร์ยังเป็นไม้ อยู่ในราวปีสองสี่เก้าห้า สมัยนั้นสนามไม่เข้มงวดกับเด็กและการกำหนดอายุ เพราะสี่ยังไม่เยอะและเมื่อก่อนไม่สนใจในเรื่องสังคมมากนัก ปัจจุบันสี่เยอะและให้ความสำคัญกับเรื่องปัญหาสังคม ผมเริ่มเล่นม้าอย่างจริงจังตอนอายุสิบหก ตอนนั้นกำลังเรียนชั้นมอ.สี่ ชื่อตัวเข้ามาในสนามม้าเอง ค่าบัตรผ่านประตูห้าบาท ราคาซื้อตัวห้าบาทกับสิบบาท

ในประเด็นเรื่องความเข้มงวดของสนามกับการกำหนดอายุและประเด็นของเด็กนั้น ในช่วงปี 2546 ผู้ศึกษาเห็นว่าสนามมีความเข้มงวดจริง ผู้ศึกษาไม่เคยเห็นเด็กหรือเยาวชนในสนามม้าเลย แม้กระทั่งร้านค้าอาหารหรือเครื่องดื่มในสนามก็ไม่มีเด็กเข้ามาขายของ แต่ในปี 2551 ผู้ศึกษาเห็นเด็กเยอะมากมีทั้งเด็กที่มาช่วยผู้ปกครองขายอาหารในสนาม เด็กที่ผู้ใหญ่ซึ่งอาจเป็นพ่อแม่พาเด็กเข้ามาในสนามม้าซึ่งผู้ใหญ่ผู้นั้นคือผู้เล่นม้า และเด็กผู้ชายอายุไม่น่าจะเกิน 12 ขวบ เข้ามาในสนามเป็นกลุ่ม 2-3 คน และถือหนังสือม้าแข่ง ดูเบอร์ม้าในแต่ละเที่ยวเหมือนผู้ใหญ่ แต่ผู้ศึกษายังไม่เห็นมีการซื้อตั๋ว เพราะหน้าห้องขายตั๋วติดป้ายห้ามผู้ที่อายุต่ำกว่า 20 ปี ซื้อตั๋วม้าแข่ง ที่น่าสังเกตคือปัจจุบันสนามม้ามีรั้วรอบขอบชิด ไม่ใช่รั้วลวดหนามที่เด็กชนจะลอดเข้ามาได้ อีกแล้ว แต่เป็นเพราะเจ้าหน้าที่ในสนามปล่อยให้เด็กเข้ามา และผู้ศึกษายังแอบหวังว่าเด็กคงยังไม่รู้จักไต่ดเถื่อนในสนามที่อาจทำให้เด็กกลุ่มนี้ตกอยู่ในภาวะเสี่ยง

ส่วนเรื่องผู้หญิง ผู้ศึกษาถามคุณลุงว่าสมัยก่อนผู้หญิงเข้ามาในสนามม้ามากแค่ไหน คุณลุงเล่าถึงบรรยากาศของสนามม้าในสมัยเมื่อ 50 ปีที่แล้วให้ฟังว่า

ตอนที่ผมเข้ามาในสนามม้าแรกๆ ไม่มีผู้หญิงเข้ามาในสนามม้า มีแต่ผู้ชาย มีทุกรุ่น ทั้งเด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ คนแก่ที่เห็นกันเยอะแยะตอนนั้นก็คือพวกเด็กวัยรุ่นที่เข้ามาเล่นตั้งแต่สมัยก่อน เล่นมาพร้อมๆ กันจ๋ากันได้หมด หลายคนก็ตายไปแล้ว ถ้าหมดคนรุ่นนี้สนามม้าต้องเจ๊งแน่นอน เพราะคนสมัยใหม่ไม่เข้ามาเล่นม้ากันแล้ว ส่วนใหญ่จะไปเล่นพนันบอลกัน

ต่อมาตอนหลังถึงมีผู้หญิงเข้ามาแต่น้อยมากจนนับได้ ผู้หญิงที่เข้ามาส่วนใหญ่จะเข้ามากับสามี บางส่วนก็จะเป็นหมอนวด ผู้หญิงทำงานกลางคืน คนดีๆ ไม่กล้าเข้ามาหรอก ผู้หญิงแค่เข้าสนามมวยก็ก้ำกั่นอยู่แล้ว ยิ่งเป็นสนามม้าก็ยิ่งไม่ตี ช่วงหลังๆ ถึงมีนักศึกษารามคำแหงเข้ามาเป็นคู่ๆ เป็นแฟนกันเข้ามาด้วยกัน แต่ตอนนี้ผู้หญิงเข้ามาเล่นม้ากันเยอะขึ้น แต่พวกที่มาที่มากับสามีก็เยอะ ผู้หญิงที่มาที่มากับเสี่ยก็ยังมีอยู่

คำตอบของคุณลุงนอกจากจะแสดงถึงทัศนคติส่วนตัวของคุณลุงแล้ว ยังแสดงให้เห็นค่านิยมของสังคม อคติทางเพศที่ครอบงำ และควบคุมผู้หญิงให้อยู่ในกรอบของความเป็น “ผู้หญิงดี” และ “ผู้หญิงไม่ดี” ผู้ศึกษาถามถึงความแตกต่างของผู้หญิง ว่าสามารถมองออกหรือว่าใครเป็นภรรยาที่มากับสามี เป็นนักศึกษา เป็นผู้หญิงทำงานกลางคืน หรือเป็นผู้หญิงที่มากับเสี่ย และในฐานะที่คุณลุงก็เป็นคนเล่นม้าเหมือนกัน มองภาพผู้หญิงที่เข้ามาในสนามอย่างไร คุณลุงตอบว่า

มองออกนะ ผู้หญิงที่มากับสามีจะไม่ค่อยแต่งตัว แต่งตัวแบบเรียบเรียบ ไม่ค่อยแสดงออก แต่ผู้หญิงที่ทำงานกลางคืน หรือผู้หญิงที่มากับเสี่ยจะแต่งตัวมากหน่อย

และชอบแสดงออก เชียร์ม้า ส่วนที่ระบุว่า เป็นนักศึกษารามคำแหงเพราะมีอิสระกว่า จุฬายา ธรรมศาสตร์ มหิดล พวกนั้นจะเน้นเรื่องเรียนเป็นหลัก

คนเล่นด้วยกันจะไม่สนใจ เข้ามาในสนามแล้วจะเท่ากัน ผู้ชายจะมองผู้หญิงแค่ว่ามีสถานะอะไร มากับใครเท่านั้น

นอกจากข้อมูลเกี่ยวกับผู้หญิงในพื้นที่สนามม้าแล้ว คุณลุงยังให้ข้อมูลจากมุมมอง และประสบการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักพนันชายและนักพนันหญิงไว้ว่า

ที่คนเข้ามาเล่นม้าเยอะเพราะเป็นการพนันที่ถูกกฎหมาย ไม่อยากโดนจับ ผู้หญิงกับผู้ชายจะเล่นม้าไม่เหมือนกัน ผู้หญิงดูการพนันไม่สนุก ถ้าเล่นเสียจะเสียดายเงิน แต่ผู้ชายไม่เสียดาย จะมีความหวัง เล่นเสียก็ไม่เสียดายถ้าเสียจะกลับมาแก้ตัวใหม่ จะติดตามม้าตัวที่พลาด คนเล่นม้าจะทำทุกวิถีทางที่จะหาเงินมาเล่น วันแข่งถ้าไม่มีเงิน จะหามาเล่นให้ได้ กู้หนี้ยืมสินก็ต้องยอม อย่างผมตอนหนุ่มหนุ่ม วันแข่งม้าจะไม่กินข้าวเพราะจะเก็บเงินไว้เล่นม้า แต่พอมีครอบครัวก็ต้องตั้งใจเลิกเล่นสักพัก เพราะผู้ชายจะมีระยะตั้งตัว ผมหยุดเล่นม้าตอนอายุประมาณสี่สิบ ต้องเก็บเงินไว้ให้ลูกเรียนหนังสือ ใช้นี้หมดแล้วมีเงินเหลือก็กลับมาเล่นอีก ตอนนั้นมาเล่นเพื่อสนุก เราไม่มีภาระแล้วการเล่นม้าก็เป็นความเพลิดเพลิน เมื่อก่อนไม่มีใครพูดหรือว่าเล่นม้าเพื่อพักผ่อน เล่นเพื่อเงินทั้งนั้น คนมาเล่นม้าจึงต้องปิดบังเพราะการเล่นม้าชื่อไม่ดี คนคิดว่ามาเล่นม้าต้องเล่นเยอะ ต้องซื้บหายขายตัว ขายบ้านขายช่อง เล่นหมดเนื้อหมดตัว คนที่เล่นหมดตัวเพราะต้องการเอาคืน อย่างนั่นี่เสีย สองพัน น้ดหน้าต้องเล่นสี่พันเพราะต้องการเอาเงินเก่าคืน ก็เลยทุ่เล่นหนักมือขึ้นเรื่อยๆ จนต้องขายบ้านหมดตัว อย่างผมก็ยังไม่บอกให้เมียและลูกรู้ว่ามาเล่นม้า เพราะเมียและลูกมองว่าการเล่นม้าเป็นเรื่องไม่ดี เขาไม่รู้ว่าเล่นเสียแค่ร้อยสองร้อยเท่านั้น คนไม่มีตั้งค์เล่นร้อยสองร้อยไม่เสียหาย แต่คนมีตั้งค์จะเล่นหนักเล่นกันเป็นหมื่น ที่ชั้น 100 คนมีฐานะมีเงินจะเล่นกันเยอะ แต่สนามก็พยายามยกฐานะม้าแข่งเป็นกีฬาไม่ใช่การพนัน พฤติกรรมนักพนันชายที่คุณลุงเล่าให้ฟัง มีบางส่วนที่ตรงกับสถิติของกรมตำรวจ

กล่าวคือ คุณลุงเล่าว่า วันที่มีม้าแข่ง คนเล่นม้าจะทำทุกวิถีทางเพื่อหาเงินมาเล่น แต่ในมุมมองของคุณลุงนั้นเป็นการดิ้นรนหาเงินเข้าสนามม้าในวิธีการที่ไม่ผิดกฎหมาย แต่ในมุมมองของกรมตำรวจ ในฐานะผู้รักษากฎหมายและปราบปรามอาชญากรรม มองว่านักพนันหาเงินเข้าสนามม้าด้วยการก่ออาชญากรรม (สังคีต พิริยะรังสรรค์, 2524, น.44)

นอกจากคุณลุงที่มีประสบการณ์ในสนามม้ายาวนานนับ 50 ปีแล้ว ผู้ศึกษาได้มีโอกาสสัมภาษณ์ผู้บริหารอาวุโสชายท่านหนึ่งของราชตฤณมัยสมาคมฯ หลังจากการเข้าสนามม้า

ครั้งที่ 2 ผู้ศึกษายังไม่ละความพยายามที่จะเข้าไปขอข้อมูลที่ตึกอำนาจการราชตฤณมัยสมาคมฯ ในครั้งนี้เจ้าหน้าที่คนเดิมที่ผู้ศึกษาได้พบในครั้งแรกได้ให้เจ้าหน้าที่นำสำเนาข้อมูลการก่อตั้งสนามม้าราชตฤณมัยสมาคมฯ และสำเนาภาพวันที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนิน ในวันเปิดสนามม้าราชตฤณมัยสมาคมฯ มาให้ผู้ศึกษาและขอทำงานต่อ ผู้ศึกษาจึงลงมาที่โต๊ะ ร.ป.ภ. หน้าตึกและถามว่าพลเอกสุรยุทธ์เป็นสภานายกตั้งแต่ปีอะไร มีเจ้าหน้าที่ท่านหนึ่งได้ยินจึงถามว่า เอาข้อมูลไปทำอะไร ผู้ศึกษาบอกว่าวัตถุประสงค์และสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ท่านนั้นจึงพาผู้ศึกษาไปพบผู้บริหารอาวุโส เมื่อทราบว่าคุณผู้ศึกษาต้องการข้อมูลไปทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ผู้หญิงในสนามม้า ผู้บริหารท่านนั้นถามผู้ศึกษาว่า

ไปสัมภาษณ์ผู้หญิงที่ไหน (ผู้ศึกษา : ในสนามม้าค่ะ) แล้วมีไหม (ผู้ศึกษา : มีค่ะแต่น้อย ลงไปเยอะ เมื่อก่อนผู้หญิงมากกว่านี้ ตอนนี้อยู่แต่คุณป้ากับคุณยายที่เล่นกันมานาน)

เดี๋ยวนี้เศรษฐกิจไม่ดี พวกเสียไม่ค่อยมีเงิน ผู้หญิงพวกนี้ชอบมากับเสีย ตอนนั้นสนามก็จะเจ๊งแล้ว ขาดทุนทุกนัดอาทิตย์ที่แล้วได้ห้าสิบล้าน เมื่อก่อนได้เป็นร้อยล้านถึงอยู่ได้ เดี่ยวนี้ค่าใช้จ่ายในการจัดการสูง เฉพาะเงินรางวัลแต่ละนัดสามล้าน อีกหน่อยสนามต้องเลิกแน่นอนอยู่ไม่ได้หรอก (ผู้ศึกษา : แล้วพวกคอกม้าพวกจ็อกก็ก็ต้องเลิกหรือคะ) อ้อ! พวกนี้อยู่ได้ เขาวิ่งที่ต่างจังหวัดได้ มีตั้งหกสนาม สนามต่างจังหวัดเค้าอยู่ได้ ค่าใช้จ่ายเขาน้อย ต่างจังหวัดเมื่อก่อนได้นัดละสิบล้าน เดี่ยวนี้เหลือสี่ห้าล้าน แต่เขาอยู่ได้ แต่ในกรุงเทพฯ จะมีปัญหาคนไม่ค่อยเข้ามาเล่นแล้ว เพราะมาเพียง

ในทหรณะของผู้ชาย ภาพผู้หญิงที่เข้ามาในสนามม้าคือผู้หญิงที่มากับเสีย ซึ่งมีส่วนประกอบของความเป็นเสียคือเงิน ความสัมพันธ์ระหว่างเสียกับผู้หญิงที่มากับเสียจึงถูกมองว่าขึ้นกับปัจจัยสำคัญคือเงิน ภาพของผู้หญิงที่เข้ามาในสนามม้าถูกระบุประเภทให้เป็นผู้หญิงกลุ่มหนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงความหลากหลายของผู้หญิงที่เข้ามาในสนามม้า นักพนันชายอีกคนหนึ่งก็มีความคิดเห็นต่อผู้หญิงที่เข้ามาเล่นม้าดังนี้

ผู้หญิงที่เข้ามาเล่นม้า ถ้ามีใจชอบก็เล่นได้ แรกๆ ก็มากับแฟน เรียนรู้แล้วก็อยากจะมาเล่นเอง คนธรรมดาคนทำงานไม่มีใครกล้ามาเล่นหรือก็มีแต่ผู้หญิงทำงานกลางคืนมีเวลาว่างมากเลยเข้ามาเล่น พวกนี้ชอบเล่น พวกนี้ชอบเล่นไม่มองว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี เขาถือว่าเป็นนักเล่นเหมือนกัน หรือบางคนก็มากับแฟนผู้ชายจะไม่สนใจผู้หญิงจะเป็นนักเล่นได้ อยู่ที่ใจ ใจรักหรือไม่ ถ้าใจรักก็เล่นได้ หรือผู้หญิงที่ไม่

ขึ้นกับใคร มีอิสระก็สามารถมาเล่นได้ เด็กๆไม่กล้าเล่น ต้องเป็นผู้ใหญ่รับผิดชอบตัวเองได้

นอกจากนักพนัน และ เจ้าหน้าที่บริหารอาวุโส จะให้ความเห็นเกี่ยวกับผู้หญิงที่เข้ามาในสนามม้าผู้ศึกษามีโอกาสได้สัมภาษณ์ทหารที่มาสืบจับโต้เถื่อน ที่มีมุมมองต่อผู้หญิงที่เข้ามาสนามม้าในด้านลบอย่างมาก

ทหาร เข้ามาสืบจับโต้เถื่อน อายุประมาณ 35 ปี

ทหารเข้ามาทำหน้าที่สืบจับโต้เถื่อนนาน 2 ปี ผู้ศึกษาถามว่า มองผู้หญิงที่เข้ามาเล่นม้าในสนามม้าอย่างไรทหารคนนี้ตอบว่า

ผู้หญิงที่เข้ามาเล่นในสนามม้าไม่ดีเลย ถ้ามีแฟนจะไม่ให้เข้ามา คุณป้าคุณยายควรอยู่กับลูกกับหลาน อยู่กับบ้านไม่น่ามาเล่น ลุ่มหลงมัวเมา ม้าแข่งมันคือการพนันอย่างหนึ่ง เล่นไปก็ไม่คุ้ม มี 16 ตัวแข่ง 1 ตัว (หมายถึงม้า 1 เที้ยวมีม้าวิ่ง 16 ตัว แข่งได้ 1 เบอร์) ผู้หญิงที่เข้ามาอยู่กับผู้ชาย ไม่อึ้นหูก็เมียบเก็บ ถ้ายิ่งแต่งตัว ยิ่งถูกมอง โต๊ะรับแขก ถ้าเป็นผู้หญิง จะโดนดูถูก ว่าไม่มีปัญญาไปทำอย่างอื่น เข้ามาจับผู้ชาย คนเล่นการพนัน จะมองผู้หญิงคือ เข้ามาเพื่อขายตัว ชวนไปนอน ถ้าเล่นก็เล่นน้อยห้าสิบ ร้อยหนึ่ง มีปัญหาชีวิตก็เข้ามาเล่น ถ้าไม่มีเงินก็ชวนผู้ชายไปนอน

ผู้หญิงไม่ว่าจะเข้ามาในสนามม้าในฐานะอะไร ก็ไม่สมควรเข้ามา แล้วยิ่งสะพานกระเป๋ามาเข้ามาในสนามม้าอย่างคุณ ผู้ชายก็ต้องคิดอย่างเดียว

ความคิดเห็นของผู้ชายที่คลุกคลีกับสนามม้ามาเป็นเวลานาน จะมองว่าสนามม้าเป็นสถานที่ที่ไม่เหมาะกับผู้หญิงดี ผู้หญิงปกติธรรมดา และจัดกลุ่มผู้หญิงที่เข้ามาว่า ถ้าเป็นผู้หญิงที่เข้ามาอยู่กับแฟนหรือสามีจะถูกยอมรับมากกว่า เสมือนผู้ชายเป็นเกราะกำบังให้กับผู้หญิงได้ แต่ขณะเดียวกันถ้าผู้หญิงเข้าสนามม้ามากับผู้ชายที่มีเงิน ผู้หญิงจะถูกเปลี่ยนสถานะให้เป็นผู้หญิงที่มาขายที่แฝงนัยถึงผู้หญิงขายตัว ส่วนผู้หญิงที่เข้ามาโดยไม่มีผู้ชายเป็นผู้ปกป้อง จะถูกมองว่าเป็นผู้หญิงที่ทำงานกลางคืน เป็นหมอนวด ซึ่งกรณีนี้ อาจมีสาเหตุมาจากในอดีตผู้หญิงกลุ่มนี้เป็นผู้หญิงกลุ่มแรกๆ ที่กล้าเข้ามาในสนามม้า แต่กลับเป็นภาพตายตัวมาจนถึงปัจจุบัน ที่แม้มีความเปลี่ยนแปลงในสนามม้าไปมาก มีผู้หญิงหลากหลายมากขึ้น แสดงถึงทัศนคติของผู้หญิงต่อสนามม้าได้เปลี่ยนไปแล้ว แต่ทัศนคติของผู้ชายที่มองผู้หญิงที่เข้ามาในสนามม้ายังไม่เปลี่ยน แม้ว่านักพนันชายจะมองว่าผู้หญิงที่เข้ามาแล้ว จะมีสถานะเป็นนักเล่นเหมือนกัน มีความเท่าเทียมในฐานะนักพนัน แต่การให้การยอมรับเกิดขึ้นหลังจากผู้หญิงได้ถูกตัดสิน หรือถูกจัดประเภทไปแล้ว

การเข้าสู่สนามม้าของผู้หญิง

จากการศึกษาภาคสนาม ผู้หญิงที่เข้ามาในสนามม้าไม่ได้มีการรวมกลุ่มหรือจัดแบ่งพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งในสนามม้าให้เป็นพื้นที่เฉพาะของผู้หญิง ผู้หญิงจะกระจายปะปนอยู่ท่ามกลางผู้ชายทั่วบริเวณสนามม้า ผู้หญิงที่มีอายุจะนิยมอยู่ในชั้นล่างๆ ชั้น 1 ชั้น 2 ชั้น 3 ซึ่งถือว่ายังไม่สูงเกินไปนักสำหรับสุขภาพ ส่วนผู้หญิงที่อายุไม่เกิน 40 ปี ผู้ศึกษาเห็นนิยมขึ้นไปอยู่ที่ชั้น 4 ชั้น 5 ซึ่งมีจำนวนน้อยมากและเป็นกลุ่มที่มีกฎระเบียบ การให้สัมภาษณ์แก่ผู้ศึกษา ผู้หญิงส่วนใหญ่จึงเป็นผู้หญิงวัยกลางคนจนถึงผู้หญิงสูงอายุ ซึ่งก็เป็นคนกลุ่มวัยเดียวกันกับผู้ชาย ผู้หญิงวัยกลางคนมีทั้งมาเดี่ยว และมาเป็นกลุ่ม 2-3 คน บางกลุ่มจะเตรียมเสบียงอาหารและน้ำดื่มมาด้วย ผู้หญิงสูงอายุส่วนใหญ่จะมาคนเดียวและจะมาเจอเพื่อนในสนามม้า (อ่านเพิ่มเติม เพื่อนในสนามม้า ในหัวข้อความสัมพันธ์ของนักพนัน)

การแต่งกายของผู้หญิงมีตั้งแต่เสื้อผ้ามอซอ ไปจนถึงผ้าไหมแต่จะเป็นแบบเรียบง่าย ไม่หรูหราเด่นสะดุดตา แต่ในชั้น 100 บาท นักพนันจะแต่งกายดีกว่า การแสดงออกในการเชียร์ม้าจะมีส่วนน้อยที่เชียร์ม้าเหมือนกับผู้ชาย ส่วนหนึ่งเป็นเพราะบุคลิกที่ดูห้าวคล้ายผู้ชาย อีกส่วนหนึ่งเป็นเพราะมีกลุ่มเพื่อนที่มเดียวกันพากันเชียร์ แต่โดยส่วนใหญ่ผู้หญิงจะนั่งรอผลประกาศจากสนามหรือไม่กี่ถามจากคนที่เชียร์ม้าที่อัฒจันทร์

จากข้อมูลภาคสนาม สามารถแบ่งผู้หญิงออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

ผู้หญิงในสนามม้า มีวัตถุประสงค์ในการเข้ามาในสนามม้าแตกต่างกัน จากการเก็บข้อมูลสามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

กลุ่มแรก คือ ผู้ติดตาม ส่วนใหญ่เป็นผู้ติดตามสามีและแฟนเข้ามาเล่นม้า อีกส่วนหนึ่งคือติดตามสามีที่เป็นเจ้าของคอกม้า แต่จะมีที่นั่งแยกไปที่ห้องแอร์ชั้นบนสุดของชั้น 100 บาท

กลุ่มที่สอง คือ ผู้เข้ามาทำงาน คือทำงานเป็นพนักงานในห้องขายตั๋วหรือขายน้ำขายอาหารในสนามม้า และคนเดินตัวโตเต๋เถื่อน

กลุ่มที่สาม คือ กลุ่มที่เข้ามาเล่นม้าหรือที่ผู้ศึกษาขอเรียกว่า นักพนันหญิงซึ่งมีทั้งแบบเล่นมาเป็นระยะเวลายาวนาน (long term) หรือพวกที่นานๆ มาครั้ง

ผู้หญิงที่ผู้ติดตาม

จากการสัมภาษณ์ผู้หญิงกลุ่มที่เป็นผู้ติดตามส่วนใหญ่จะบอกว่ามาเป็นเพื่อนสามีมาเฝ้าสามี ซึ่งอาจแปลความหมายถึงการเฝ้าระวังผู้หญิงหรือเฝ้าระวังการใช้จ่ายเงิน ส่วนความรู้สึกเมื่อ

อยู่ในสนามม้า ทุกคนจะรู้สึกเบื่อ ร้อนแต่ก็ต้องมาเพราะสามีให้มา สามีบางคนซึ่งหนึ่งต้องพาภรรยา มาด้วยเพราะไม่ยอมให้อยู่บ้านคนเดียว และจากการที่ผู้ศึกษาสังเกตผู้หญิงบางคนนั่งแยกตัว ออกมาและนั่งอ่านหนังสือเงียบๆ ท่ามกลางบรรยากาศอุ่นๆ หรือบางคนก็นั่งเฉยๆ ไม่ได้ทำอะไร และฝ่ายสามีจะแวะเวียนเข้ามาคุยเป็นช่วงๆ แต่อีกกลุ่มจะนั่งกับสามีทำหน้าที่จดข้อมูล ชื่อน้ำ อาหาร และปรนนิบัติทั่วไป ผู้ศึกษาถามว่าเคยทะเลาะกับสามีเรื่องการพนันหรือไม่ ทุกคนตอบเป็น เสียงเดียวกันว่า ไม่เคย บางคนบอกว่าเงินของเขาไม่ใช่ของเรา ถึงชายสมบัติมาเล่นก็เป็นของพ่อแม่เขา ไม่ใช่สมบัติของพ่อแม่เรา

จากข้อมูลของผู้ติดตามประกอบกับคำสัมภาษณ์ของนักพนันชาย รวมทั้งข้อมูลของผู้หญิงคนอื่นๆ ทำให้พอมองเห็นเส้นทางของผู้หญิงที่ค่อยๆ พัฒนาจากการเป็นผู้ติดตามผู้ชายเริ่ม เรียนรู้จากผู้ชาย จากเดิมที่ผู้ศึกษาจะสรุปข้อมูลของผู้หญิงในฐานะผู้ติดตามทุกคนรวมกันเท่านั้น จึงต้องกลับมาให้ความสำคัญต่อข้อมูลส่วนนี้เทียบเท่ากับข้อมูลของผู้หญิงกลุ่มอื่นๆ ที่ผู้ติดตาม ให้ข้อมูลถึงขั้นตอนการเรียนรู้วิธีการเล่นม้าจากผู้ชาย เพื่อยืนยันข้อสรุปดังกล่าว

หญิง อายุ 29 ปี พนักงานบริษัท

หญิงจัดได้ว่าเป็นผู้หญิงสวย รูปร่างดี แต่งตัวเก่ง ทุกครั้งที่เห็นจะใส่เครื่องประดับครบ เครื่องครั้งแรกๆ ที่ผู้ศึกษาเห็นหญิงจะนั่งอยู่คนเดียว นานๆ จะมีผู้ชายคนหนึ่งเข้ามานั่งพูดคุยด้วย เมื่อผู้ศึกษาขอสัมภาษณ์ หญิงบอกว่าไม่มีอะไรจะให้สัมภาษณ์เพราะเล่นไม่เป็น ไม่ได้มาเล่น มา นั่งรอแฟน ผู้ศึกษาเลยเปลี่ยนไปถามเรื่องทัศนคติต่อผู้หญิงที่เข้ามาเล่นม้า และมุมมองเกี่ยวกับการพนัน หญิงบอกว่า “ไม่มีทัศนคติแง่ลบกับผู้หญิงที่มาเล่นม้า ผู้หญิงส่วนใหญ่จะเข้ามากับแฟน หรือมาทำงาน ชายของ กตตัว ไม่รู้สึกอะไรกับการพนัน เฉยเฉย สนุกดี”

เมื่อพูดคุยได้สักพักผู้ศึกษารู้สึกว่าหญิงเริ่มเป็นมิตรมากขึ้น ไม่มีที่ท่าปฏิเสธ ผู้ศึกษา เข้าใจว่าคงเนื่องมาจากการนั่งคนเดียวเป็นเวลานาน อาจรู้สึกเบื่อเมื่อมีคนมาคุยด้วยก็รู้สึกเหมือน ได้เปลี่ยนบรรยากาศผู้ศึกษาจึงถามว่า มานั่งรอแฟนในสนามม้าที่มีแต่ผู้ชายอย่างนี้เบื่อไหม หญิง ตอบว่า “ก็ไม่เบื่อนะ เพราะเพิ่งมาได้ไม่นาน ดูม้าแข่งก็สนุกดี ได้ลุ้นม้าที่เราแทงว่าจะเข้าหรือเปล่า แต่บางทีก็รำคาญคนชอบมอง”

ระหว่างการสัมภาษณ์ แฟนหญิงเข้ามาหา หญิงบอกแฟนว่า พี่เค้ามาขอสัมภาษณ์ เกี่ยวกับเรื่องเล่นม้าไปทำวิทยานิพนธ์ แฟนหญิงพยักหน้าแล้วมองหน้าผู้ศึกษา แล้วถามหญิงว่า จะนั่งที่นี่ใช่ไหม หญิงพยักหน้า แฟนหญิงจึงเดินไป ผู้ศึกษาถามว่า แฟนหญิงไม่พอใจหรือเปล่า หญิงตอบว่าไม่มีอะไร เค้าไม่ว่า ผู้ศึกษาจึงชวนคุยเรื่องเล่นม้า เพราะมีหนังสือม้าแข่งวางอยู่ ตรงหน้าหญิง เมื่อผู้ศึกษาขอยืมดูและพลิกหน้าหนังสือโดยไม่ได้พูดอะไร หญิงคงเข้าใจว่าผู้ศึกษา ไม่รู้เรื่องวิธีการเล่นม้า จึงเริ่มอธิบายว่า

เค้าต้องดูราคาตัว ถ้าถูกกลงแปลว่าม้าสู้ คนเล่นจะวิเคราะห์หน้าปก (น่าจะหมายถึง ข้อมูลในหนังสือม้าแข่ง) ส่วนใหญ่ม้าเต็งจะเข้า ม้าฟลุคเข้าน้อย แล้วก็ดูจ็อกกี้ว่าขี่ เก่งไหม สำคัญที่จ็อกกี้ด้วย ถ้าจ็อกกี้หน้าใหม่ก็ไม่ค่อยเล่น

จากคำพูดของหนังที่อธิบายวิธีการเล่นม้าแสดงว่าหนังเข้าใจวิธีการเล่นเบื้องต้น ผู้ศึกษาถามว่า ไหนว่าเล่นไม่เป็น หนังจึงเล่าว่าตอนแรกก็นั่งกับแฟนถึงรู้วิธีการเล่น แต่เค้าเล่นกับ เพื่อนเค้าเพื่อนเค้าขอบพูดว่าเรามาตั้งคุม เราเลยแยกออกมาเพราะรำคาญ ผู้ศึกษาถามต่อว่า คุณ เรื่องเงิน หรือคุมวิธีการเล่น

ไม่ได้คุมเค้าเล่น ผู้ชายเค้าเล่นเก่งอยู่แล้ว ถ้ามเราบ้างนิดหน่อย แต่เค้าตัดสินใจเอง อยู่แล้ว เรื่องเงินก็ไม่ได้คุมเพราะเล่นทีละร้อยสองร้อย ถ้าเสียก็ไม่เสียตาย แต่มัน ก็มีได้บ้างนะ ไม่ได้เสียทุกเที่ยว ถ้าแทง PLACE จะไม่ค่อยเสียแต่ได้น้อย

หลังจากที่คุยกับหนัง ก่อนกลับผู้ศึกษาเดินไปดูตำแหน่งที่แฟนหนังนั่งเห็นแฟนหนัง นั่ง อยู่ในกลุ่มผู้ชาย 3-4 คน มีกระป๋องเบียร์วางอยู่ใกล้ๆ และมีบางคนพูดจาเสียงดัง นี่อาจเป็น สาเหตุที่หนังต้องแยกออกไปนั่งคนเดียว อย่างไรก็ตามผู้ศึกษาไม่ได้ขึ้นไปชั้นบนอีกเพราะผู้หญิง น้อย และไม่ค่อยมีใครให้สัมภาษณ์ จึงไม่ได้เจอหนังอีกแต่ในการเก็บข้อมูลช่วงที่ 2 ผู้ศึกษาเห็น หนังกับแฟนที่ชั้น 100 ซึ่งครั้งแรกหนังกับแฟนอยู่ชั้น 50 นับว่าเป็นเรื่องที่ผิดปกติเพราะนักพนัน เมื่อได้ทำเลที่มันแล้วมักไม่ค่อยเปลี่ยนที่ แต่หนังกับแฟนย้ายทำเลไปอยู่อีกที่ถ้าเปรียบกับการย้าย บ้านก็เหมือนย้ายข้ามจังหวัดเลยทีเดียว และตอนนี้หนังไม่ได้แยกมานั่งคนเดียวแต่นั่งกับแฟน จาก การสังเกต หนังจะเป็นคนซื้อตัวให้แฟนทุกเที่ยว และดูแลเรื่องน้ำ อาหาร คอยเช็ดเหงื่อให้ ไม่มี กลุ่มเพื่อนของฝ่ายชายมานั่งด้วยแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามผู้ศึกษาไม่ได้เข้าไปทักหนึ่งส่วนหนึ่ง เป็นเพราะไม่อยากจะตอบคำถามว่าผู้ศึกษามาทำอะไรอีก ที่สำคัญผู้ศึกษาระแวงว่าหนังจะถามเรื่อง การเรียนของผู้ศึกษา การเจอกันทั้งสองฝ่ายจึงทำเหมือนคนไม่รู้จักกัน ผู้ศึกษาไม่แน่ใจว่าหนังอาจ จำผู้ศึกษาไม่ได้หรือไม่อยากทักซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าหนังก็ไม่อยากให้ผู้ศึกษาถามถึงการย้ายที่มา เล่นที่ชั้น 100 ด้วยเหมือนกัน

ผู้หญิงที่เข้ามาทำงาน

กลุ่มผู้หญิงที่เข้ามาทำงานจะมีทั้งเจ้าหน้าที่ในห้องขายตั๋ว คนขายน้ำ - อาหารและผู้ ที่เข้ามาเดินรับบริจาคเงินเข้ามูลนิธิที่สนามจัดการแข่งม้าให้เป็นนัดๆ เจ้าหน้าที่ห้องขายตั๋วไม่ สามารถสัมภาษณ์ได้เนื่องจากไม่ได้รับการอนุญาตจากสมาคมและเจ้าหน้าที่ปฏิเสธการให้

สัมภาษณ์เนื่องจากไม่สะดวกเพราะต้องรับผิดชอบงาน และข้อมูลที่คุณศึกษาคาดไม่ถึงและเป็นตำแหน่งงานที่เปิดเผยไม่ได้คือ ผู้หญิงที่เข้ามาทำหน้าที่เดินตัวให้โต๊ดเถื่อน

ฝน ผู้หญิงทำงานเดินตัวโต๊ดเถื่อน อายุประมาณ 20 ปี

ฝนเป็นผู้หญิงผิวขาว รูปร่างสูงโปร่ง คุยกัง ทำงานเดินตัวโต๊ดเถื่อนมา 2 ปี เล่าให้ฟังว่าเสียเจ้ามือชวนมาทำเพราะรู้จักกัน การแทงมั่วกับโต๊ดเถื่อน จะลดให้ 10% การรับมั่วต้องดูหน้าลูกค้าด้วยถ้าหน้าแปลกๆ ต้องจ่ายเป็นเงินสด แต่ถ้าแทงเยอะไม่ต้องจ่ายเงินสด ซึ่งหมายถึงลูกค้าประจำ แล้วเราต้องรับตามกำลัง ถ้ารับไม่ไหวก็ตีให้คนอื่น หรือต้องซื้อตัวกับสนามม้าต้องยอมขาดทุน คนเดินตัวโต๊ดเถื่อนได้ค่าจ้างอย่างต่ำวันละ 1,000 บาท บางทีลูกค้าเล่นได้ก็ตีปเราถ้าเจ้ามือได้ก็จะเพิ่มค่าจ้างให้

คนเป็นเจ้ามือโต๊ดเถื่อนมักไม่ค่อยขาดทุน หรือเจ๊งเพราะม้า สังกะตจากธุรกิจนี้ปราบเท่าไรก็ไม่หมด แต่ยังคงอยู่ยืนยงมาจนทุกวันนี้ และจำนวนเจ้ามือไม่เคยลดน้อยลงเลยเนื่องจากว่ารายได้ของการเป็นเจ้ามือโต๊ดเถื่อนดีกว่าเล่นม้าเอง สิ่งสำคัญนั้นอยู่ที่เงินทุน และต้องมีเทคนิคการรับมั่วที่ไม่ควรรับเบอร์เดียวกันเป็นจำนวนมาก เพราะถ้าม้าเข้า เจ้ามือจะเสียหนัก แต่ถ้ารับม้ากระจายหลายเบอร์ก็จะปลอดภัยจากการที่เจ้ามือจะเสีย

นอกจากนี้คนเดินตัวโต๊ดเถื่อนต้องระวังตัว ไม่รับมั่วประเจิดประเจ้อเกินไป เพราะหน่วยปราบปรามเขารู้ว่าใครเดินตัวโต๊ดเถื่อนที่อยู่ได้เพราะจ่ายเงินให้หน่วยปราบปรามเรียกว่ารู้กัน บางนัดถ้าหน่วยปราบปรามขอร้องว่านัดนี้อย่ารับ พวกโต๊ดเถื่อนก็จะไม่รับแทงในสนาม แต่จะรับแทงทางโทรศัพท์ เฉพาะขาประจำ

คนเดินตัวโต๊ดเถื่อนจะมีทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย และถ้าเราไม่เห็นหรือได้ยินการซื้อขาย เราจะไม่รู้เลยว่าใครเป็นคนเดินตัวโต๊ดเถื่อน คนเดินตัวโต๊ดเถื่อนชายก็จะเหมือนนักพนัน คนเดินตัวโต๊ดเถื่อนหญิงก็จะเหมือนผู้ติดตาม แต่จากข้อมูลจากฝนทำให้ผู้ศึกษารู้ข้อแตกต่างระหว่างผู้เล่นกับคนเดินตัวโต๊ดเถื่อนเล็กน้อย เพราะผู้หญิงที่เข้ามาเล่นส่วนใหญ่จะอายุมาก ผู้หญิงอายุน้อยไม่กล้าเข้ามาเอง นอกจากเข้ามากับแฟนหรือมาทำงานกอดตัว

ผู้ชายชอบแทงมั่วกับคนเดินตัวโต๊ดเถื่อน ถ้าเป็นวัยรุ่นหน้าตาดีผู้ชายยิ่งชอบโดยเฉพาะผู้ชายแก่ๆ เพราะหวังจะจีบ ผู้หญิงที่จะทำงานนี้ต้องมีเล่ห์เหลี่ยม ต้องเก่งต้องเอาตัวรอดต้องใช้หน้าตา แต่ผู้หญิงบางคนเข้ามาทำงานเดินตัวโต๊ดเถื่อนเพราะความมั่งมีน้อยบางคนเข้ามาหาแฟนเพราะรู้ว่าผู้ชายที่เข้ามาเล่นม้าต้องมีเงิน แต่บางทีก็เจอผู้ชายใช้เงินตบครั้งเดียวแล้วเลิก ผู้หญิงบางคนก็ทำเพราะไม่แคร์

อย่างไรก็ตามตลอดเวลาที่ผู้ศึกษาลงสนามผู้ศึกษาไม่ได้พบคนเดินตัวหญิงคนอื่นอีกเลย เนื่องจากผู้ศึกษาสังเกตไม่ออก หรือมีบางคนผู้ศึกษาคาดเดาว่าจะใช้เพราะเป็นหญิงสาวอายุไม่ถึง 30 ปี รูปร่างดี แต่งตัวสวย นั่งรวมกลุ่ม 2-3 คนบ้าง นั่งแยกคนเดี่ยวบ้างและไม่ให้ความสนใจกับข้อมูลมาในหนังสือนัก เมื่อผู้ศึกษาเข้าไปขอสัมภาษณ์ก็ปฏิเสธว่าไม่มีอะไรให้สัมภาษณ์ บางคนก็ดูผู้ศึกษา คิดว่าเขาคงเครียดกับการเสียผ้า หรือต้องการเก็บข้อมูลมาโดยละเอียด แต่เมื่อผู้ข้อมูลจากฝน ทำให้คิดว่าผู้ศึกษาอาจจะเจอคนเดินตัวตัวจริงแล้วก็ได้

เด็กสาวขายเบียร์ อายุ 19-20 ปี

นอกจากผู้หญิงที่เข้ามาทำงานเดินตัวโตติดเดือนแล้ว ในการเก็บข้อมูลครั้งที่ 2 ผู้ศึกษาสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในกลุ่มผู้หญิงที่เข้ามาทำงาน คือ เมื่อ 4-5 ปีที่แล้วจะมีผู้ชายเดินถือเบียร์กระป๋องที่แช่เย็นแล้วมาเดินเร่ขายให้นักพนันที่นั่งตามอัฒจันทร์ ส่วนผู้หญิงจะขายแต่น้ำหวาน น้ำเปล่า แต่ปัจจุบันจะมีกลุ่มเด็กสาวมาเดินเร่ขายเบียร์แทนพ่อค้า เป็นเบียร์ยี่ห้อใหม่ที่แช่เย็นมาแล้วใส่ถุงหิ้วพลาสติก ถุงละ 3 กระป๋อง ราคาถุงละ 100 บาท และที่เป็นจุดสนใจอย่างมากคือ เครื่องแบบของเด็กสาวกลุ่มนี้ คือเสื้อยืดสีขาวเข้ารูปใส่กับกางเกงขาสั้นที่สั้นมาก ไม่ใช่กางเกงขาสั้นธรรมดาอย่างที่เคยนิยม แต่เป็นกางเกงขาสั้นในยุคปัจจุบันที่โชว์ต้นขาทั้งหมด ส่วนขาข้างด้านหลังก็ปิดกันลงมา 1-2 นิ้ว ถ้าถามผู้ศึกษาถึงภาพที่เห็น ผู้ศึกษาก็ยอมรับว่าเป็นภาพที่ดึงดูดสายตาอย่างมาก แต่ก็รู้สึกว่ามันไม่เหมาะสมแก่เด็กสาวที่แต่งกายเช่นนี้ในสถานที่แบบนี้

ผู้ศึกษาหาโอกาสขอสัมภาษณ์เด็กสาว จนวันหนึ่งสบโอกาสเนื่องจาก บริเวณใกล้กับผู้ศึกษานั่ง มีนักพนันชายที่เป็นลูกค้าของเด็กสาวขายเบียร์ โกงเงินค่าเบียร์ 400 บาท ที่เด็กสาวนำมาขายตั้งแต่เที่ยวที่ 3 นักพนันซื้อเบียร์เป็นระยะจำนวน 12 กระป๋อง และบอกให้เด็กสาวมาเก็บเงินในเที่ยวที่ 8 เมื่อจบเที่ยวที่ 8 เด็กสาวมาเก็บเงินแต่นักพนันคนนั้นไม่อยู่แล้ว เด็กสาวยื่นรอตกรกลุ่มผู้ชายที่น่าจะเป็นเพื่อนของนักพนันคนนั้นอยู่นานมาก ผู้ศึกษามองดูอยู่ก็เห็นว่าไม่มีใครสนใจจะแก้ปัญหาให้ เด็กสาวจึงโทรศัพท์เรียกเพื่อนมาอีก 2 คน แต่ก็ไม่มีใครจ่ายเงินแทนเด็กสาวและเพื่อนยังคงยื่นรอโดยไม่รู้ว่าทำอะไร ผู้ศึกษาจึงบอกรออย่างนี้ไม่มีประโยชน์เค้าคงกลับไปแล้ว เด็กสาวเริ่มร้องไห้ กลุ่มผู้ชายที่รู้เรื่องมาตั้งแต่ต้นจึงมาถามว่าได้เงินรียัง แล้วบอกกันว่าช่วยจ่ายให้น้อง เพราะสงสาร และให้เงิน 400 แก่เด็กสาว

เด็กสาวขายเบียร์เป็นเด็กสาววัยรุ่น รูปร่างดี ผิวพรรณดี ครั้งแรกผู้ศึกษาเห็นที่ชั้น 50 บาทก่อน มีกลุ่มที่เดินขาย 3-4 คน และอยู่ที่ร้านอีก 1 คน คนที่อยู่ที่ร้านผู้ศึกษาไม่แน่ใจว่าเป็นเจ้าของร้านขายเครื่องดื่มหรือเป็นหัวหน้ากลุ่ม ทุกคนใส่เสื้อยืดสีขาวเข้ารูป และใส่กางเกงขาสั้นสี

ดำ รongเท้ามีสัน หลังจากเกิดเหตุการณ์โกงเงินค่าเบียร์ที่ขึ้น 100 ต่อมาอีก 2 สัปดาห์ผู้ศึกษา เจอเด็กสาวคนนี้จึงถามว่า “ผู้ชายคนนั้นมาใหม่” เด็กสาวเล่าให้ฟังว่า “ผู้ชายคนนั้นมาและบอก ให้มาเอาเงินเที่ยวที่ 8 พอมาเอาค่าก็กลับไปอีก ถ้าเค้าให้ก็จะเอาเงิน 400 ไปคืนพี่คนที่ช่วยให้ อาทิตย์ก่อน” ผู้ศึกษาจึงถามว่าทำไมถึงมาขายเบียร์ที่นี่ และทำไมถึงเลือกใส่ชุดแบบนี้ เด็กสาว และเพื่อนช่วยกันเล่าว่า

ตอนแรกหนูไม่ได้มาขายที่นี่หรอก จริงๆ แล้วหนูทำงานเชียร์เบียร์ตอนกลางคืนที่ร้าน ข้างนอกก่อน แล้วบริษัทให้งานนี้มา ได้ค่าจ้างวันละ 280 บาท ขายตั้งแต่เที่ยงถึงสี่ โมงเย็น หนูว่าคุ้มนะ เจ้าของร้านที่นี่ให้ใส่กางเกงขาสั้น หนูเบื่ออยากเลิกขาย โดน ผู้ชายพูดทะเล้งด้วย ชวนไปนอนด้วย (ผู้ศึกษา : เจ้าของร้านคนไหนผู้หญิงหรือผู้ชาย ที่ขึ้น 50 บาทใช่เจ้าของเดียวกันรึเปล่า) น่าจะร้านเดียวกัน เจ้าของร้านเป็นผู้ชาย ที่ ขึ้น 50 บาทก็เป็นเพื่อนหนูมาด้วยกัน (หมายถึงเด็กสาวที่ขายเบียร์ที่ขึ้น 50 บาท แต่งตัวเหมือนกัน)

ข้อมูลของเด็กสาวขายเบียร์มีส่วนคล้ายข้อมูลของฝน เด็กเดินตัวโตเต๋เถื่อน ที่ใช้เรื่อน ร้างของผู้หญิงและความเป็นหญิงสาวหน้าตาดีมาต่อรองแลงผลประโยชน์ในการค้าขายกับผู้ชาย แม้ว่าจะรู้สึกอึดอัดกับท่าทีของผู้ชายในสนามม้าก็ตาม

นักพนันหญิง

ข้อมูลของผู้หญิงที่เข้ามาเล่นการพนันในช่วงแรกของการลงสนามเป็นข้อมูลที่ห้วน และสั้นมีคำตอบตรงๆ ในประเด็นที่ถามเท่านั้น เป็นเพราะผู้ศึกษาเกร็งกับการต้องการข้อมูลให้ตรง ประเด็นที่จะศึกษาเกินไป คำถามเจาะประเด็นประเภท รู้ข้อมูลการเล่นม้าจากใคร ใครชักนำเข้ามา เล่นม้า คิดอย่างไรจึงมาเล่นม้า เล่นมานานเท่าไรแล้ว มีมูลเหตุจูงใจอะไรจึงเข้ามาเล่นม้า รู้สึก อยากรู้กับสังคมที่มองคนมาเล่นม้าว่าเป็นคนไม่ดี และได้รับผลกระทบอย่างไรจากการเข้ามาเล่น ม้า แม้ว่าจะพยายามไม่เอ่ยคำถามออกมาตรงๆ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลได้พูด แต่คำตอบที่ผู้ศึกษาได้รับ ก็ยังขาดชีวิต อารมณ์ ความรู้สึก ขาดการถ่ายทอดประสบการณ์ จากผู้ให้ข้อมูลและในผู้ให้ข้อมูล บางคนผู้ศึกษายังได้ข้อมูลไม่ครบก็ขอตัวไปซื้อตั๋วบ้าง ขอจดข้อมูลบ้าง เช่นกรณีศึกษาที่สมมุติ ชื่อผู้ให้ข้อมูลดังนี้

น้ำใจดี อายุ 50 ปี อาชีพค้าขาย

น้ำใจดีเป็นผู้หญิงเชื้อสายจีน บุคลิกเรียบร้อยพูดจาดียิ้มแย้ม มีครอบครัวแล้วสามี และลูกรู้ว่าเล่นม้าแต่ไม่ได้ว่าอะไร เพราะเงินที่เล่นได้มาจากการค้าขาย น้ำใจดีบอกผู้ศึกษาว่า เล่น

ม้ามา 10 กว่าปีแล้ว ที่เล่นเพราะติด มีแรงจูงใจคือ “เงิน” และต้องการความสนุกด้วยการหารายได้พิเศษ เพื่อฟลุค

น้ำใจดีได้ข้อมูลเรื่องการเล่นม้าจากญาติผู้ใหญ่ว่า “รวยม้ามา” จึงถามข้อมูล ของสนามม้า แล้วตัดสินใจเข้ามาเล่นเอง ตอนเข้ามาครั้งแรกไม่ได้คิดกลัวกลุ่มผู้ชาย แต่ก็มีการดูผู้ชายมองบ้างเพราะตอนนั้นผู้หญิงเข้ามาน้อย มีแต่ผู้ชาย ผู้หญิงจึงถูกมองว่าเข้ามาทำไม เข้ามาเล่นม้าหรือ แต่ปัจจุบันน้ำใจดีเห็นว่าบรรยากาศของผู้หญิงดีขึ้น ผู้หญิงเข้ามามากขึ้น ตอนนี้มีเด็กวัยรุ่นเข้ามากับแฟน ผู้ชายเลยไม่ค่อยมอง ไม่สนใจ ต่างคนต่างเล่น

การเล่นม้าของน้ำใจดีจะไม่เล่นทุกเที่ยว เอาเที่ยวที่ชัวร์ บางนัดเสียหมดทั้งนัดบางทีโชคเข้าข้างรวยทั้งนัด บางทีก็ถามข้อมูลจากผู้ชายที่เคยเห็นหน้า บางทีก็เล่นม้าที่ตัวเองชอบ เล่นมานานแล้วรักม้าตัวนี้ เขาเคยวิ่งเก่งก็เล่น เงินขั้นต่ำสุดน้ำใจดีเล่น 100-200 บาท สูงสุดเคยเล่นถึง 2,000 บาท

และสุดท้ายน้ำใจดีมองการพนันยอมมีได้มีเสีย ยิ่งเป็นพนันม้ายอมมีการหลอก อยู่ที่เจ้าของคอกจะให้ม้าชนะหรือไม่ ต่างคนต่างสูในวงการพนัน

น้ำเก่ง อายุ 50 ปี เป็นแม่บ้าน

น้ำเก่งเป็นผู้หญิงเชื้อสายจีนเป็นคนคล่องแคล่ว ตอนที่ผู้ศึกษาเจอน้ำเก่งที่สนามฝรั่งน้ำเก่งมาคนเดียว เข้ามาเจอเพื่อนข้างในสนาม น้ำเก่งบอกว่าไม่ได้มาประจำ ถ้าว่างจึงจะมา ซึ่งก็เป็นจริงอย่างที่น้ำเก่งบอก เพราะผู้ศึกษาไม่เคยเจอน้ำเก่งอีกเลย

น้ำเก่งบอกผู้ศึกษาว่าเล่นม้าเพื่อคลายเครียด และแนะนำว่าอย่าไปเขียนรายงานส่งอาจารย์ว่าเล่นเพื่อคลายเครียดจะไม่ได้คะแนน เพราะการพนันที่ไหนไม่เครียด ผู้ศึกษาถามน้ำเก่งว่า “น้ำไม่เห็นเครียด” น้ำเก่งตอบว่าเป็นบางครั้ง

วิธีการเล่นของน้ำเก่งจะไม่ดูโผย ชอบตัวไหนก็เล่นถ้าเล่นม้าเต็งน้ำเก่งเห็นว่ารวยช่าที่น้ำเก่งมีความคิดอย่างนี้เพราะสมัยเมื่อเล่นม้าใหม่ๆ น้ำเก่งเล่นม้าฟลุคชื่อ ดวงตาสวรรค์ ตามชื่อหนึ่ง แหวง 500 ม้าเข้า WIN ได้เงินมาแสนสอง สนามจ่ายให้เงินสดได้แล้วก็แจกเพื่อนคนละ 1,000 – 2,000 จึงเป็นประสบการณ์ของน้ำเก่งที่ทำให้ไม่ชอบเล่นม้าเต็ง

ตอนนี้ น้ำเก่งเล่นม้าครั้งละ 200 – 300 บาท และเล่าให้ฟังว่า คนเล่นกันจริงๆ เล่นกันเป็นหมื่นๆ เล่นเสียก็กลับไปตีลูกตีเมีย และให้ข้อคิดทิ้งท้ายไว้ว่า เล่นการพนันไม่มีทางรวยทำงานถึงจะรวย ยิ่งตอนนี้เล่นม้ายากกว่าแต่ก่อน หาข้อมูลม้าลำบาก

เลขาเจ้าของคอกม้า อายุ 37 ปี

เข้ามาส่งสมุดประวัติของลูกม้าที่คอกให้เจ้านาย เจ้านายสั่งห้ามไม่ให้เล่นม้า แต่เจ้าตัวแอบเล่นบ้าง ในมุมมองของผู้หญิงที่คลุกคลีในวงการม้า มองว่าผู้หญิงที่เข้ามาเล่นม้า ถ้าอยู่

ในช่วงวัยอายุมากคิดว่าเข้ามาเล่นเพื่อคลายเครียด แต่ถ้าเป็นผู้หญิงวัยทำงานที่เข้ามาเล่นคงเพราะหวังว่าจะได้เงินกลับไปใช้บ้าง

สังคมยังมองผู้หญิงที่เข้ามาเล่นม้าว่าไม่เหมาะสม แม้แต่ผู้ชายก็ไม่เหมาะแต่เนื่องจากเล่นม้าเป็นการพนันไม่ผิดกฎหมาย คนจึงเข้ามาเล่นเยอะ แม้ว่าจะได้เงินง่ายแต่ไม่มีใครรวยจากการพนัน คนที่เล่นเป็นจะรู้ว่า เงินมีเท่าไรควรจะได้เล่นได้เท่าไร

ในวงการม้ากลุ่มเมียจอกก็เข้ามาเล่นเพราะเห็นอยู่หลายคน แต่คงไม่ให้สัมภาษณ์เพราะจะโดนเพ่งเล็งจากเจ้าของคอกว่า เอาข้อมูลของคอกมาเปิดเผย

นอกจากนี้เลขายังเล่าข้อมูลของม้าที่ขาหักหรือขาบาดเจ็บในสนามว่า จะถูกเอาไปยิงทิ้ง เพราะม้าแข่งถ้าขามีปัญหาแล้วจะวิ่งอีกไม่ได้ การจะเลี้ยงต่อไปก็จะสิ้นเปลืองค่าอาหารมาก อีกทั้งค่ารักษาก็แพง ตายไปต้องฝังเนื้อกินไม่ได้เพราะมีแต่สารบำรุงกล้ามเนื้อ หรือฮอร์โมนทั้งตัว ถ้ามีคนขอไปเลี้ยงบางครั้งก็ให้ บางทีก็ขายให้ไปเดินรับจ้างให้คนนั่งที่ชายทะเลหัวหิน แต่ส่วนใหญ่จะยิงทิ้งเพราะเจ้าของคอกจะสงสาร ม้าเคยเลี้ยงดี ๆ แต่ต้องไปอยู่แบบนั้นน่าเวทนา ในความรู้สึกของเจ้าของมายิ่งม้าให้ตายไปจะรู้สึกดีกว่า

พีมด อายุ 42 ปี อาชีพเย็บเสื้อผ้าโหล

พีมดเป็นคนโคราชมาเล่นคนเดียว ครั้งหนึ่งผู้ศึกษาเจอพีมดตั้งแต่หน้าสนามไทย ผู้ศึกษาเดินตามพีมดเข้าชั้น 100 ส่วนหนึ่งเพราะผู้ศึกษาไม่เคยเข้าชั้น 100 อีกส่วนหนึ่งเพราะผู้ศึกษาต้องการสัมภาษณ์พีมดเพราะดูอายุไม่มาก ข้อมูลจะต้องแปลกไป พีมดเพิ่งเคยมาสนามไทยครั้งแรก แต่เคยเล่นม้าที่สนามโคราชมาแล้ว

อดีตสามีของพีมดเปิดบ่อนการพนันอยู่ที่โคราช ตอนนั้นตัวพีมดเองมีอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี มีรายได้หลักหมื่นต่อเดือน และเผื่อแม่เงินให้สามีเล่นม้าด้วย ตัวเองเรียนรู้วิธีการเล่นม้าจากสามี และสามีพีมดเคยเป็นเจ้าของม้า แต่ตอนหลังร่วมหุ้นกับเพื่อนถูกเพื่อนโกงหมดตัว ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวจึงแยกทางกัน สาเหตุเกิดจากพีมดเบื่อบที่สามีชอบเล่นการพนันและเล่นเก่งมาก พีมดทิ้งลูกชาย 2 คนไว้กับพ่อของลูก แล้วหนีมาอยู่กับพี่สาวที่กรุงเทพฯ และทำงานเย็บเสื้อผ้าโหล

ตอนนี้พีมดมีแฟนใหม่เป็นกูกอยู่ที่ฮ่องกง ส่งเงินมาให้ใช้เดือนละ 1 หมื่นพีมดแบ่งส่งให้ลูกเรียนหนังสือ แต่คิดว่าคงใช้ทั้งพ่อและลูก

สาเหตุที่เข้ามาเล่นม้าที่สนามไทย เพราะได้ยินคนรู้จักพูดว่ามาเล่นม้าได้ 2 หมื่นพอดีวันอาทิตย์เป็นวันหยุดมีเวลาว่างเลยมาสนามม้าเพื่อเสี่ยงโชค จากการสังเกตพีมดจะเล่นเที่ยวละ 200-400 บาท ไม่มีหลักเกณฑ์ในการแทงม้า ส่วนใหญ่จะถามคนที่นั่งใกล้ๆ

จากการสังเกตที่มดยั้งกลัวคนทางบ้านจะรู้ว่ามาเล่นม้า เพราะเมื่อมีโทรศัพท์เข้าจะไม่กล้ารับ เพราะกลัวคนที่โทรมาจะได้ยินเสียงประกาศในสนามม้า และมีคนนั่งข้างๆ 2-3 คนคุยกัน ฉะนั้นจึงจากสำเนียงการพูด แล้วถามพี่มดว่าพวกนี้ใช่คนโคราชหรือไม่ พี่มดบอกว่าอย่าให้เขารู้ว่าพี่เป็นคนโคราชเพราะเดี๋ยวเอาไปพูดที่บ้าน มันไม่ดี

พี่สาว อายุ 45 ปี ทำงานรับราชการ

ที่คนนี้จบปริญญาตรีจากจุฬาฯ เข้ามาเล่นม้าได้ประมาณ 7 เดือน ยังเป็นโสดและไม่มีภรรยา ได้ข้อมูลจากเพื่อนๆ และมีเพื่อนผู้ชายคนหนึ่งเลิกกับเมียแล้วต้องเลี้ยงลูกเอง เงินเดือนไม่พอใช้ ก็เข้าสนามม้ามาหารายได้พิเศษ และคุยให้ฟังว่าการแข่งม้าเป็นกีฬาไม่ผิดกฎหมาย ถ้าเราเล่นเสียก็ถือว่าบำรุงสมาคม เป็นประโยชน์ต่อสังคม

พี่สาวบอกว่าที่เลือกเข้ามาเล่นม้าเพราะเห็นว่าเป็นการผ่อนคลาย และมาคนเดียวเนื่องจากไม่อยากให้ใครรู้ เพราะสังคมยังมองคนเล่นม้าว่าไม่ดี แต่ถ้ามีคนอื่นรู้จักเห็นก็ช่างมัน แต่อย่าเอาไปพูดต่อ คุณพ่อคุณแม่ก็ไม่รู้ ให้รู้ไม่ได้กลัวโดนว่า ก่อนเข้ามาตัวเองก็มองว่าผู้หญิงที่เข้ามาเล่นม้าเป็นผู้หญิงไม่ดี เราก็ยอมรับว่าเราก็ไม่ดี

การเล่นม้าของพี่สาวจะไม่เล่นมาก ถ้าเสียก็จะได้ไม่เสียตาย แต่ถ้าได้ก็ดีใจ บางอาทิตย์ได้ 1,000-2,000 ก็กลับ บางอาทิตย์เสียแต่ไม่มาก เล่นไม่ให้ล้มจมเล่นแบบไม่ให้ลำบากทีหลัง ไม่ให้มีผลกระทบตามมา

พี่สาวมองการพนันม้าว่า เข้ามาข้างในถึงรู้ข้อมูลว่ามีม้าดี เจ้าของคอกสั่งจ๊อกก็ตั้งไม่ให้เข้า มีการขอม้า ถ้าเป็นถ้วยพระราชทาน เจ้าของคอกจะขอกันเลยให้ม้าของตัวเองเข้าหรือบางทีถ้าคนแทงเบอร์หนึ่งเยอะๆ ก็จะเปลี่ยนเบอร์ เอาอีกเบอร์เข้า เราต้องเรียนรู้ว่าเล่นอย่างไรไม่เสีย ต้องปรึกษาคนเล่นมานานๆ คนที่เล่นม้ามา 30 กว่าปี จะรู้ต้นลึกหนาบางในสนามม้า

ป้าพร อายุ 52 ปี มาเล่นม้ากับสามี

ป้าพรมาเล่นม้ากับสามี ผู้ศึกษาเจอป้าพรที่ชั้น 100 ทั้ง 2 สามีภรรยา แต่งตัวธรรมดาไม่หรูหรา แต่ใส่ทองเยอะมาก สามีป้าพรใส่ทองเส้นใหญ่ ผู้ศึกษาคาดว่าจะหนักถึง 5 บาท และมีพระเลี่ยมทองหลายองค์ ใส่เสื้อยืดข้างใน สวมทับด้วยเสื้อเชิ้ตปลดกระดุม จึงมองเห็นสร้อยทองแล้วว่า ผู้ศึกษาถามถึงการเข้ามาในสนามม้า และการเล่นม้าของทั้ง 2 คน ป้าพรเล่าว่าติดตามสามีมาตอนอายุ 40

ตอนแรกเราไม่ได้มาด้วย แต่วันอาทิตย์ไม่ค่อยอยู่บ้านกว่าจะกลับบ้านก็ค่ำ ปิดเราไม่บอกเราว่าไปไหน ก็ทะเลาะกัน ถึงบอกว่าไปเล่นม้ายิ่งทะเลาะกันใหญ่เลย เราบอกมันไม่ดีอย่าไปเลย คนรู้เขาจะนิินทาว่าเราเป็นคนไม่ดีชอบเล่นการพนัน พูดมากมาก เข้าเขาเลยบอกไปเลย เข้าไปดูด้วยกันเลยว่ามันเป็นยังไง ก็เลยมา เข้ามาก็มานั่งดู

เออม้าแข่งมันเป็นอย่างนี้นะ บางทีก็สนุก บางทีก็เบื่อ คนมันเยอะ อึดอัด ไม่มีที่นั่ง ก็มาบ้างไม่มาบ้าง ตอนหลังถึงมาประจำ

ตอนมาแรกๆ ไม่สนใจว่าเล่นยังไง ดูแต่ว่าม้าที่เราแทงเข้าไหม ถ้าเข้าก็ดีใจ ดูไปนานๆ ถึงเล่นเป็น รู้จักม้า รู้จักจ็อกกี้ คุยเรื่องม้ากับผู้ชายได้ เล่นม้าต้องรู้ข้อมูลบางที่ เจ้าของคอกเขียนใบสั่งใส่ซองให้จ็อกกี้ไปเปิดที่ช่องสตาร์ท มีทุกรูปแบบ เราต้องดูดีดี ถ้าจ็อกกี้เล่นตัวละ ห้าพันถึงหมื่น เล่น place ได้น้อยแต่ต้องแทงหนัก ถ้าไม่จ็อกกี้เล่นตัวละพัน หรือไม่กี่ไม่เล่นเลย

ผู้ศึกษาถามบ้ำพรถึงภาพพจน์ผู้หญิงที่เข้ามาสนามม้าแล้วถูกมองไม่ดี บ้ำพรตอบว่า สมัยก่อนคิดเหมือนกัน กลัวคนรู้ว่าสามีเรามาเล่นม้า อาย แต่ตอนนี้ไม่คิดแล้ว เรารู้จักเล่น ไม่เคยจมเพราะม้า ถึงคนรู้เราก็ไม่อาย ถ้าเล่นแล้วล้มจมถึงจะอาย ผู้หญิงที่เข้ามาเล่นคือความพอใจของเขา เขามีสิทธิ์ไม่ได้ทำผิดกฎหมาย ไปมองว่าเขาเป็นอย่งนั้นอย่งนี้ มีแต่ผู้ชายมอง ผู้หญิงเราไม่มองกันหรือใครเข้ามาเล่นก็ได้ ผู้ศึกษาขออนุญาตถามบ้ำพรถึงเรื่องครอบครัว และเรื่องทองที่ใส่มาในสนามม้าบ้ำพรตอบว่า บ้ำไม่มีลูกเลยไม่มีภรรยา ถ้ามีลูกคงไม่ได้มาอยู่ในสนามม้า เรื่องใส่ทองไม่กลัวเลย ม้าเล็ก สามีบ้ำก็ขับรถกลับบ้านไม่ได้ไปแวะที่ไหน

นิต อายุ 37 ปี มากับสามี

นิตเป็นผู้หญิงร่างเล็ก เรียบร้อย มีลักษณะเหมือนแม่บ้านที่ผู้ศึกษาพบเวลาไปตลาด สดตอนที่ผู้ศึกษาขอสัมภาษณ์ เธอนั่งอยู่คนเดียว ผู้ศึกษาคิดว่าเธอมาคนเดียว แต่เธอบอกว่า “มากับสามี แต่แยกกันเล่น” วิธีเล่นของเธอคือดูข้อมูลจากหนังสือและดูราคาจ่ายประกอบ เล่นครั้งละไม่มาก 150-200 ไม่เล่นทุกเที่ยว ถ้าขาดทุนก็นิดหน่อย ถ้ากำไรก็ไม่มาก

สามีเข้ามาก่อน แล้วชวนให้เข้ามาดูว่าเป็นอย่างไร ไม่เคยทะเลาะกัน เพราะไม่ได้เล่นจนถึงขนาดขายบ้านขายของหมดเนื้อหมดตัว ตอนแรกก็รู้ว่าสามีมาเล่นก็ไม่ได้โกรธ ไม่ว่า เพราะรู้ว่าเล่นไม่มากเมื่อผู้ศึกษาถามถึงภาพของผู้หญิงที่เข้ามาในสนามม้า สังคมมองว่าไม่ดีรู้สึกอย่างไร ก่อนเข้ามาก็รู้สึกที่ผู้หญิงที่เข้ามาไม่ดี พอเข้ามาแล้วก็รู้สึกที่ผู้หญิงเข้ามาเล่นแบบเท่าเทียมไม่น่าจะเสียหายอะไร แล้วผู้หญิงบางคนเล่นหนักกว่าผู้ชายอีก เล่นเป็นพัน

ภรรยา นายทหาร อายุ 44 ปี อาชีพรับราชการ

มาเล่นกับสามี สามีเข้ามาทำงาน เข้ามารับเงินบริจจาคากรุกูลเข้ามาลุนิธิมาเล่นตั้งแต่ปี 44 แต่ไม่ได้มาเล่นประจำ

ภรรยาบอกว่า เมื่อก่อนมองคนที่เข้ามาเล่นม้าว่าเป็นก๊วย น่ากลัว คงมีแต่พวก 18 มงกุฏ ไม่น่าปลอดภัย แต่พอเข้ามาแล้วเห็นว่าความจริงมีคนหลากหลายอาชีพเข้ามาเล่น บางคน

ทำเป็นอาชีพ บางคนฐานะไม่ดี ต้องหากินดิ้นรนหาเงินนอกระบบ บางทีมาที่นี้ 1 นาที อาจได้เงิน เป็นหมื่นเป็นแสน

ข้อดีของสนามม้าก็มีคือ ได้คิด ได้วิเคราะห์ พักผ่อน สนุกสนานได้ดูลักษณะม้าการ แข่งม้าเหมือนกีฬา ปัจจุบันสังคมมองกว้างขึ้น มองว่าการเล่นม้าเป็นการพนันที่ถูก กฎหมาย และไม่ใช้สิ่งมั่วเมา เพราะถ้าเราไม่พอใจ ไม่เล่นก็ได้ ไม่มีใครบังคับ

เมื่อถามถึงผู้หญิงที่เข้ามาเล่นม้า ภรรยาตอบว่า

ก่อนเข้ามาคิดว่าผู้หญิงที่เข้ามาแสดงว่าไม่เบา แต่พอเข้ามากลายเป็นคนบ๊า คนละ เรื่องเลย สังคมควรเปิดกว้างให้ผู้หญิงได้เข้ามาเล่นอย่างอิสระ แค่วันวัน วันอาทิตย์ เท่านั้นเอง ผู้หญิงดูแลบ้านมา 6 วันแล้ว ควรให้ผู้หญิงได้เข้ามารีแล็กซ์บ้าง

นายทหารสามีเสริมข้อมูลว่า

แต่ผู้หญิงที่เข้ามาคนเดียวควรระวังตัว มีอาชีพเยอะ ผู้ชายที่หาเงินแข่งม้า จะมอง ว่าผู้หญิงเข้ามาใหม่ อาจถูกหลอกให้เล่นม้า สำหรับผมก่อนเข้ามาก็ไม่เคยมอง ผู้หญิงที่เข้ามาในแง่ลบ ผมมองว่าอาจเข้ามาเล่นเพื่อหาเงินไปใช้ หรือเล่นเล็กน้อย เท่านั้น

ผู้ศึกษาถามว่าเข้ามาเล่นม้าทั้งพ่อทั้งแม่ ลูกๆ รู้หรือไม่ สามีตอบว่า

ลูกๆ รู้ว่าพ่อกับแม่มาที่ไหน ไม่ได้ปิดบัง ผมยังบอกลูกๆว่าถ้าลูกโตมีเงินเดือนก็เข้ามา เล่นได้ครอบครัวผมไม่ได้มองเรื่องการเล่นม้าเป็นเรื่องเสียหาย แต่เราต้องมีการ เตรียมการล่วงหน้า ไม่ให้ครอบครัวเดือดร้อน

จากข้อมูลของนายทหารและภรรยา ผู้ศึกษามองว่าเป็นครอบครัวที่มีแนวคิดที่เปิด กว้างและจากการที่นั่งสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ ผู้ศึกษาเห็นเขาทั้งคู่เล่นม้าอย่างสนุกสนานมี การวิเคราะห์ข้อมูลหลายส่วนประกอบกัน เมื่อแทงถูกเขาก็แสดงอาการดีใจจริงๆ และจำนวนเงินที่ แแทงแต่ละครั้งก็ไม่ได้มากมาย จำนวนเงินที่ได้ก็ไม่ได้มากมาย เขาไม่ได้เล่นการพนันแบบทุ่มเทเงิน เพื่อหวังรวย แต่เขาทุ่มเทความคิด วิเคราะห์เพื่อต่อสู้กับความไม่โปร่งใสของการแข่งม้า

กรณีศึกษาทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว ผู้ศึกษาใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามแนวคำถามที่ตั้งไว้ ทำให้ได้คำตอบไม่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์และประเด็นที่จะศึกษา ข้อมูลที่ได้เหมือนการตอบ เพราะถูกถามและตอบเพื่อให้จบๆ ไป ไม่ใช่การตอบเพราะอยากเล่าหรือถ่ายทอดประสบการณ์ และเมื่อจบการสัมภาษณ์ของทุกคนในแต่ละครั้งแล้ว ผู้ศึกษาไม่สามารถเข้าไปคุยซ้ำในประเด็น เดิมหรือประเด็นใหม่กับผู้ให้ข้อมูลเหล่านี้ได้เลย เหมือนผู้ให้ข้อมูลรู้สึกว่าการสัมภาษณ์นั้นจบลง แล้ว การที่ผู้ศึกษาคาดหวังจะได้ข้อมูลเชิงลึกจึงไม่ประสบผล

เมื่อมาทบทวนแนวคำถาม ผู้ศึกษาจึงรู้ว่าประเด็นคำถามเหมือนตอกย้ำผู้ให้ข้อมูลว่าทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสม และสังคมไม่ยอมรับและเป็นผู้ก่อให้เกิดปัญหาแก่ครอบครัวและสังคม ดังนั้นสำหรับผู้ให้ข้อมูลต่อไป คือ คุณยายราตรี ป้าตุ่ม และคุณยายนิภา ผู้ศึกษาจึงใช้วิธีเข้าไปสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมเท่านั้น และลิ้มแนวคำถามที่ตั้งไว้ตามวัตถุประสงค์ให้หมด และบอกผู้ให้ข้อมูลว่า ผู้ศึกษาเป็นนักศึกษามาขอสัมภาษณ์ข้อมูลเรื่อง ผู้หญิงที่เข้ามาเล่นการพนันในสนามม้า และใช้วิธีนั่งฟังเรื่องที่ทั้ง 3 คนเล่าทุกอย่างที่อยากเล่า และบันทึกเรื่องที่ทุกคนพูดหรือบันทึกรายละเอียดและใช้วิธีพูดคุยแต่เรื่องการเล่นม้าเป็นส่วนใหญ่ และผู้ศึกษาไม่ได้รับรองต้องการคำตอบจากคุณยายทั้งสองและป้าตุ่ม ถ้าทั้ง 3 คนไม่พร้อมที่จะตอบคำถาม เราจะคุยกันเรื่องอื่นๆ วิธีการนี้ทำให้ผู้ศึกษาแวะเวียนไปคุยกับทั้ง 3 คนได้อีกหลายๆ ครั้งและทำให้ผู้ศึกษามีโอกาสกลับมาทบทวนข้อมูล เพื่อกลับไปพูดคุยได้อีกครั้ง ผู้ศึกษาพอใจข้อมูลที่ได้รับจากการบอกเล่าประสบการณ์จากคุณยายราตรี ป้าตุ่มและคุณยายนิภา

คุณยายราตรี อายุ 70 ปี เป็นแม่บ้านให้ลูกสาว

ก่อนที่ผู้ศึกษาจะเจอกับคุณยาย ผู้ศึกษาเดินเข้าไปสัมภาษณ์ผู้หญิงหลายคน ทุกคนต่างปฏิเสธและขี้ออกให้ผู้ศึกษาไปสัมภาษณ์คุณป้าทางโน้น ผู้ศึกษาเดินตามทิศทางที่มีคนขี้ออกแล้วเดินเข้าไปหาคนที่คิดว่าต้องใช่คุณป้าคนที่ได้รับการแนะนำมาแน่ๆ ผู้หญิง 2-3 คนที่ผู้ศึกษาคิดว่าใช่คุณป้าก็ใช้วิธีขี้ออกๆ กันเป็นทอดๆ จนผู้ศึกษาได้เจอคุณป้าตัวจริงที่กำลังตามหาอยู่ คุณป้าเรียกแทนตัวเองว่า “คุณยาย”

คุณยายราตรีเป็นคนสูงอายุที่ดูแลตัวเองดีมาก เท่าที่ผู้ศึกษาสังเกตคุณยายยังมีสุขภาพแข็งแรง เดินเหินคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง อารมณ์ดี ความแตกต่างของคุณยายกับผู้หญิงคนอื่นๆ ในสนามม้าคือ คุณยายเป็นคนรักสวยรักงาม ช่างแต่งตัว ทุกครั้งที่ผู้ศึกษาพบคุณยาย คุณยายจะทำผมมาอย่างสวยงาม เสื้อผ้าก็สวยสมวัย คุณยายเป็นคนพูดจาไพเราะใช้คำว่าคะ ค่ะกับผู้ศึกษาทุกคำ จนเมื่อเจอกันบ่อยครั้งขึ้น จึงไม่ได้พูดคำคะ ค่ะอีก แต่ยังคงพูดจาอ่อนหวานใช้น้ำเสียงหวานหูเช่นเดิม ฉันทแล้ววัตถุประสงค์ของการขอสัมภาษณ์และหัวข้อวิทยานิพนธ์ คุณยายตอบตกลงยินดีให้สัมภาษณ์ และเล่าเรื่องส่วนตัวให้ฟังว่า

คุณยายไม่ได้เรียนหนังสือ เริ่มทำงานตั้งแต่อายุสิบสี่ เงินเดือนสี่ร้อยห้าสิบบาท คุณยายทำงานได้ทุกอย่างไม่เลือกงาน เป็นคนมีความสามารถ มีมนุษยสัมพันธ์ดี คนที่ทำงานก็รัก นายก็รักเพราะคุณยายเป็นคนขยัน ทำงานที่รับผิดชอบได้เรียบร้อย ไม่ให้ใครตำหนิเราได้ อายุเจ็ดสิบแล้วคุณยายยังเป็นแม่บ้านให้ลูกสาวอยู่เลย ตอนนี้อยู่กับลูกสาวที่บางใหญ่ ลูกสาวให้เงินใช้เดือนละสองพัน

คุณยายทำงานเป็นแม่บ้านในสถานทีราชการแห่งหนึ่ง อยู่จนถึงปลดเกษียรตอนอายุ 60 ปี สำหรับการเข้ามาในสนามม้า คุณยายเล่าว่า เล่นม้ามา 30 ปีแล้ว สมัยก่อนตัวราคา 5 บาท 10 บาท เล่นมาตั้งแต่อายุ 30 กว่า

ตอนแรกเข้ามาเล่นกับสามี ตอนหลังสามีไม่รับผิดชอบครอบครัว จึงหย่ากัน เป็นสามี เป็นหัวหน้าครอบครัวแต่ไม่ทำหน้าที่ให้ดี คุณยายเลยไปอยู่ที่อื่น มีอย่างที่ไหนคุณยายบอกว่าลูกไม่มีเงินไปโรงเรียน สามีบอกว่าไม่มีเงินก็ให้หยุดเรียนสิ

แม้ว่าคุณยายจะไม่ได้เล่ารายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาชีวิตสมรสมากนัก การตัดสินใจหย่าเพื่อแก้ปัญหา นับว่าเป็นการตัดสินใจที่เด็ดขาด เพราะนั่นหมายถึงการตัดสินใจเป็นหัวหน้าครอบครัวไปในคราวเดียวกัน การไม่เล่ารายละเอียดอาจเป็นเพราะคุณยายผ่านเหตุการณ์ในช่วงเวลานั้นมานาน จึงลืมเลือนความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้น หรืออาจเป็นเพราะไม่อยากย้อนเล่าประสบการณ์ที่ผ่านมา ซึ่งผู้ศึกษาก็ไม่คิดจะถามคุณยายต่อในประเด็นนี้เพราะรู้สึกเกรงใจคุณยายอย่างมากในการจะซักไซ้เรื่องส่วนตัว การที่ผู้ให้ข้อมูลไม่เล่ารายละเอียดต่อเนื่องเพราะไม่ต้องการเล่า เลือกว่าจะเล่าในสิ่งที่ตัวเองต้องการเท่านั้น หลังจากนั้นคุณยายต้องเลี้ยงลูกทั้ง 5 คนเอง คุณยายเล่าว่า ลำพังเงินเดือน 1,000 กว่าบาทไม่พอเลี้ยงลูก จึงคิดว่าควรรหารายได้ในวันเสาร์อาทิตย์เพื่อมาช่วยจุนเจืออีกทางหนึ่ง และเนื่องจากไม่ได้เรียนหนังสือ จึงรับจ้างทำงานทุกอย่างเท่าที่จะมีงานให้ ถ้าอาทิตย์ไหนไม่มีงานก็ตัดสินใจเข้าสนามม้า

คุณยายเป็นคนขยันจึงรับทำงานได้ทุกอย่างเพื่อให้ได้เงิน ลูกเราก็กำลังโตเรา เป็นแม่ต้องรับผิดชอบ จะปล่อยให้เด็กอดไม่ได้ ถ้าอดก็โวย เสาร์อาทิตย์ต้องฝากลูกไว้กับพ่อแม่ ถ้ามีงานคุณยายทำได้ทุกอย่าง ถ้าไม่มีงานก็มาสนามม้า การพนันเป็นการเสี่ยงโชค ถ้ารวยต้องรีบซื้อของกลับบ้าน กลับไปของกินเต็มบ้านลูกเราก็อิ่ม ถ้าเสียก็ต้องรีบกลับ

คุณยายไม่เพียงซื้อของกินกลับบ้านเฉพาะสมัยนั้นที่ลูกยังเล็กเท่านั้น ปัจจุบันคุณยายยังคงติดนิสัยซื้อของกินกลับไปฝากลูกหลานเหมือนเดิม ครั้งหนึ่งผู้ศึกษาทักคุณยายว่าถือกระเป๋ไปใหญ่มาก คุณยายจึงเปิดกระเป๋ให้ดูแล้วบอกว่า เมื่อเช้าแวะซื้อซาลาเปา กับ ขนมจีบ ร้านอร่อยมีชื่อที่ตลาดนางเลิ้งเอาไว้กินเผื่อคุณยายหิว ที่เหลือซื้อไปฝากหลานที่บ้านตอนเย็น

ผู้ศึกษาถามถึงผู้หญิงที่เข้ามาในสนามม้าในยุคก่อน ที่ต้องถูกมองจากสังคม และจากนักพนันด้วยตัวเอง คุณยายยอมรับว่า สนามม้าภาพพจน์ไม่ดี คนเข้ามาต้องถูกตำหนิถูกรังเกียจ เป็นปกติ ของคนสมัยนั้นผู้หญิงที่เข้ามาก็ต้องใจกล้า เพราะต้องถูกมอง เป็นธรรมดาเมื่อผู้หญิงมีน้อยก็ต้องเป็นจุดสนใจ ผู้ศึกษาย้ำว่าคุณยายอาจถูกมองแบบนั้นเหมือนกัน คุณยายหันมามองหน้าผู้ศึกษาแล้วพูดเสียงเข้ม ผู้ศึกษาารู้สึกว่าคุณยายเริ่มไม่พอใจแล้ว

คุณยายไม่สนใจคนอื่น อยากว่าว่าไป คนที่เข้ามาเล่นการพนันเป็นเรื่องส่วนตัว เรื่องของใครของมัน คุณยายไม่อายไม่ปิด เพราะไม่เคยยืมเงินใครมาเล่น ความสุขของใครของมัน ทุกคนไม่มีใครตีหมัด บางคนพูดจาไม่ดีชอบนินทาคนอื่น คุณยายไม่มีเลยต้องทำตัวเองให้ดี อยากเล่นต้องทำตัวให้ถูกต้อง แยกแยะให้ถูก เล่นการพนันแต่เรื่องอื่นต้องดีทำหน้าที่ให้ดีก่อนออกจากบ้าน ถ้าโดนว่าแล้วเสียความรู้สึก เราต้องมีศักดิ์ศรีในตัว มาในนี้ต้องทำตัวให้เรียบร้อย พูดจาให้ดี กริยามารยาทดี อย่าให้ใครเขามาว่าได้ ถูกก็ไปรับเงินไม่ถูกก็นั่งเฉยๆ

ผู้หญิงไม่มีใครอยากโดนว่า เขามีความจำเป็นถึงเข้ามา เราไม่รู้ก็อย่าไปว่าเขา ก่อนจะว่าใครต้องมองดูตัวเองก่อน

แทนที่การมองถึงภาพไม่ดีของผู้หญิง คุณยายมองถึงความจำเป็นของผู้หญิงในการเข้ามาสนามม้าเนื่องจากยึดประสบการณ์ของตัวเองเป็นหลัก ซึ่งผู้ศึกษาเข้าใจว่าคุณยายพูดรวมถึงผู้หญิงที่ถูกผู้ชายมองว่า มาจับเสียและผู้หญิงทำงานกลางคืนด้วย ส่วนคำถามถึงปัญหาที่คุณยายอาจถูกภาพเหมารวมไปด้วยนั้น คุณยายตัดปัญหาด้วยการไม่ให้ความสนใจ และใช้วิธีการแสดงตัวตรงข้ามกับที่ผู้หญิงถูกกล่าวหา ด้วยการแสดงกริยามารยาทแบบกุลสตรี

การได้นั่งคุยกับคุณยาย ดูคุณยายจดรายชื่อจ๊อกก็ด้วยลายมือและภาษาเขียนที่สามารถอ่านรู้เรื่องคนเดียว บางชื่ออ่านออกเสียงได้ตรงกับคำแต่สะกดไม่ถูก คุณยายดูข้อมูลพลิกไปพลิกมา แล้วสอนวิธีการเล่นม้าในแบบของคุณยายกล่าวคือ เมื่อซื้อหนังสือม้าแข่ง จะมีการแจกโปยทั้ง 10 เที้ยว ในโปยนั้นจะเก็งม้าเต็งในแต่ละเที้ยวมาให้ประมาณ 3-4 ตัว คุณยายจะติกรายชื่อม้าในโปย ลงในหนังสือแล้วดูประกอบรายชื่อจ๊อกก็ว่าเป็นใคร แต่คุณยายจะไม่ดูราคาจ่ายว่าม้าตัวไหนสู้ ถ้ามีโปยมากกว่า 1 ใบ คุณยายก็จะติกลงในหนังสืออีก ตัวที่ติ๊กซ้ำหมายถึงโปยทุกสำนักเก็งม้าเต็งตรงกัน ความน่าจะเป็นจะมีมากที่สุด เมื่อเลือกเบอร์ม้าได้แล้ว คุณยายจึงเดินไปกดตัว กลับมาคุณยายจะโชว์ตัวพอเป็นพิธี แล้วบอกว่าเล่นเบอร์อะไร ซึ่งส่วนใหญ่คุณยายจะใช้วิธีปลอดภัย คือ เล่น PLACE เบอร์ละ 50 บาท ทุกเที้ยวคุณยายเล่นจะเล่นมากกว่า 1 เบอร์ อาจซื้อ 2 หรือ 3 เบอร์ ซึ่งถ้าซื้อถึง 3 เบอร์ก็จะมี WIN ด้วย วิธีเล่นม้าของคุณยายอาจไม่ได้ทุกเที้ยว แต่ถ้าเสียคุณยายจะเสียไม่มาก แต่ละนัดคุณยายจะเล่นประมาณ 1,000 กว่าบาทหรือน้อยกว่านั้นเพราะคุณยายจะเล่นถึงเที้ยวที่ 7 หรือเที้ยวที่ 8 เท่านั้นก็จะกลับบ้าน

เท่าที่สังเกตนอกจากเดินไปจดรายชื่อจ๊อกก็บนโทรศัพท์วงจรปิด และเดินไปกดตัวเดินไปรับเงิน ผู้ศึกษาไม่เคยเห็นคุณยายเดินไปทักใครหรือพูดคุยกับใคร มีแต่มีคนมาพูดคุยกับคุณยาย และอย่างที่เคยเล่าบรรยายกาศภายในสนามม้าว่าที่นั่งมีน้อยถ้าใครลุกเดิน ก็เสียที่นั่งทันที

ม้านั่งประจำของคุณยายก็เหมือนกัน ถ้าคุณยายลุกไปก็จะมีคนมานั่งแทนแต่เมื่อคุณยายเดินกลับมา คนที่นั่งอยู่ก็จะขยับที่นั่งให้คุณยายโดยอัตโนมัติ หรือถ้าไม่สามารถขยับได้อีกแล้ว คนใดคนหนึ่งจะลุกขึ้นให้คุณยายโดยไม่ต้องบอกหรือเกียจกัน นักพนันในละแวกนั้นจะรู้กันว่าม้านั่งนี่คือที่นั่งประจำของคุณยาย ถ้าไม่เห็นคุณยายที่ม้านั่งนี้ แสดงว่าวันนั้นคุณยายไม่ได้มา

ความสัมพันธ์กับเพื่อนในสนามม้าของคุณยาย อยู่ในขั้นดีมาก ผู้ศึกษาเคยถามคุณลุงที่ให้ข้อมูลในฐานะผู้รู้แก่ผู้ศึกษา ว่ารู้จักคุณยายมานานหรือยัง คุณลุงเล่าให้ฟังว่า

รู้จักมานาน ตั้งแต่ยังสาว แกพูดจาดีไม่เอะอะโวยวาย แกนั่งเล่นของแกเงียบเงียบ ใครพูดจาอะไร แกก็เฉยๆ คนก็เกรงใจ ตกเย็นแกก็รีบกลับบ้านแล้ว ไม่เคยอยู่จนถึงเที่ยงสุดท้าย บางคนต้องอยู่จนถึงเที่ยงสุดท้าย ม้าเล็กก็ชวนกันไปกินข้าวกินเลี้ยงกันต่อ แต่แกไม่เคยเลย

ครั้งหนึ่งผู้ศึกษาเห็นเด็กหนุ่มอายุ 20 กว่า เข้ามานั่งคุยกับคุณยาย ผู้ศึกษาถามคุณยายว่ารู้จักกันมาก่อนหรือ คุณยายบอกว่าไม่ใช่ มารู้จักกันข้างในนี้ เด็กหนุ่มคนนั้นพูดเสริมว่าในสนามม้าจะมีกลุ่มเพื่อนเล็กๆ ถ้าวันไหนได้เข้ามาจะแวะมาทักทายกันก่อนเขาใช้คำว่า “ในสนามม้าเรามีสังคมเล็กๆ ของเราพูดคุยกันได้ ช่วยเหลือกันได้ แต่เรื่องเงินจะไม่ยุ่งกัน แต่ถ้าเกิดเสียม้าตกรถ ไม่มีค่ารถกลับบ้าน อย่างนี้ขอกันได้

การที่ได้นั่งคุยอยู่กับคุณยาย ดูคุณยายจกรายชื่อจ๊อกก็ด้วยลายมือและภาษาเขียนที่อ่านรู้เรื่องคนเดียว รอคอยคุณลุงข้อมูล เลือกเบอร์ม้า และเดินไปกอดตัว จึงได้ฟังคุณยายฟังอีกครั้ง ระหว่างรอผู้ศึกษายังได้เห็นมิตรภาพระหว่างหญิงชรา กับเด็กหนุ่มที่เกิดขึ้นในสนามม้าเหมือนคุณยายกับหลานชายที่บ้านที่บังเอิญมาเจอกัน แต่ความสัมพันธ์ของคุณยายกับหลานๆ ที่บ้านกลับมีช่องว่างเรื่องสนามม้า

หลานบางคนบอกคุณยายทำไมไม่ต้องไปเล่นม้า มันไม่ดี ฉันบอกเลย เธอไม่ต้องต่อแหนด ที่พวกเธอเอาเงินไปเที่ยวห้าง ดูหนัง ก็หมดเงินเหมือนกัน ที่ฉันเล่นม้าเพราะมันเป็นความสุขของฉัน ความสุขของใครของมัน คนที่เล่นการพนันยังดีกว่าคนไปกินเหล้าเมายา เทียวคลับเที่ยวบาร์ แต่เข้ามายังไม่ตื่นนอน แต่ถ้าเป็นคนอื่นอยากที่ว่าไป คุณยายไม่สนใจไม่เคยไปยืมเงินคนอื่นมาเล่น

ในการเก็บข้อมูลครั้งที่ 2 ผู้ศึกษาเข้าไปทักคุณยาย ว่าจำผู้ศึกษาได้ไหม คุณยายตอบว่า คลับคล้ายคลับคลาว่าจำได้ ผู้ศึกษาสังเกตว่าคุณยายยังแข็งแรงเหมือนเดิม ยังแต่งตัวสวยงามเหมือนเดิม และยังอัธยาศัยดีเหมือนเดิม เห็นได้จากมีคนแวะเวียนมาทักทายคุณยายเสมอ เพื่อนคุณยายหน้าใหม่ๆ คือ ป้าที่เก็บแก้วน้ำพลาสติกใช้แล้วที่คุณยายยื่นเงินให้ 50 บาท ให้ไปเล่นม้า

หลังจากฟังแกบ่นว่าเสียม้า เด็กหนุ่ม 2-3 คน ที่มาฟังคุณยายเล่าวิธีการเล่นม้า ตำรวจในเครื่องแบบที่มาฝากคุณยายกอดตัว

หลังจากที่หมดภาระในการดูแลลูกๆ และช่วยหางานให้ทำจนครบทั้ง 5 คนแล้ว วัตถุประสงค์ในการเล่นม้า ของคุณยายเปลี่ยนไป ไม่ได้เล่นม้าเพื่อหวังเงินอย่างเดียวเหมือนเมื่อก่อน การเข้าสนามม้าของคุณยายตั้งแต่สาวจนแก่ อาจถูกมองว่า ติดม้า มัวเมาในการพนัน แต่คุณยายตระหนักว่า

เราต้องรู้ว่า เล่นการพนันแล้วไม่รวย เรามาผ่อนคลายเป็นมาคลายเครียด ถ้าเสียอย่าเครียด อย่าซีมิเศร้า จิตใจต้องเข้มแข็ง ทำตัวให้มีความสุข จิตใจไม่เศร้าหมอง ถ้ามาเล่นแล้วเครียดไม่ดี คุณยายชอบเล่นม้า ได้เดินบริหารร่างกายบ้าง ถ้าให้อยู่บ้านนั่งเล่นไฟไม่ชอบเกลียดนั่งอยู่กับที่ อยู่แต่บ้านเดียวขงอยกิน

เล่นม้ามันสกปรกไม่สะอาด เราไม่รู้สิ่งแวดล้อมภายใน เล่นไม่เป็นอย่าเข้ามามีการเล่นต้องระวังเล่นแล้วในบ้านต้องมีเงินอยู่สำหรับครอบครัว ต้องมีเงินเก็บ มีเงินที่ใช้จ่ายได้ ใช้จ่ายแบบนี้เกี่ยวกับตัวเอง ถ้าเล่นแบบนี้ไม่มีใครว่า

สุดท้ายคุณยายทิ้งท้ายว่า “สนามม้า ถ้าแม่ภาพพจน์ไม่ดี แต่ก็ถูกกฎหมายตำรวจไม่จับ ถ้าเล่นการพนันแล้วตำรวจจับเสียศักดิ์ศรี”

จากข้อมูลของคุณยายราตรี จะเห็นได้ว่าคุณยายเริ่มต้นเข้าสนามม้าจากการเป็นผู้ติดตามสามีเข้ามาเล่นการพนัน คำพูดของคุณยายที่ว่า “เล่นม้ามา 30 ปีแล้ว” เป็นคำพูดที่ไม่อ้อมค้อม พูดด้วยความมั่นใจในประสบการณ์ที่ยาวนานในสนามม้า จากปัจจัยเรื่องอายุในวัย 70 ปี และการยืนหยัดในการเข้ามาเล่นม้าถึง 30 ปี ได้สร้างสถานะอำนาจ (authority) ในฐานะผู้สูงวัย และในฐานะนักเล่น (พนัน) ตัวจริง ที่ได้รับการยอมรับ ได้รับความสนใจในหมู่นักพนันในสนามม้า ไม่เพียงแต่เฉพาะนักพนันหญิงเท่านั้น ยังรวมถึงนักพนันชายที่เข้ามาเล่นม้าก่อนคุณยายด้วย

ในเรื่องสถานะทางชนชั้นของคุณยายราตรี แม้ว่าในปัจจุบันหากดูจากการแต่งกายและความเป็นอยู่โดยดูจากรสนิยมการเลือกซื้ออาหารการกิน จะบ่งบอกว่าคุณยายราตรีมีสถานะชนชั้นเป็นชนชั้นกลาง แต่ถ้าดูข้อมูลในอดีตปฏิเสธไม่ได้ว่าคุณยายมีสถานะเป็นชนชั้นล่าง โดยดูจากการที่คุณยายราตรีไม่ได้เรียนหนังสือ และต้องทำงานโดยใช้แรงงานเป็นหลักด้วยอาชีพแม่บ้าน หรืองานรับจ้างอื่น ๆ

คุณยายรับรู้ถึงค่านิยมสังคมที่มองผู้หญิงที่เข้ามาในสนามม้า และการถูกเก็บกอดปิดกั้นจากนักพนันชายในสนามม้า วิธีการของคุณยายที่ใช้ในการต่อรอง คือเลือกแสดงตัวตนในทางตรงข้ามกับสิ่งที่ถูกกล่าวหา

ป้าตุ่ม (คุณยายวรรณ) อายุ 55 ปี จากผู้เล่นถึงเจ้ามือโต๊ดเถื่อน

ป้าตุ่มเป็นผู้หญิงรูปร่างท้วม ผิวซีด เกล้ามมมวค่อนข้างรุ่มรวย ใส่แว่นสายตา สวมกระโปรงยาวกรุยกรายแบบที่ป้าตุ่มเรียกว่า แต่งตัวแบบคุณนาย ป้าตุ่มเป็นผู้หญิงอีกคนหนึ่งที่ได้ถ่ายทอดประสบการณ์ที่ผู้ศึกษาไม่เคยคาดคิดมาก่อนว่าจะได้เจอจากประสบการณ์ภาคสนาม ผู้ศึกษาเห็นป้าตุ่ม ตั้งแต่ครั้งแรกที่เข้าสนามม้า และก็เห็นทุกครั้งที่มา แต่ทุกครั้งผู้ศึกษาไม่เคยคิดว่าจะสัมภาษณ์ผู้หญิงคนนี้เลย เนื่องจากบุคลิกป้าตุ่มดูเป็นคนดูไม่ยิ้มแย้ม และมักจะอยู่ในกลุ่มผู้ชาย จนวันหนึ่งผู้ศึกษาเก็บข้อมูลได้มากพอสมควรจึงเดินลงมาชั้น 2 บ้าง เพราะผู้ศึกษาไม่เคยเก็บข้อมูลชั้นนี้ เพราะรู้สึกว่ารวยภาคไม่ดี ผู้ศึกษาเจอป้าตุ่มนั่งอยู่คนเดียวจึงเดินไปขอสัมภาษณ์เรื่องผู้หญิงที่เล่นม้า ป้าตุ่มตอบตกลงในทันที แต่ขอให้เลี้ยงถ้วยเดียว เลี้ยงน้ำแกด้วย ในชั้นแรกข้อมูลที่ได้จากป้าตุ่มเป็นข้อมูลทั่วไป

ตอนนี้ป้าตุ่มอายุ 55 ปี เล่นม้ามา 20 ปี แล้วมาเล่นยามว่างมีอาชีพเป็นหมอนวดแผนโบราณ เมื่อ 20 ปีที่แล้วผู้หญิงน้อย ไม่มีใครกล้าเข้ามาในสถานที่แบบนี้หรืออกจะมีก็พวกทำงานกลางคืน นักร้อง หมอนวด พวกนี้รายได้ดีมีเงินเข้ามาเล่น แต่ตอนนี้เศรษฐกิจไม่ดีเลยไม่ค่อยมากันแล้ว

สมัยก่อน มีผู้หญิงเข้ามาจับผู้ชายหลังเลิกม้า จะคอยดูว่าใครเล่นได้ก็จะชวนไปด้วย แต่ปัจจุบันไม่มีแล้ว

หลังจากคุยกันได้สักพัก ผู้ศึกษากับป้าตุ่มเริ่มมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ป้าตุ่มถามผู้ศึกษาว่าเรียนอะไรที่ไหน เมื่อรู้คำตอบว่าเรียนที่ธรรมศาสตร์ ก็เสนอตัวให้เอาเรื่องชีวิตของแกทำวิทยานิพนธ์ และบอกว่าตัวเองอ่านภาษาอังกฤษเก่ง ให้เขียนภาษาอังกฤษมาจะอ่านให้ฟัง ผู้ศึกษาเขียนภาษาอังกฤษค่าง่ายๆ ไป 2-3 คำ ป้าตุ่มอ่านได้หมด จึงถามป้าตุ่มว่าเรียนจบอะไรมา โดยที่ผู้ศึกษาเองคิดว่าป้าตุ่มน่าจะเรียนไม่ต่ำกว่า ม.3 หรือสายวิชาชีพ ระดับ ป.ว.ช. ซึ่งการอ่านภาษาอังกฤษได้สำหรับคนอายุ 55 ปี น่าจะมีพื้นฐานการเรียนมาพอสมควรแต่ป้าตุ่มกลับตอบว่า ตัวแกความรู้น้อยแต่สนใจอยากรู้ จึงต้องเรียนภาษาอังกฤษเองจากหนังสือ ป้าตุ่มบอให้เขียนคำยากๆ และเขียนคำยาวๆ ให้แกอ่าน ผู้ศึกษาจึงแกล้งเขียนคำว่า “I don't like money” ส่งให้ป้าตุ่มอ่าน ป้าตุ่มมองแผ่นกระดาษแล้วพูดขึ้นมาว่า “ปิดโธ่เอ๊ย ใครไม่ชอบ money แหมเขียนมาได้ยังไง I don't like money” ผู้ศึกษาจึงหัวเราะขณะที่ป้าตุ่มได้เพียงแต่ยิ้มๆ แต่นั่นก็ทำให้ผู้ศึกษารู้สึกว่ามาถูกทางแล้ว

ระหว่างที่นั่งคุยกับป้าตุ่มจะมีผู้ชายเดินเข้ามากระซิบบอกกับป้าตุ่มเป็นระยะๆ พร้อมทั้งส่งเงินให้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเศษเหรียญ ผู้ศึกษาได้ยินแต่เสียงป้าตุ่มบอก “เออ เออ” จึงไม่รู้ว่าคุยกันเรื่องอะไร อีกทั้งสนใจแต่ข้อมูลที่ตัวเองสัมภาษณ์ จนกระทั่งได้ยินผู้ชายคนเก่าเดิน

กลับมาพูดว่า “เปลี่ยนจากเบอร์ 5 เป็นเบอร์ 13” ผู้ศึกษาถึงรู้ว่าป่าตุ่มรับแทงม้าด้วย จึงถามป่าตุ่มว่ารับแทงม้าด้วยหรือ ป่าตุ่มแบ่งรับแบ่งสู้ว่า “รับด้วย เล่นด้วย ที่รับเพราะรายได้ดีกว่า” ผู้ศึกษาถามต่อว่าที่บ้านป่าตุ่มรู้หรือเปล่าว่าเป็นเจ้ามือ ป่าตุ่มตอบว่า

ไม่ให้ใครรู้ ดูไม่ค่อยดีเวลามาสนามม้าต้องบอกว่าไปนวดให้ลูกค้า คนแถวบ้านที่รู้จักกันบางคนก็รู้แต่เขาไม่สนใจเราหรอก เขารู้ว่าเราต้องดิ้นรนหาเลี้ยงตัวเองต้องเลี้ยงแม่เลี้ยงน้องชาย แม่ก็เจ็บออดๆแอดๆน้องก็สติไม่ค่อยดี เราไม่มีสมาชิกเลี้ยง

ผู้ศึกษานั่งคุยเรื่องม้าแข่งกับป่าตุ่ม ระหว่างนั้นก็สังเกตธุรกิจของป่าตุ่มไปด้วย ธุรกิจโตเต็มนของป่าตุ่ม ตามที่ผู้ศึกษาสังเกตเห็นจะเป็นลูกค้าที่เงินน้อยและที่เป็นขาประจำไม่มีเกิน 10 คน บางคนเล่นเป็นเงินเหรียญ บางคนเล่นเป็นแบงค์ 20 บาท ผู้ศึกษาไม่เห็นลูกค้าป่าตุ่มที่แทงม้าเป็นเงินหลัก 100 บาทเลย จึงถามป่าตุ่มว่า คนพวกนี้เล่นม้ากันคนละเท่าไร ป่าตุ่มบอกว่า “เล่นเท่าไรก็รับ ร้อย สองร้อย สิบบ ยี่สิบบ รับหมด” ผู้ศึกษาถามว่า “สิบบบาทก็เล่นได้หรือโตเต็มนเจ้าอื่นเค้ารับอย่างต่ำต้อง 500 บาทขึ้นไป” พลังคิดในใจว่ามันคุ้มหรือเปล่ากับการเลี้ยง ถูกตำรวจจับ เงินที่ได้จากการรับแทงม้านิดๆ หน่อยๆ จะพอเสียค่าปรับหรือ ป่าตุ่มตอบว่า “เราต้องรับ คนบางคนไม่มีเงินแต่อยากเล่น บางคนมีเงินน้อย”

ระหว่างที่คุยกับป่าตุ่มลูกค้าขาประจำคนหนึ่ง เดินมาเปลี่ยนเบอร์ม้าที่แทงไว้กับป่าตุ่ม 3-4 เที้ยวเปลี่ยนแล้วเปลี่ยนอีก เพราะมีกติกาว่า การแทงม้าโตเต็มนั้นลูกค้าจะเปลี่ยนเบอร์ได้จนกว่าม้าจะออก แต่ผู้ศึกษาเคยไปยืนดูโตเต็มนอื่นที่คนรับม้าเป็นผู้ขาย 2-3 คน ที่รับม้ากันอย่างเปิดเผยไม่เห็นมีคนมาขอเปลี่ยนเบอร์เลย ผู้ศึกษามองว่าป่าตุ่มอลุ่มอล่วยกับลูกค้ามาก แต่แล้วลูกค้าคนนี้ก็เดินมาขอเปลี่ยนเบอร์อีก ดูเหมือนป่าตุ่มจะสิ้นสุดความอดทนจึงพูดเสียงดังพอสมควรว่า “ไอ้แป๊ะมึงเปลี่ยนอย่างนี้ เดี่ยวตำรวจมาจับกูจนได้” ป่าตุ่มเล่าให้ฟังว่าลูกค้านี้ เปลี่ยนไปเปลี่ยนมา บางทีเปลี่ยนจนกลายเป็นไม่ถูก

การแทงม้ากับโตเต็มนั้นนอกจากจะมีกติกาที่ตกลงกันระหว่างเจ้ามือโตเต็มนกับนักพนันว่า ถ้าแทงม้าโตเต็มน ลูกค้าจะเปลี่ยนเบอร์ได้จนกว่าม้าจะออกเจ้ามือบางคนก็มีข้อตกลงว่า แทงขั้นต่ำ 500 บาทขึ้นไป หรือแทงทุกครั้งลด 10% แต่ถ้าถูก เจ้ามือจะจ่ายเต็มตามราคาที่แทง

หลังจากนั้นทุกครั้งและผู้ศึกษาเข้าสนามม้า ต้องไปคุยกับป่าตุ่มทุกครั้ง การสัมภาษณ์ป่าตุ่มจะคาดหวังข้อมูลอะไรไม่ได้ เพราะบางครั้งจะคุยกันสนุกจนเลยเถิดออกนอกประเด็นไป บางครั้งเมื่อเข้าประเด็นก็จะเจอคำตอบที่ถามต่อไม่ได้ ป่าตุ่มจะตอบสั้น กระชับ และจบในคำถามเดียว วิธีการตอบของป่าตุ่ม กริยาและน้ำเสียงทำให้ผู้ศึกษารู้สึกว่ ป่าตุ่มตอบครบแล้ว ครอบคลุม

แล้ว เช่น ถามว่า ป้าตุ่มรู้หรือเปล่าว่าสังคมมองผู้หญิงที่เข้ามาเล่นม้าเป็นผู้หญิงไม่ดี ป้าตุ่มรู้สึกอย่างไรถ้าตัวเองถูกประณามแบบนั้น ป้าตุ่มตอบว่า “ไม่รู้สิก็อะไร ไม่เคยกลัวว่าใครจะประณามเราไม่มีเกียรติ ไม่มีชื่อเสียง คนที่กลัวคือคนที่มีเกียรติ มีชื่อเสียง เรากลัวอย่างเดียวคือ กลัวไม่มีเงิน ไม่มีใช้” ป้าตุ่มให้ความเห็นเรื่องผู้หญิงสมัยนี้ที่มีความกล้ามากขึ้นว่า “ทำไมเราถึงต้องกล้ารู้ไหมผู้หญิงกล้า เพราะผู้ชายกดขี่ข่มเหงผู้หญิง ผู้หญิงจึงต้องกล้า”

แต่ในบางครั้งผู้ศึกษาก็ไม่ต้องถามเลย เพียงแต่นั่งฟังป้าตุ่มเล่าเรื่องราวชีวิตของแกไปเรื่อยๆ ก็ได้ข้อมูลออกมาเอง ทั้งข้อมูลส่วนตัว และผลกระทบจากการเข้ามาสนามม้า ป้าตุ่มเล่าถึงชีวิตครอบครัวและความเกี่ยวพันกับสนามม้าว่า

ป้าตุ่มเข้ามาในสนามม้าครั้งแรกตั้งแต่ปีพอสองห้าศูนย์เก้า อายุประมาณสิบแปดสิบเก้าปี เข้ามาครั้งแรกกับคนรู้จักแถวบ้าน ด้วยความอยากรู้อยากเห็น เรามีนิสัยชอบความโลดโผน อยากรู้อะไรบ้างแข่งกันอย่างไร มาครั้งแรกก็เล่นเลยพอรู้แล้วก็มาบ้างไม่มาบ้าง จนแต่งงานก็ไม่ได้เข้ามาอีกเลย ต้องเลี้ยงลูกมีลูกสองคน พออายุประมาณยี่สิบสี่ยี่สิบห้า ก็เลิกกับสามี เพราะสามีเจ้าชู้ เราไม่ชอบ เราชอบผัวเดียวเมียเดียว เลยบอกถ้าคุณไม่รักฉันแล้ว คุณไปรักคนอื่น ฉันก็ไม่รักคุณเราไม่ต้องอยู่ด้วยกัน เลิกกัน ทั้งลูกไว้กับสามีเพราะต้องทำงานเลี้ยงแม่ ทำงานหลายอย่าง เปลี่ยนไปเรื่อย จนได้มาเป็นไกด์ พาสิงคโปร์ มาเลยไปเที่ยวเชียงใหม่ อายุ สามสิบห้าเลิกเป็นไกด์ มีเงินเก็บสองหมื่น แล้วมาทำงานเป็นแม่บ้านให้นายฝรั่ง เซาร์ อาทิตย์ว่างเลยเข้ามาเป็นเจ้าของมือโตัดเถื่อนเอง แล้วก็เกิดเรื่องเพราะมีเพื่อนสามีเก่า มาเห็นก็ไปเล่าให้สามีเก่าฟัง พอก็เอาไปเล่าให้ลูกฟังว่าแม่ทำตัวไม่ดี เข้าไปเล่นม้า เราต้องโกหกลูกว่า แม่เข้าไปทำงานไปช่วยเขาขายของ เราต้องบอกลูกอย่างนี้ไม่ว่าตัวเราจะเป็นอย่างไร แต่กับลูกเราจะทำหน้าที่แม่ที่ดี

ผู้ศึกษาถามป้าตุ่มถึงลูกป้าตุ่มว่าตอนนี้ อยู่กับพ่อเขาหรือ ป้าตุ่มตอบว่าตอนนี้ลูกสาวไปทำงานที่อังกฤษ ลูกชายไปทำงานอยู่ที่ออสเตรเลีย บ่อยครั้งที่ผู้ศึกษานั่งคุยกับป้าตุ่มด้วยเรื่องราวสัพเพเหระทั่วไป เช่นครั้งหนึ่งได้ชมกระโปรงของป้าตุ่มว่าสวย ป้าตุ่มเลยพินเรื่องในอดีตว่าสมัยสาว ๆ แกแต่งตัวสวยกว่านี้อีก ตอนเข้ามาสนามม้าสมัยนั้นอายุ 18-19 ปี ผู้ชายเข้ามาจีบเยอะ แต่แกไม่เล่นด้วยมีแต่หลอกให้เลี้ยงข้าว

มาจีบเรา เราก็คุยด้วยแต่ต้องเลี้ยงข้าวเรานะ เราเป็นคนหน้าด้าน เราขอเลี้ยงหัวข้าว เลี้ยงข้าวหน่อยสิ แต่ไม่มีอะไรแลกเปลี่ยนนะ จะมาอะไรเนี่ยะไม่ชอบ ไม่ชอบให้ใครมาถูกตัวเรา รำคาญ แต่จะหน้าด้านขอเลย ให้ก็ให้ ไม่ให้ก็ไม่ต้องมาจีบ เราเป็นคนกล้าพูด

นอกจากป่าต๋มจะใช้วิธีหลอกให้ผู้ชายเลี้ยงข้าวเมื่อสมัยยังสาวแล้ว ยังติดนิสัยมาใช้กับผู้ศึกษาตอนที่เจอกันครั้งแรกเมื่อผู้ศึกษาขอสมัครเข้าป่าต๋มก็ขอให้เลี้ยงน้ำเลี้ยงถ้วยเดียว และก็ยังใช้วิธีนี้เสมอเมื่อมีโอกาส ผู้ศึกษาเคยอยู่ร่วมในสถานการณีนี้อีกกับป่าต๋มหนึ่งครั้ง คือมีลูกค้าผู้ชายของป่าต๋มเดินเข้ามาหา ป่าต๋มจะพูดทำนองว่าให้เลี้ยงน้ำน้อยหน่อย ซึ่งหมายถึงตัวผู้ศึกษา เมื่อลูกค้าป่าต๋มซื้อน้ำมาวางให้ 2 แก้ว ป่าต๋มบอกให้ผู้ศึกษากินน้ำก่อนที่เขาซื้อมาให้ ผู้ศึกษารู้สึกอึดอัดกับท่าทีของป่าต๋มที่ยิ้มแยมกับลูกค้าเป็นพิเศษ แต่ไม่รู้จะทำอย่างไรจึงปฏิเสธว่าตัวเองไม่กินน้ำหวานกินแต่น้ำเปล่า ให้ป่าต๋มกินน้ำแก้วนั่นเอง แล้วคิดว่าถ้าผู้ศึกษาแสดงอาการไม่พอใจมากกว่านี้หรือลุกออกไป ผู้ศึกษาคงกลับมาคุยกับป่าต๋มไม่ได้เหมือนเดิมอีก จึงวางท่าทางให้ปกติที่สุด แต่ในกรณีกลับกัน ถ้าเป็นผู้ชายที่ไม่ใช่ลูกค้าป่าต๋มแต่เพียงแค่ว่ารู้จักกัน เข้ามาถามป่าต๋มว่า ผู้ศึกษาเป็นลูกสาวป่าต๋มหรือ รู้สึกว่าท่าทีของป่าต๋มจะเปลี่ยนไปน้ำเสียงจะดูห้วน และพยายามพูดตัดบทจนผู้ชายคนนั้นนั่งไม่ได้นานต้องลุกออกไป มีอยู่ครั้งหนึ่งน้องผู้หญิงที่สตรีศึกษาขอตามเข้าไปในสนามม้าด้วย เมื่อป่าต๋มเห็นก็พูดขึ้นมาทันทีว่า “สาวๆ หุ่นอย่างนี้ ถ้าเป็นป่าต๋มคงขายอะไรๆ หหมดแล้ว” ผู้ศึกษารู้สึกไม่พอใจมากที่ได้ยินป่าต๋มพูดจาทำนองนี้ จึงยื่นคุยกับป่าต๋มสักครู่แล้วขอตัวไปเก็บข้อมูลจากคนอื่นต่อ และวันนั้นผู้ศึกษาไม่ได้กลับไปเจอป่าต๋มอีกดังเช่นที่เคยทำ ที่ก่อนกลับบ้านผู้ศึกษาจะแวะไปหาป่าต๋มทุกครั้ง

ในส่วนการเป็นเจ้ามือโต๊ดเถื่อนผู้ศึกษาถามป่าต๋มว่าคิดอย่างไรถึงมาเป็นเจ้ามือโต๊ดเถื่อน ป่าต๋มบอกว่า

มันเป็นช่วงจังหวะที่เปลี่ยนราคาตัวจากสิบบาทกับยี่สิบบาทเป็นห้าสิบบาทกับร้อยบาท คนก็ไม่มีเงินเล่น ครั้งแรกที่รับม้าคือ คนรู้จักกันมีเงิน 50 บาท แต่อยากเล่นม้า win กับ place มันต้องใช้ร้อยบาท ก็เลยมาขอหุ้นกับเราให้เราออก 50 บาท ค่าออก 50 บาท ถ้าได้ก็แบ่งกันคนละครึ่ง ป่าเลยบอกเขาอย่างนี้เล่น win 20 place 30 ฉะนั้นจะรับไว้ ความคิดมันมาเอง ป่าต๋มเป็นคนพลิกแพลงเก่ง ตั้งแต่นั้นมาก็รับม้ามาตลอด รายได้ดีกว่าเป็นคนเล่น ไม่เงินสนามม้าอยู่ไม่ได้หรอก

การทำงานของป่าต๋มในการรับแทงม้า จะไม่ได้นั่งรอให้คนมาแทงม้าอย่างเดียว ป่าต๋มจะใช้วิธีเดินไป เดินมา ซ้ำๆ ในหมู่นักพนันชาย บางทีก็ทำท่าครุ่นคิด แล้วแวะคุยกับนักพนันชายบางคนด้วยท่าทีสงบเงียบ สุขุม แม้นในมือจะมีหนังสือม้าและปากกาแต่ป่าต๋มก็ไม่จดว่าลูกค้าแทงเบอร์ไหน ผู้ศึกษาถามป่าต๋มว่า ไม่จดไว้แล้วจะจำได้หรือว่าใครแทงเบอร์ไหน ป่าต๋มบอกว่า

จำได้ จำไม่ได้จะรับม้าได้ยังไง ถึงป่าต๋มจะแก่ แต่สมองยังดีอยู่ ป่าต๋มเป็นคนสมองไว ไหวพริบดีคิดพลิกแพลงเก่ง ถึงจำไม่ได้ก็ทำเฉยๆ ไม่ต้องไปถามว่าเมื่อไหร่แทงเบอร์

อะไร เราก็ทำฟอร์มว่าเราจำได้หมด คนที่มันไม่ถูกมันไม่กล้าเข้ามาหรือ คนที่ถูกถึง จะกล้าเข้ามา

ป่าตุ่มจะเล่าประสบการณ์ในการเป็นเจ้าของโติดเถื่อน ว่าบางครั้งมีเงินเข้ามาใน สนามม้าสิบสลึง แต่ก็ยังรับมาแล้วก็ใจไม่ตีกลัวไม่มีเงินจ่ายกลัวจนสิ้นไปหมด แต่วันนั้นโชคดีได้ กลับไป 500 หรือเรื่องที่มีคนแทง 100 บาท ป่าตุ่มกลัวไม่มีเงินจ่ายเลยไปกอดตัวไว้ แต่คนขี่มา เปลี่ยนเบอร์ กลายเป็นเบอร์เดิมเข้า ป่าตุ่มเลยได้เงินสองต่อ ผู้ศึกษาและถามป่าตุ่มว่าถ้ามัน ล้าปากอย่างนี้ทำไมไม่ไปทำงานอย่างอื่น ป่าตุ่มแย้งว่า

อายุตั้งห้าสิบแล้ว จะไปทำงานอะไร เป็นหมอนวดก็ไม่ค่อยมีคนนวด เราก็ไม่ นวดไม่ ค่อยไหว งานไม่ได้มีเหลือเฟืออยากจะทำอะไรก็ทำได้ คนอายุน้อยน้อย แข็งแรงกว่า ป้าตงานเยอะแยะไป แต่ที่มารับม้าเพราะสมองเรายังดีเรายังรับม้าได้ เรารับม้ามา ยี่สิบปี วันอาทิตย์จะให้เราไปไหน

ครั้งหนึ่งเหมือนผู้ศึกษาถูกป่าตุ่มทดสอบ เมื่อมีลูกค้ำมาแทงม้ากับป่าตุ่ม 100 บาท แล้วป่าตุ่มบ่นว่าลูกค้ำแทง 100 บาท กลัวไม่มีเงินจ่าย ป่าตุ่มถามผู้ศึกษาว่า “ลองรับดูใหม่ ไม่มี อะไรหรือ เออลองรับดูซิ” ผู้ศึกษาบอก “ไม่เอาหรือ เดี่ยวถูกขึ้นมาไม่มีเงินจ่าย” แต่ป่าตุ่มกลับ วางแบบครี้อยให้ผู้ศึกษา ผู้ศึกษารีบส่งคืนไปแต่ป่าตุ่มพูดอ้อมๆ ว่า “รับไปเถอะไม่มีอะไรหรือ” แล้วยัดเงินใส่มือผู้ศึกษาแล้วเดินหนีไปเข้าห้องน้ำ ระหว่างนั้นผู้ศึกษากลัวว่าถ้าเขาปล่อยม้าแล้ว ป่าตุ่มยังไม่กลับมา ผู้ศึกษาต้องรับผิดชอบม้าตัวนี้ถ้าถูกต้องจ่ายเงิน เพราะตอนนี้เงินแทงม้าอยู่ กับผู้ศึกษา อีกสักพักป่าตุ่มกลับมา ผู้ศึกษารีบส่งเงินคืนป่าตุ่มด้วยความโล่งอก ดีที่ม้ายังไม่ออก ถ้าม้าออกแล้ว ผู้ศึกษาต้องกลายเป็นเจ้ามือโติดเถื่อนโดยไม่ได้ตั้งใจแน่ๆ

หลังจากนั้นเมื่อได้มานั่งทบทวน จึงคิดว่าทำไมผู้ศึกษาไม่รับไว้ แล้วไปแทงเบอร์ เดิมกับสนามม้าเหมือนอย่างที่ป่าตุ่มเคยเล่าให้ฟัง ถ้าเบอร์นี้ถูก ผู้ศึกษาก็จะได้รับเงินจากสนาม ม้า มาจ่ายให้กับคนที่แทง ก็จะไม่เสียเงินแต่จะได้ประสบการณ์กลับมา ประสบการณ์นี้ทำให้ผู้ ศึกษารู้ว่า เกมการพนันเป็นเกมที่ต้องใช้ไหวพริบล้ำตัดสินใจ กล้าได้กล้าเสีย ผู้ศึกษาเคยถาม ป่าตุ่มว่า “ถ้าเรากลัวว่า ม้าเบอร์นี้จะเข้าเราจะรับแทงทำไมไม่รับไม่ได้หรือ” ป่าตุ่มตอบว่า “เรา เป็นเจ้ามือจะรับแต่ตัวไม่เต็ง ตัวเต็งไม่รับ อีกหน่อยจะมีลูกค้ำที่ไหนมาแทงกับเรา เราต้องยอมได้ บ้าง เสียบ้าง” ผู้ศึกษายอมรับเลยว่าป่าตุ่มเป็นนักพนันเต็มตัวกล้าได้กล้าเสีย

ธุรกิจของป่าตุ่มไม่ได้ราบรื่นนัก เพราะต้องคอยระวังหน่วยปราบปรามโติดเถื่อนที่ เดินไปเดินมาในแต่ละชั้นเพื่อตรวจตราสอดส่องพฤติกรรมนักพนัน แต่ผู้ศึกษามองว่านักพนันรู้ว่า ใครเป็นหน่วยปราบปรามเพราะเจ้าหน้าที่ทุกคนจะใส่แจ็กเก็ตสีดำ บางครั้งก็พิมพ์ข้อความหน่วย

ปราบปรามไว้ที่ด้านหลัง นักพนันทุกคนที่เล่นม้ากับโต๊ดเดือนต้องระวังไม่ทำอะไรประเจิดประเจ้อ ก็จะปลอดภัย การเดินตรวจตราก็เพียงเพื่อปราบนักพนันว่าอย่าใจแข็งมากนัก การจะควบคุมให้นักพนันไม่แทงม้ากับโต๊ดเดือนเลยนั้นเป็นไปได้ ประสบการณ์การเป็นเจ้ามือโต๊ดเดือนของป่าตุ่มคือถูกตำรวจจับในสนามหลายครั้งเสียเงินค่าปรับไปเยอะ

ถูกตำรวจจับไปห้าครั้ง เสียเงินค่าปรับไปสองหมื่นกว่าบาท โดนตำรวจจับในสนามมันอายนะ คนมันก็มองนี่โดนตำรวจจับ บางทีมันจับเราออกไปนอกสนามมันไถเงินเราห้าร้อย แล้วปล่อยให้เข้ามาข้างในสนามอีก” (ผู้ศึกษา: หนูเห็นข้างบนเค้าจ่ายเงินกันต่อหน้าตำรวจไม่เห็นโดนจับเลย) “มันรับเงินจากโต๊ดเดือนนะซี ไอ้พวกนี้มันทุเรศนะใช้ตำแหน่งมาหากินอีกต่อ ตอนนี่เจ้ามือโต๊ดเดือนไม่ค่อยเข้ามาข้างในแล้ว เค้าไปแทงกันในรถตู้ จอดตรงไหนก็ได้ แล้วส่งลูกน้องเข้ามาโทรศัพท์บอกข้อมูล” (ผู้ศึกษา: ข้อมูลอะไร) “ชื่อจ๊อกก็กับราคาจ่าย เพราะจ๊อกก็เค้ามาจับฉลากวันนี่ไง ไม่มีใครรู้ก่อน ไม่งั้นมันสั่งจ๊อกก็ตั้งม้าอีก นั่งในรถตู้มีอาหารเลี้ยงอย่างดี ไม่ต้องถูกตำรวจจับให้อาย

นอกจากต้องระวังหน่วยปราบปรามโต๊ดเดือนของสนามม้าแล้ว บางครั้งธุรกิจของป่าตุ่มยังเกิดปัญหาขาดสรเรื่องเงินทุน จนต้องเปลี่ยนสถานะจากเจ้าของธุรกิจไปเป็นลูกน้องคนอื่น ทำให้ป่าตุ่มสูญเสีย ความมั่นใจในตัวเองลงไปเยอะ เนื่องมาจากนักพนันชายรุ่นน้องชื่อตี๋ เคยแทงม้ากับป่าตุ่มสมัยที่ตี๋เข้าสนามม้าใหม่ๆ แต่ตอนหลัง เกิดพลิกผันป่าตุ่มต้องขอยืมเงินตี๋ใช้ และเป็นเหตุให้สถานภาพความสัมพันธ์ต้องเปลี่ยนไป

ตอนแรกมันมาเล่นม้ากับเรา มาเรียนรู้อกับเรา ตอนหลังเราต้องหาลูกค้ำให้มัน เริ่มแรกมีคนมาแทงม้าสิบตัว เงินเราน้อยกลัวไม่พอจ่าย เลยแบ่งให้มันห้าตัว มันบอกว่าแบ่งกัน ตอนหลังเราก็หาลูกค้ำให้มันอีก ทีนี้มันไม่แบ่งมันบอกที่มีเงินจ่ายเหรอ ความรู้สึกเราไม่ดีนะ เคยเป็นลูกพี่ผู้ชายแต่ตอนนี้เป็นลูกน้องมัน มันรู้ฐานะเราเพราะเราไปยืมเงินมัน ตอนนี่เราก็รับตามกำลังเรา ถ้าแทงเยอะเยอะก็ต้องตีให้ตีไป ผู้ศึกษาเคยถามป่าตุ่มว่าคนเราเกิดมาอะไรสำคัญที่สุด ป่าตุ่มตอบอย่างไม่ลังเลเลยว่า “เงิน” สำคัญที่สุด ป่าตุ่มมองว่าคนเราเกิดมาต้องกินต้องใช้ ถ้าไม่มีเงินจะอยู่ได้อย่างไร ที่ทำงานกันอยู่ทุกวันนี้ก็เพื่อเงิน คนจนหาเงินมาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง คนรวยหาเงินได้เยอะก็เอาไว้ซื้อความสุขความสบายใส่ตัว การเข้าสนามม้าก็เพราะเงิน ดังนั้นเมื่อถามถึงสนามม้าในมุมมองของป่าตุ่ม คำตอบจึงไม่ไกลเกินกว่าที่คาดไว้

สนามม้า...(นั่งคิด) ที่นี้มีเงิน แม้ถูกมองไม่ดีแต่สังคมการพนันมองว่าที่นี้มีเงินนี่หว่า ต้องเข้ามาเล่นม้า สำหรับป่าตุ่มนะ สนามม้าถือว่ามีบุญคุณกับเรา ที่เรามีกินมีใช้ ทุกวันนี้เพราะสนามม้าให้เงินเรา เวลาเราไม่มีกินเราก็ได้จากสนามม้า ป่าตุ่มจะมา สนามม้าจนกว่าจะมาไม่ไหว

หลังจากสนิทกันมากขึ้น ป่าตุ่มจะเล่าเรื่องซ้ำๆถึงความขัดสนเรื่องเงินที่ต้องใช้จ่ายในบ้าน ต้องเลี้ยงแม่ที่แก่และเจ็บออดๆ แอดๆ กับน้องชายที่สติไม่สมประกอบ บางครั้งต้องไปรับจ้างปอกกล้วยในตลาดเพื่อเอาเงินมารับแทงม้าวันอาทิตย์ บางทีไม่มีเงินยังต้องเสี่ยงเข้ารับม้า แล้วก็ใจไม่ตึกกลัวลูกค้าจะแทงม้าถูกแล้วไม่มีเงินจ่าย ตอนนี่ที่ลำบากมากที่สุดเพราะลูกไม่ส่งเงินมาให้หลายเดือนแล้วค่าเช่าบ้านก็ไม่ได้จ่ายติดต่อกันก็ได้ ไม่ได้รู้ว่ามีปัญหาอะไรหรือเปล่า โทรไปถามพ่อเขาก็บอกให้รอไปก่อน ป่าตุ่มบ่นเรื่องลูกอย่างมากจนผู้ศึกษารู้สึกที่ป่าตุ่มคงเดือดร้อนจริงๆ เลยรับปากว่าจะลองหารายชื่อร้านอาหารไทยที่ออสเตรเลีย พร้อม E-mail เพื่อจะมีช่องทางติดต่อได้ เพราะลูกป่าตุ่มทำงานที่ร้านอาหารไทย ทั้งๆ ที่ก็รู้อยู่แล้วว่าไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะใช้วิธีนี้ ร้านชื่ออะไรก็ยังไม่รู้ แต่ก็รับปากไปก่อนเพื่อให้แกลดการบ่นลงไปบ้าง

เมื่อเจอป่าตุ่มในอาทิตย์ต่อมา ป่าตุ่มถามผู้ศึกษาว่าได้เรื่องหรือไม่ ผู้ศึกษาตอบว่าหาข้อมูลไม่ได้เลย และเสนอแนะป่าตุ่มว่าให้บอกเบอร์โทร สามี่เก่าป่าตุ่มมา ผู้ศึกษาจะโทรไปขอเบอร์ลูกชายที่ออสเตรเลียให้อ้างว่าเป็นเพื่อน แล้วอาทิตย์หน้าจะมาบอกข่าว แต่ป่าตุ่มบอกว่านานไปเจ้าของบ้านเช่าจะไล่ออกแล้ว ผู้ศึกษาจึงให้เบอร์โทรศัพท์แก่ป่าตุ่มไป และให้โทรมาถามความคืบหน้าในวันอังคาร ถึงวันพุธตอนบ่ายป่าตุ่มโทรมาถามเรื่องการติดต่อกับลูกชาย แล้วบอกว่าเวลานี้ไม่มีจะกินแล้วเหลือตังค์อยู่ 30 บาท ขอให้ผู้ศึกษาโอนเงินมาให้ป่าตุ่มก่อนสัก 200 300 หรือ 400 หรือเท่าไรก็ได้แล้วแต่จะให้ แล้วป่าตุ่มจะคืนให้เมื่อลูกส่งเงินมา ผู้ศึกษารับปากป่าตุ่มแต่ไม่ได้ออกไปทันที คิดว่าพุงนี้จะไปโอนให้

วันพฤหัสบดีเช้าป่าตุ่มโทรมาอีก ถามผู้ศึกษาว่าโอนเงินมาให้หรือยัง ป่าตุ่มไปกดเงินไม่เห็นมีเงินเลย ผู้ศึกษาตอบว่ากำลังจะออกไปโอนให้ โดยโอนเงินไปให้ป่าตุ่ม 300 บาท ซึ่งเป็นจำนวนที่คิดแล้วว่าจะไม่รู้สึกละอาย บ่ายวันนั้นป่าตุ่มโทรกลับมาขอบคุณและย้าว่าโทรไปออสเตรเลียให้ด้วย ค่าโทรศัพท์จะจ่ายให้หลังจากลูกส่งเงินมาให้

วันอาทิตย์ผู้ศึกษาเข้าไปเจอป่าตุ่มที่สนามม้า ป่าตุ่มพูดขอบคุณที่ช่วยเหลือและบอกว่าตอนนี้เป็นหนี้เยอะ ผู้ศึกษาถามว่าวันนี้ป่าตุ่มรับม้าด้วยหรือ ป่าตุ่มปฏิเสธว่าไม่ได้รับเอง แต่รับให้ตี (เจ้ามือโต๊ดเถื่อน) ตีเขาให้เปอร์เซ็นต์และเล่าให้ฟังว่าเป็นหนี้ตีอยู่ 1,000 บาท แต่ตีไม่เคยทวงเลย และชมตีว่าดีกับป่าตุ่ม ช่วยเหลือตอนมีปัญหาตลอด ผู้ศึกษาบอกป่าตุ่มว่าติดต่อ

ลูกป่าตุ่มไม่ได้ โทรไปไม่มีคนรับสาย จะโทรกลับไปหาสามีเก่าป่าตุ่มอีกก็ไม่กล้ากลัวเขารู้ว่าโกหก ป่าตุ่มบอกว่าไม่เป็นไรไม่ต้องโทรแล้ว และบอกให้ผู้ศึกษาหาที่นั้งก่อนแต่ตัวป่าตุ่มไม่ได้ตามมานั่งคุยเหมือนอย่างเคย แต่เดินไปมาเหมือนครั้งแรกๆ ที่ผู้ศึกษาเห็นป่าตุ่ม และยังคงสนิทสนมกับผู้หญิงที่เข้ามาเล่นม้าคนหนึ่ง ผู้ศึกษาเคยถามว่าเป็นลูกค้าป่าตุ่มหรือ แต่ป่าตุ่มตอบว่าไม่เคยรับแขกเลย ไม่ชอบผู้หญิงจู้จี้ จุกจิก เรื่องมาก รำคาญ แต่ตอนนี้ป่าตุ่มกลับพูดคุยยิ้มแย้ม

ผู้ศึกษารอป่าตุ่มอยู่นานมาก จนรู้สึกว่าจะตัวเองมานั่งทำอะไรอยู่ตรงนี้ มองไปทางป่าตุ่มก็ยังเห็นเดินไปเดินมาเหมือนเดิม ไม่มีที่ท้าวตักกังวลเรื่องติดต่อกันไม่ได้หรือเรื่องบ้านเช่าที่กำลังจะโดนไล่เลย และที่ผู้ศึกษารู้สึกมากคือ ป่าตุ่มไม่ได้สนใจเลยว่าผู้ศึกษาจะทำอะไรอยู่ ผู้ศึกษาจึงลุกเดินไปหาป่าตุ่มและบอกกับป่าตุ่มว่า “กลับแล้วนะ” เมื่อก้าวเดินออกมาผู้ศึกษาได้ยินป่าตุ่มพูดว่า “กลับแล้วหรือ ขอขอบคุณนะ” ผู้ศึกษาก้าวเดินต่อไปไม่ได้หันไปพูดอะไรกับป่าตุ่มอีก รู้สึกว่าที่ป่าตุ่มบอกว่าเดี๋ยวร้อนเมื่ออาทิตย์ที่แล้วคงไม่ใช่เรื่องจริง นอกจากจะไม่พูดถึงเรื่องเงินที่ขอยืม วิธีการพูดของป่าตุ่มเหมือนสรุปเองว่าเป็นการช่วยแบบให้ไปเลย และยังคงพยายามเลี่ยงการพูดคุยกับผู้ศึกษาอีกด้วย ซึ่งที่จริงแล้วผู้ศึกษาก็ไม่เคยคิดว่าจะทวงเงินคืนแต่ต้องการมารายทจากป่าตุ่มที่มากกว่าคำขอบคุณ หลังจากนั้นผู้ศึกษาก็ไม่ได้เข้าสนามม้าอีกนาน

เมื่อเข้าสนามม้าครั้งที่ 2 บริเวณแรกที่ผู้ศึกษาไปคือบริเวณที่ป่าตุ่มเคยทำมาหากิน แต่ผู้ศึกษาไม่เจอป่าตุ่ม อาทิตย์แรกๆ ก็คิดว่าคงจะติดธุระแต่หลังจากเวลาผ่านไปเป็นเดือน ผู้ศึกษาเริ่มคิดว่าป่าตุ่มอาจเป็นอะไรไปแล้ว เลยเริ่มถามไถ่คนในบริเวณนั้น คนแรกคือร้านขายน้ำถามเจ้าของร้านว่ารู้จักป่าตุ่มไหม เจ้าของร้านขายน้ำบอกว่าไม่รู้จัก ผู้ศึกษาจึงต้องเริ่มอธิบายถึงรูปพรรณสัณฐาน บุคลิกลักษณะ การแต่งกายสไตล์คุณนาย และที่สำคัญคือการเป็นเจ้ามือโต๊ดเถื่อน เจ้าของร้านค่อนข้างตกใจที่ผู้ศึกษาใช้คำนี้ แต่ก็ทำให้ภาพของป่าตุ่มชัดขึ้นเพราะคนขายน้ำบอกว่าจำได้ เคยเห็นผู้หญิงแก่ๆ พูดจ่าจู้จี้ (มีลัษณะคมใน) กับเพื่อนผู้ชายของแก แต่เมื่อถามว่าคนไหนคือเพื่อนแกบ้าง คนขายน้ำกลับบอกว่าจำไม่ได้ ผู้ศึกษาเลยใช้วิธีการเดาสุ่ม ดูลักษณะผู้ชายว่าน่าจะเล่นโต๊ดเถื่อนดูจากบุคลิก ที่ไม่ค่อยมีเงินโดยดูจากภาพลักษณ์ภายนอกเป็นหลัก เช่นเสื้อผ้าราคาถูกใส่รองเท้าแตะ เดินถามอยู่ 3-4 คน ไม่มีใครรู้จักป่าตุ่มสักคน ผู้ศึกษาจึงเลิกล้มความคิดที่จะถามหาป่าตุ่ม คิดว่าคงเกิดอะไรขึ้นสักอย่างที่ทำให้แกคงไม่มาสนามม้าแล้ว

หลังจากนั้นผู้ศึกษาก็ไม่ได้ไปที่ชั้น 2 ราคาบัตร 50 บาทอีก จนวันหนึ่งผู้ศึกษามาแวะพักผ่อนข้อมูลที่เก็บมาจากบริเวณอื่นโดยลี้มป่าตุ่มไปแล้ว เมื่อเงยหน้าขึ้นมาเห็นด้านหลังผู้หญิงคนหนึ่ง ใส่กระโปรงยาวถึงข้อเท้าเดินไปทางห้องน้ำ ตอนแรกผู้ศึกษาไม่แน่ใจว่าจะใช่ป่าตุ่ม

หรือไม่เพราะผู้หญิงคนนี้ดูทรวดโถมกว่าป่าตุ่มที่ผู้ศึกษาเคยรู้จัก แต่ถ้าดูจากการแต่งตัวแล้วเหมือนมาก ผู้ศึกษาจึงเดินตามไปจนถึงหน้าห้องน้ำ แล้วเรียกว่า “ป่าตุ่ม” ผู้หญิงคนนี้หันหน้ามามองผู้ศึกษา แล้วถามว่านักศึกษาธรรมศาสตร์ใช่ไหม ผู้ศึกษาบอกว่าใช่ ผู้ศึกษาโค้งอกว่าได้เจอป่าตุ่มสักทีและที่กังวลว่าป่าตุ่มเป็นอะไรไปแล้วรึยังก็คลายความกังวลลง

ป่าตุ่มถามผู้ศึกษาว่าเข้ามาทำอะไรอีก ผู้ศึกษาบอกว่าเข้ามาเก็บข้อมูล ป่าตุ่มพูดเสียงดังขึ้นมาว่า “อะไรเป็นนักศึกษาจริงรีเปลาเนีย นี่มันตั้งกี่ปีแล้ว เป็นนักศึกษาอะไรเค้าให้เรียนสี่ปีไม่ใช่หรอ” ผู้ศึกษาตอบว่าเก็บข้อมูลไม่ครบเลยยังไม่จบ ป่าตุ่มเสนอว่า “เอาชีวิตป่าตุ่มไปเขียนวิทยานิพนธ์สิ” ผู้ศึกษาถามว่า ให้ไปเขียนจริงหรือ ต้องใส่ชื่อด้วยนะ ป่าตุ่มบอกว่า “ใส่ไปเลย แต่ใส่ชื่อเล่นนะ “ป่าตุ่ม” อย่าใส่ชื่อจริง ชื่อจริงเอานี้สิ คุณยายวรรณ นาด เออ คุณยายวรรณ นาด” ป่าตุ่มชอบใจชื่อที่ตัวเองตั้งใหม่ แต่หลังจากนั้นยังไม่วายถามผู้ศึกษาอีกว่า เป็นนักศึกษาจริงๆ หรือว่าเข้ามาทำอะไร มีอะไรหรือเปล่า เพราะดูแล้วไม่น่าจะใช่นักศึกษา ผู้ศึกษาจึงสัญญาว่า ถ้าอาจารย์ให้จบจะเอาวิทยานิพนธ์ไปให้อ่าน

ป่าตุ่มเล่าว่าได้ย้ายบ้านจากอยู่ชุมชนมหาดไทย ม.ราม2 ไปอยู่รังสิต แม่ก็ตายไป 3 เดือนก่อน น้องชายตายไป 2 ปีแล้ว พ่อแม่ตายป่าตุ่มก็ป่วยเข้าโรงพยาบาลอยู่นาน เป็นเบาหวาน ไม่ได้มาสนามม้าครึ่งปีแล้ว บ้านไกล มาลำบาก ตัวป่าตุ่มก็ไม่ค่อยสบาย กลัวมาเป็นลมในสนามม้า ลูกรู้จะเสียใจ แต่แถวบ้านมีม้าตู้ถ้ามาไม่ได้ก็ไปเล่นม้าตู้แทน ผู้ศึกษาถามป่าตุ่มว่ายังรับม้าอยู่หรือเปล่า ป่าตุ่มบอกว่า “ไม่ได้รับแล้ว เล่นอย่างเดียว” แต่ผู้ศึกษาเห็นป่าตุ่มเดินไปรับเงินจากนักพนันชาย จึงถามป่าตุ่มว่า ไหนว่าไม่ได้รับม้า ป่าตุ่มหันมามองหน้าผู้ศึกษาแล้วพูดว่า “ไม่มีสัจจะในหมู่มัจจะ” แล้วก็หัวเราะเสียงดัง

เรื่องการพูดจาไม่อยู่กับร่องกับรอยไม่ใช่ครั้งแรก บางครั้งเมื่อป่าตุ่มเล่าเรื่องอะไรแล้ว ลืม แล้วนำมาเล่าใหม่ บางส่วนจะไม่เหมือนเดิม ถ้าผู้ศึกษาทักป่าตุ่มจะบอกว่า “เออ เออ ใช่ ลืมไป” แต่ส่วนใหญ่ผู้ศึกษามักไม่ค่อยทักเพราะคิดว่าป่าตุ่มก็มีสิทธิ์จะเล่า หรือ เลือกล่าอะไรให้ผู้ศึกษาฟังก็ได้ แต่ถ้ารู้ทันอย่างเหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้นป่าตุ่มหาวิธีหลบหลีกไม่ได้ก็จะยอมรับทันทีโดยไม่มีอาการเสีหน้าแต่อย่างใด

ผู้ศึกษาสังเกตว่าเจอป่าตุ่มครั้งนี้ป่าตุ่มเสียงดังมาก พูดจาโหวกเหวก ไม่สุขุมเหมือนเมื่อก่อน เดินไปซื้อม้าก็ตะโกนขึ้นมาว่า “วันนี้จะซื้อม้าให้หลานไว้ย ชื่อ 500 เลย หลานเพิ่งกลับมาจากนิวซีแลนด์” (หมายถึงผู้ศึกษา) ซึ่งถ้าเป็นเมื่อก่อนผู้ศึกษาคงอายุที่สิ่งที่พูดถึงผู้ศึกษาไม่ใช่ความจริง แต่ตอนนี้ผู้ศึกษาไม่อายุแล้ว นอกจากไม่อายุแล้วผู้ศึกษายังคุยกับป่าตุ่มอย่างออกรสชาติ ผู้ศึกษาเล่าให้ป่าตุ่มฟังว่าเคยถามคนแถวนี้ถึงป่าตุ่มทำไมไม่มีใครรู้จักป่าตุ่มเลย ป่าตุ่มบอกว่า

หน้าเก่าๆ หายไปหมดแล้ว คนมาสนามม้าจะถ้าไม่มาหรือหายไปมีอยู่สามอย่างคือ ตาย ไม่ตายก็อัมพาตมาได้ ถ้าไม่ใช่สองอย่างนี้ก็ติดคุก คนเล่นพนันนะมันพัวพันกับการเสี่ยงคุกเสี่ยงตาราง ไม่มีอย่างอื่นหรอกจะให้เลิกเองนะไม่มีหรอก

ที่ผ่านมาผู้ศึกษาสังเกตป่าตุ่มในฐานะเจ้ามือโต๊ดเถื่อนมาโดยตลอด แต่ในครั้งนี้ผู้ศึกษาก็มีโอกาสสังเกตป่าตุ่มในฐานะนักพนันด้วย การเล่นม้าของป่าตุ่มจะเล่นตามความพอใจไม่เล่นม้าเต็ง เมื่อผู้ศึกษาเห็นป่าตุ่มเล่นม้าอย่างนี้ก็รู้ว่าเสียแน่จึงถามว่า ทำไมเล่นแบบนี้ล่ะ ป่าตุ่มหันมาแหวเสียงแหลมกลับใส่ผู้ศึกษาทันที “ทำไม นี่มันเป็นการพนันนะ จะให้ถูกอย่างเดียวได้ยังไง ต้องถูกมั่งเสียมั่ง ได้เสียเป็นเรื่องธรรมดา ถ้าเสียเราต้องมีความหวัง”

ผู้ศึกษาจึงถามป่าตุ่มว่า ระหว่าง “นักพนัน” กับ “เจ้ามือโต๊ดเถื่อน” ป่าตุ่มอยากให้ผู้ศึกษาเรียกป่าตุ่มว่าอะไร ป่าตุ่มตอบทันที

ป่าตุ่มเป็นนักพนัน นักพนันต้องกล้าได้กล้าเสีย ถ้าป่าตุ่มไม่เป็นนักพนันที่กล้าได้กล้าเสียป่าตุ่มก็ไม่ได้เป็นเจ้ามือโต๊ดเถื่อน มันต้องฝึกฝนประสบการณ์ มาจากการเป็นนักพนัน แต่เจ้ามือโต๊ดเถื่อนทำให้ป่าตุ่มมีอำนาจ ป่าตุ่มหาช่องทางให้ตัวเองได้ ใครจะคิดผู้หญิงมีเงินสิบสลึงมาเป็นเจ้ามือโต๊ดเถื่อน ใครจะทำได้แบบนี้มั่ง

ในที่สุดวันหนึ่งป่าตุ่มก็พูดเรื่องกับผู้ศึกษาเคยค้างคาอยู่ในใจขึ้นมาว่า “เธอเป็นคนดีนะเป็นคนมีน้ำใจ ตอนที่ป่าตุ่มลำบากเธอเคยช่วยป่าไว้ ป่าจำได้เธอเคยให้เงินป่าตุ่มสามร้อย” ทั้งๆที่ผู้ศึกษาไม่ได้คิดเรื่องนี้แล้ว แต่ก็รู้สึกขอบคุณป่าตุ่มที่ยังจำได้

จากข้อมูลของป่าตุ่ม ที่มีข้อมูลเป็นไปในทางเดียวกับผู้หญิงคนอื่น ๆ ที่ไม่ว่าจะเก่งกล้าเพียงใด จุดเริ่มต้นในการเข้าสนามม้าก็ต้องอยู่ในฐานะผู้ติดตามมาก่อน แม้ว่าป่าตุ่มจะให้ข้อมูลว่าเล่นม้ามานาน 20 ปี แต่หากนับตั้งแต่การเข้าสนามม้าครั้งแรกเมื่ออายุ 19 ปี ก็ต้องถือว่าป่าตุ่มเข้าสนามม้ามา 30 กว่าปีแล้ว นอกจากปัจจัยเรื่องอายุ และระยะเวลาที่เข้ามาเล่นพนันในสนามม้าแล้ว การแสดงตัวตนของป่าตุ่มที่แสดงลักษณะบางอย่างเหมือนผู้ชาย เช่น ความใจกล้า ใจนักเลง ความมีเล่ห์เหลี่ยม ฉลาดแกมโกง ก็เป็นส่วนส่งเสริมในสถานะอำนาจในตัวตน (authority) ของป่าตุ่มทรงพลังมากยิ่งขึ้นและสามารถแสดงบทบาทของตัวตนในการควบคุมนักพนันชายให้อยู่ในอำนาจของป่าตุ่มได้ แม้ว่าในบางครั้งความสัมพันธ์เชิงอำนาจจะห่างป่าตุ่มกับนักพนันชายบางคนจะเปลี่ยนสถานะไปบ้าง จากการที่เคยเป็นลูกพี่ผู้ชายกลับเปลี่ยนไปเป็นลูกน้องผู้ชายก็ตาม

เรื่องสถานะทางชนชั้นของป่าตุ่ม การไม่ได้เรียนหนังสือแม้ว่าจะสามารถอ่านภาษาอังกฤษได้ก็เนื่องมาจากการทำงานเป็นไกด์นำเที่ยว และเป็นแม่บ้านให้นายฝรั่ง ทำให้ถือได้

ว่าป่าตุ่มมีสถานะเป็นชนชั้นล่าง แม้ว่าเมื่อแต่งงานแล้วจะปรับสถานะมาเป็นชนชั้นกลางตามสถานะของครอบครัวสามีแต่เมื่อหย่าขาดกับสามี ป่าตุ่มก็กลับไปอยู่ในสถานะชนชั้นล่างเช่นเดิม

คุณยายนิภา อายุ 79 ปี ภรรยาอดีตเจ้าของคอกม้า

ผู้ศึกษาได้พบคุณยายนิภาขณะที่ผู้ศึกษานั่งคุยอยู่กับคุณยายราตรีที่ชั้น 3 ของชั้น 50 บาท คุณยายนิภาเดินมานั่งที่ประจำของคุณยายราตรี แล้วกดเบอร์โทรออก แต่มีปัญหาโทรออกไม่ได้ จึงถามผู้ศึกษาว่ามีโทรศัพท์ใหม่ ขอโทรออกหน่อย แล้วคุณยายนิภาจึงบอกเบอร์ให้ผู้ศึกษาเป็นผู้ติดต่อให้ ผู้ศึกษาถามว่าจะให้บอกปลายสายว่าใครจะพูดด้วย คุณยายนิภาบอกว่า “เมียคุณ D.” จะพูดด้วย ได้ความว่าคุณยายนิภานัดเพื่อนไว้ที่ชั้น 3 ของชั้น 50 บาท แต่เพื่อนไม่มา จึงให้ผู้ศึกษาโทรไปหาเพื่อนอีกคนที่อยู่ที่ชั้น 100 โดยให้บอกสถานะของตัวเองเช่นเดิม และบอกว่าจะข้ามไปหาที่ชั้น 100 ผู้ศึกษาจึงถามว่า “ต้องออกไปซื้อตัวใหม่อีกครั้งหรือ” คุณยายนิภาตอบว่า “ไม่ต้อง รู้จักยาม จะให้ยามเปิดประตูให้” ผู้ศึกษาจึงขอตามไปด้วย

ในสนามม้าคุณยายนิภาจะแนะนำตัวเองว่า “เมียคุณ D.” (ซึ่งผู้ศึกษาขอใช้นามสมมุติ D แทนอาชีพ อาชีพหนึ่งที่มีฐานะทางสังคม) แม้ว่าสามีของคุณยายนิภาจะเสียชีวิตไปแล้ว สามีคุณยายเป็นเจ้าของคอกม้าแข่งที่มีชื่อเสียงก็ประจำคอกของตัวเอง แต่ไม่มีคอกเลี้ยงม้าเป็นของตัวเอง ใช้วิธีฝากคอกของเพื่อนเลี้ยง พอสามีเสียชีวิตไม่มีคนดูแลจึงขายสีเสื้อและม้าให้นายทหารเมื่อข้ามไปที่ชั้น 100 คุณยายจะมองหาเพื่อนรุ่นน้องที่โทรศัพท์ติดต่อไว้ เพื่อถามเบอร์ม้าแต่ละเที่ยวที่เพื่อนรุ่นน้องคนนั้นได้ข้อมูลม้ามา นอกจากถามข้อมูลคนอื่นแล้ว คุณยายยังใช้กล้องส่องดูลักษณะม้าเองอีกด้วย คุณยายนิภาชวนผู้ศึกษาว่าอาทิตย์หน้าให้มาด้วยกัน จะให้จดรายชื่อออกก็ให้

ผู้ศึกษาเคยตามคุณยายไปที่สนามฝรั่ง นัดเจอกันในสนาม คุณยายเล่าให้ฟังว่า เข้าไปที่สโมสรของสมาชิก ซึ่งบรรดาเจ้าของคอกม้าจะอยู่ในนั้น และในสโมสรก็มีที่ขายตัวม้าด้วย คุณยายให้ผู้ศึกษาดูตัวที่ซื้อไว้ ซึ่งถูกตรงทุกเบอร์ ทั้ง WIN PLACE และควบ 2 เบอร์ ควบ 3 เบอร์ สรุปว่าข้อมูลที่พวกเจ้าของคอกม้ารู้กัน หรือฮั้วกันนั้นเป็นความจริง คุณยายบอกว่าในสโมสรเล่นกันเป็นหมื่น ซึ่งมันก็ตรงกับที่นักพนันในสนามรู้ เมื่อมีคนทุ่มเล่นเยอะๆ ม้าเบอร์นั้นๆ จะมีราคาจ่ายลดลงอย่างรวดเร็ว นักพนันในสนามก็จะเล่นตามราคาจ่าย หลังจากคุณยายออกมาจากสโมสรแล้ว คุณยายก็ไม่ถูกอีกเลยซึ่งทำให้คุณยายโมโหมาก

หลังจากที่รู้ว่าผู้ศึกษาเป็นนักศึกษาปริญญาโท บ้านอยู่ต่างจังหวัด คุณยายบอกให้ผู้ศึกษาไปหาที่ฝั่งธน คุณยายมีตึกแถวแบ่งเป็นห้องให้เช่า มีห้องว่างอยู่ 1 ห้อง อยากให้ผู้ศึกษาไปดู ผู้ศึกษาจึงนัดไปดูห้อง และชวนคุณยายไปกินข้าว และขอสัมภาษณ์คุณยาย คุณยายเลยชวนนอน

ที่บ้านกับคุณยาย เพราะวันรุ่งขึ้นจะไปสนามม้าด้วยกัน คุณยายสั่งผู้ศึกษาว่าห้ามพูดเรื่องสนามม้าที่บ้าน เพราะคนที่เข้าบ้านไม่มีใครรู้ ถ้ามีใครถามอย่าบอกว่าเป็นไหน โดยเฉพาะบ้านฝั่งตรงข้าม เพราะชอบนินทาคนอื่น

อย่าพูดเรื่องสนามม้าที่บ้านนะ คนเขาเขาไม่รู้ เขาเคยถามคุณยายว่าวันอาทิตย์ไปไหน ทุกอาทิตย์เลย คุณยายบอกว่าไปเยี่ยมญาติ ถ้ามีใครถามอย่าบอกว่าเป็นสนามม้านะ โดยเฉพาะบ้านตรงข้าม ที่เป็นร้านขายของคุณยายไม่ชอบเลย ชอบนินทาชาวบ้าน เรื่องชาวบ้านไม่มีก็นินทาตัวเอง

แม้คุณยายจะสั่งผู้ศึกษาว่าไม่ให้พูดเรื่องสนามม้ากับใคร เพราะไม่อยากให้คนแถวบ้านรู้ แต่ตอนเดินกลับบ้านคุณยายพาผู้ศึกษาแวะร้านหนังสือแถวบ้าน เพื่อซื้อหนังสือม้าแข่ง ซึ่งคุณยายจะซื้อทุกวันพล็อต ผู้ศึกษาท้วงว่า คุณยายซื้อหนังสือม้าแข่งแถวบ้านแบบนี้ คนคงรู้กันทั่วว่าคุณยายเล่นม้า คุณยายบอกว่าไม่รู้หรอก เพราะมันใส่ถุง

ตึกแถวบ้านคุณยายแบ่งเป็นห้องเช่า คุณยายอยู่ชั้น 2 ชั้นล่างและชั้น 3 แบ่งเป็นห้องได้ 4 ห้อง ลูก 2 คนทำธุรกิจอยู่ต่างจังหวัด คุณยายเคยไปอยู่ด้วยแต่ไม่ชอบเลยกลับมาอยู่กรุงเทพฯ เหมือนเดิม คุณยายเป็นลูกสาวคนโตของครอบครัวชาวนานครนายก ไม่ได้เรียนหนังสือ เพราะเป็นพี่คนโตต้องเสียสละให้น้องๆ เรียน น้องคุณยายรับราชการกันทุกคน คุณยายเข้ามาทำงานกับน้ำสาวที่ร้านอาหารของสโมสรข้าราชการแห่งหนึ่งจึงได้พบกับสามี คุณยายเล่าว่าจะได้เงินจากลูกเดือนละ 1 หมื่น

ผู้ศึกษาขอรูปคุณยายสมัยยังสาว เพราะสังเกตเห็นว่ามีรูปถ่ายของคุณยายประดับห้องเลย มีแต่รูปสามีคุณยาย คุณยายบอกว่าเก็บใส่ตู้ไว้เพราะไม่อยากเห็น รูปภาพคุณยายสมัยยังสาวเป็นคนสวยมากและเป็นคนรูปร่างสูงโปร่ง แต่งตัวดี ผู้ศึกษาชมว่าคุณยายสวยมาก คุณยายบอกว่าพอป่วยแล้วก็ไม่อยากแต่งตัว ไม่อยากทำอะไร เพราะเบื่อ ดูเสื้อผ้าแล้วรู้สึกว่าจะไม่รู้ว่าจะสวมก่อนใส่กระโปรงสั้นๆ ได้อย่างไร สภาพห้องของคุณยายจะเก็บของใช้ทุกอย่างที่เป็นของสามีไว้เหมือนเดิม แม้แต่เสื้อผ้าก็ไม่ทิ้ง โทรทัศน์สีเครื่องแรกที่สามีซื้อมาจากต่างประเทศสมัยที่ยังไม่มีขายในเมืองไทยก็ยังเก็บไว้ เมื่อพูดถึงอดีตที่เกี่ยวกับสามีคุณยาย คุณยายจะพูดเสมอว่า สามีดูแลคุณยายดีมาก

คุณยายเข้าสนามม้าตั้งแต่ พ.ศ. 2521 อายุ 40 กว่าปี โดยเป็นผู้ติดตามสามีที่เป็นเจ้าของคอกม้า คุณยายจึงเป็นที่รู้จักในฐานะภรรยาเจ้าของคอกม้า แต่ตอนแรกไม่ได้สนใจเรื่องการเล่นม้า การสนใจเรื่องเล่นม้าเริ่มจากมีใต้เตียงนอนรู้ว่าคุณยายและสามีเป็นเจ้าของคอกม้า จึง

มาถามข้อมูลม้า ทำให้คุณยายรู้สึกถึงความสำคัญของข้อมูลและความสำคัญของการอยู่ใกล้ข้อมูลจากนั้นคุณยายจึงเริ่มสนใจข้อมูลของม้า และเริ่มเรียนรู้วิธีการเล่นม้าจากสามี

ก่อนออกจากบ้านคุณยายจะให้ข้อพรจากรูปสามี่ ว่าขอให้รยวันนี้ แล้วบอกให้ผู้ศึกษาให้ข้อพรด้วยก่อนไปสนามม้า คุณยายจะกดเงิน ATM นัดละ 2,000-3,000 บาท และพกหนังสือม้าแข่งที่คุณยายซื้อไว้ตั้งแต่วันพฤษหัท และวิเคราะห์ข้อมูลทุกเที่ยวแล้วว่ามีม้าตัวไหนฝีเท้าดี และเป็นม้าของคอกไหน นอกจากนี้ยังโทรศัพท์ถามข้อมูลเชิงลึกจากจ๊อกกี้ หรือเทรนเนอร์ม้าด้วย คุณยายบอกผู้ศึกษาว่าวันนี้จะนัดเพื่อนที่ไม่เจอเมื่อวันอาทิตย์ก่อนไปเจอในสนาม เมื่อถึงสนามคุณยายจะเข้ากล้งส่องทางไกลที่ร้านเจ้าประจำ

เมื่อเจอเพื่อนคุณยายเข้าไปทักและแนะนำผู้ศึกษา “พามีมาเป็นเพื่อน อีเล่นไม่ค่อยเป็น” แล้วบอกให้ผู้ศึกษานั่ง เพื่อนคุณยายเป็นผู้ชาย 2 คนอายุน่าจะน้อยกว่าคุณยาย ระหว่างนั่งดูข้อมูลม้าคุณยายบอกเพื่อนคนหนึ่งว่า “เอาเงินมาร้อยนึง ให้อีไปซื้อเบอร์ 6 WIN กับเบอร์ 13 PLACE” คุณยายบอกผู้ศึกษาให้เก็บตัวไว้ พอม้าเที่ยวนั้นเข้าเส้นชัยแล้วเบอร์ 6 กับเบอร์ 13 ไม่ถูก คุณยายให้ผู้ศึกษาเอาตัวให้เพื่อนดูแล้วบอกว่า “ไม่ถูก” จากนั้นคุณยายก็ลุกเดินไปหาข้อมูลที่อื่น แล้วสั่งผู้ศึกษาให้นั่งที่นี้ เมื่อคุณยายไม่อยู่เพื่อนคุณยายชื่อคุณแป๊ะถามผู้ศึกษาว่ารู้จักกับคุณยายได้อย่างไรแล้วซักประวัติผู้ศึกษาว่า ทำงานอะไร เข้ามาในสนามม้ากับใคร แฟนไม่ว่าหรือ แฟนทำงานอะไร แล้วจบด้วยคำพูดว่า “เป็นผู้หญิงมาเล่นม้าไม่ดีหรอก อย่างผมยังไม่ค่อยอยากเล่นเลย แก (หมายถึงคุณยาย) ไม่ไหวชอบเล่น อาทิตย์ก่อนนัดผมมา ผมไม่ได้มาแกโกรธผมฉิบหายเลย” พูดจบ คุณแป๊ะก็ส่งภาษาจีนกับเพื่อนคนที่จ่ายเงินให้คุณยาย 100 บาท ซึ่งผู้ศึกษาเขาได้ว่าคงพูดถึงเหตุการณ์เมื่อครู่นี้ ที่คุณยายเอาเงินเขาไปเล่นม้า ไม่อย่างนั้นคงไม่พูดภาษาจีนกัน หลังจากนั้น เพื่อนคุณยายสองคนก็ย้ายที่นั่ง เมื่อคุณยายกลับมาผู้ศึกษาเล่าให้คุณยายฟัง แล้วถามว่าทำไมคุณยายเอาเงินเขามาเล่น คุณยายตอบว่า

ก็เขาบอกให้เอาเงินเขาเล่น บอกว่าถ้ามีข้อมูลดีๆ ก็มาเอาเงินที่ผมไปซื้อ เล่นได้แล้วแบ่งกัน ถ้าเชื่อใจเราก็ต้องเอาเงินมาให้เราเล่น หนอย ไม่อยากเล่น ไม่อยากเล่นแล้วเข้ามาทำไม ชี้เหนียว นี่ตึนะที่กดเงินมาด้วย ไม่จั้นไม่มีเงินเล่นแล้ว ไม่เหมือนคุณเลี้ยง ให้เงินคุณยายเล่นทุกเที่ยวเลย คุณยายไม่ต้องใช้เงินตัวเองเลย มันถามอะไรหนูบ้าง อย่าไปเล่าเรื่องบ้านคุณยายให้มันฟังนะ เสียมารยาทถามได้ยังไงว่ารู้จักกันยังไง ไม่มีมารยาท

คำถามที่ผู้ศึกษาจะถามคุณยายเรื่องรู้จักนายแป๊ะได้อย่างไรต้องหยุดไว้เท่านั้น และนึกเสียดายว่าน่าจะถามคุณแป๊ะ ตั้งแต่ที่แรก แต่ถ้าเหตุการณ์ไม่เป็นอย่างนี้ถ้าคุณยายมารู้ที่หลัง

ว่าผู้ศึกษาไปถามอะไรคุณแป๊ะ ผู้ไม่มีมารยาทก็คงเป็นผู้ศึกษาเอง หลังจากนั้นถ้าพูดถึงเหตุการณ์นี้เมื่อไหร่ คุณยายจะเรียกเพื่อนคนนั้นว่า “ไอ้แป๊ะ” ทุกครั้ง

ความพยายามในการหาข้อมูลของคุณยาย เคยแม้กระทั่งเมื่อคุณยายอยู่ชั้น 4 แล้วเดินลงมาชั้น 1 เพื่อเดินไปหาข้อมูลแถวคอกม้า แล้วก็เดินกลับมาหาผู้ศึกษาที่ชั้น 4 อีก แต่ใช้ว่าจะประสบผลสำเร็จทุกครั้ง วิธีการหลักของคุณยายจึงต้องพึ่งประสบการณ์ของตัวเอง คุณยายจะใช้กล้องส่องดูลักษณะม้า ดูความแข็งแรง รูปร่าง และ อากาของม้า ตั้งแต่ม้าออกมาจูงโชว์จนถึงวิ่งไปรอบที่ของสตาร์ท ถ้าส่องตามจนดูไม่ชัด คุณยายจะย้ายมาส่องกล้องที่โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อดูม้าต่อ เคยมีนักพนันชายเรียกคุณยายว่า “เซียน” ซึ่งผู้ศึกษาฟังน้ำเสียงแล้วรู้สึกว่ามีอารมณ์เสียดีเสียมากกว่ายกย่อง การส่องกล้องดูม้าส่วนใหญ่จะเป็นนักพนันชายที่นิยมใช้กล้องส่องม้า นักพนันหญิงไม่ค่อยนิยม ผู้ศึกษาเห็นมีแต่คุณยายที่ต้องเข้ากล้องทุกครั้งจนเจ้าของร้านกล้องให้คุณยายนำไปใช้ฟรีทุกครั้ง เมื่อคุณลักษณะม้าแล้วจะมีคำพูดประจำคือ ม้าเบอร์นี้ “ทอจด์” การเลือกเบอร์ที่จะซื้อ คุณยายจะไม่เล่นม้าเต็ง เพราะรู้สึกว่ามันน่าเล่น เพราะได้รับเงินน้อย คุณยายจะเลือกม้าที่อยู่ในเกณฑ์ที่เฝ้าทำดี มีโอกาสชนะแบบม้าฟลุค เพราะนั่นหมายถึง ราคาจ่ายจะได้ เล่นแล้วรวยได้ ม้าที่คุณยายเล่นจึงเป็นม้าที่เข้าที่ 3 ที่ 4 ที่ 5 ประจำ ถ้าม้าที่คุณยายเล่นสามารถเบียดเข้าที่ 1 ได้ คุณยายจะรวยทันที ดังนั้นในแต่ละนัดคุณยายจึงเสียมากกว่าได้ การซื้อแต่ละเที่ยวจะซื้อเบอร์ละ 50 ถึง 100 บาท เทียวละ 2-3 เบอร์ โดยเฉลี่ย และแต่ละนัด คุณยายจะเล่นทั้ง 10 เทียว

ในสนามม้านอกจากคุณยายจะเอยถึงสามเอยบ่อยครั้งแล้ว ยังมีคุณเลี้ยงที่เป็นเพื่อนกับสามี เป็นเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม และชอบเล่นม้า รู้จักสนิทสนมกัน จนให้เงินคุณยายเล่นม้า คุณยายจะเอยถึงคุณเลี้ยงบ่อยๆ ในประเด็นที่ใจกว้าง ให้เงินคุณยายเล่นม้าอย่างไม่มีเหนียว แต่ป่วยเลยไม่ได้มาสนาม อีกคนคือ คุณพีระ เป็นเจ้าของคอกม้าที่เป็นเพื่อนกัน และนัดใดที่มีม้าคอกนี้แข่งคุณยายก็จะพูดให้ผู้ศึกษาฟัง รวมทั้งคอกม้าอื่นๆ ที่คุณยายรู้จักด้วยว่าเป็นของใคร ก็จะพูดว่ากลุ่มนี้เป็นพวกเดียวกัน ต้องเล่นตัวใดตัวหนึ่งเท่านั้น ซึ่งการพูดให้ผู้ศึกษาฟังนั้น ผู้ศึกษาคิดว่าน่าจะดังพอที่คนที่นั่งใกล้ๆ จะได้ยินข้อมูลนี้ด้วย

การทักทายคนรู้จักในสนามม้า เป็นเรื่องปกติสำหรับคุณยาย ซึ่งผู้ศึกษาสันนิษฐานว่าเป็นเพราะคุณยายเข้าสนามม้ามานาน 30 ปี ย่อมต้องมีคนรู้จักมากเป็นธรรมดา และเนื่องจากสถานะของภรรยาเจ้าของคอกม้า ย่อมต้องมีผู้ให้ความนับถือเป็นพิเศษ แต่มีเหตุการณ์หนึ่งทำให้คุณยายไม่สบายใจ คือ คุณยายเห็นลูกน้องคุณเลี้ยงจึงเดินเข้าไปทักทาย พอม้าเลิก ลูกน้องคุณเลี้ยงมาชวนคุณยายไปกินข้าวด้วยกัน คุณยายปฏิเสธ แล้วพูดกับผู้ศึกษาว่า “ไม่ชอบเลย ลูกน้องคุณเลี้ยงมาชวนไปกินข้าว เลยบอกว่าไม่ไป” จากการเก็บข้อมูล ในอดีตนั้นตามธรรมเนียมของนัก

พนัน เมื่อม้าเลิกแล้วใครได้ม้าหรือใครรวยจะชวนกันไปกินข้าว กินเลี้ยงต่อ หรือ คำว่าชวนไปด้วยกันระหว่างหญิงชาย จึงมีนัยแฝงถึงการชวนไปนอน ชวนไปมีเพศสัมพันธ์ที่อาจมีการแลกเปลี่ยนกับเงิน คุณยายจึงรู้สึกไม่ค่อยพอใจนัก

จากข้อมูลของคุณยายนิภา เข้าสนามม้าครั้งแรกในฐานะผู้ติดตามสามีที่เป็นเจ้าของคอกม้า หากมองถึงสถานะทางชนชั้นถือว่าคุณยายนิภาเป็นชนชั้นกลางระดับสูง (upper middle class) ที่ได้รับสิทธิพิเศษจากสนามม้า ซึ่งมีความสำคัญกับการแสดงตัวตนของคุณยายอย่างมาก บวกกับประสบการณ์ในสนามม้ายาวนานถึง 30 กว่าปี และความมุ่งมั่นตั้งใจในการเล่นม้า ทำให้ภาพของผู้หญิงวัย 79 ปียังคงตื่นตัวตลอดเวลาที่อยู่ในสนามม้า ไม่มีอาการเซื่องซึมของคนที่วัยชราแต่อย่างใด และแม้ว่าคุณยายจะมีสถานะทางชนชั้นที่สูงกว่า แต่เมื่อไม่มีผู้อ้างอิงถึงสถานะนั้น คุณยายก็หลีกเลี่ยงปัญหากดดันทางเพศไม่ได้จากกรณีลูกน้องเพื่อนชวนไปกินข้าว

นอกจากเรื่องอายุและระยะเวลาในสนามม้า ของคุณยายราตรี ป้าตุ่ม และคุณยายนิภา ที่จัดได้ว่าอยู่ในกลุ่มวัยและประสบการณ์เดียวกัน ยังมีเรื่องความเป็นหญิงม่ายที่มีความหมายต่อทั้ง 3 คน Monica Chojnacka และ Merry E. Wiesner – Hanks ได้กล่าวถึงความ เป็นม่ายและความสูงวัย (widowhood and old age) ว่า การตายของคู่ชีวิตมีผลต่อการเปลี่ยนสถานะและส่งผลกระทบต่อโอกาสของผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ผู้หญิงม่ายจะหาสิทธิและสิทธิพิเศษจากตำแหน่งของตัวเอง ซึ่งที่โดยปกติแล้วไม่เคยมีมาก่อน คือ อิสรภาพทางสังคมและการเงิน ที่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้สิทธิในการตัดสินใจในการดำเนินชีวิต โดยปราศจากการปกครองหรือควบคุมจากสามี

ความสัมพันธ์ของนักพนันในสนามม้า

ความสัมพันธ์ของนักพนันในสนามม้าเป็นความสัมพันธ์ของกลุ่มคนที่อยู่ในช่วงวัยเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ ดังที่นักพนันชายที่ผ่านประสบการณ์ในสนามม้าได้ให้ข้อมูลไว้ว่า “คนแก่ในสมัยนี้ ก็คือวัยรุ่นในสมัยก่อน เห็นหน้ากันจำกันได้หมด” หากตั้งคำถามว่า บุคคลที่เห็นหน้ากัน จำกันได้ มาเป็นระยะเวลายาวนาน 20 ถึง 30 ปี หรือบางคนอาจมากถึง 50 ปี อีกทั้งยังมีประสบการณ์ร่วมกันในสถานที่เดียวกันที่อาจถือได้ว่าได้ร่วมการสร้างวัฒนธรรมกลุ่มขึ้นมา นั้น จะสามารถเรียกว่า คนรู้จักกันหรือเป็นเพื่อนกันได้หรือไม่ เพราะในบางสถานการณ์คนที่มีความคิดเดียวกัน ต่างยุคต่างสมัย ต่างเชื้อชาติ ต่างวัฒนธรรม ยังสามารถเรียกว่า “เพื่อนร่วมอุดมการณ์” ได้ ดังเช่น ขบวนการสิทธิสตรีในประเทศต่างๆ

เพื่อนในสนามม้า หมายถึง เพื่อนที่มารู้จักกันในสนามม้า การเป็นเพื่อนที่รู้จักกันในสนามม้าจะมีความแตกต่างจากการรู้จักเป็นเพื่อนกันในสถานที่ทำงาน หรือสถานที่อื่นๆ ที่เพียงแค่เรารู้จักกันไม่กี่วัน เราจะรู้ข้อมูลส่วนตัวเบื้องต้นของเพื่อน เช่น การรู้จัก ชื่อ นามสกุล ที่อยู่คร่าวๆ ว่าอาศัยอยู่ในบริเวณใด รู้อุปนิสัยว่าเพื่อนเป็นคนอย่างไร ส่วนข้อมูลอื่นๆ นอกเหนือจากนั้นก็ขึ้นอยู่กับความสนิทว่ามีมากน้อยเพียงใด แต่เพื่อนในสนามม้าแม้ว่าเป็นการรู้จัก เห็นหน้า พูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์กันเกินกว่า 10 ปี ที่ไม่รู้จักชื่อ ไม่รู้จักนามสกุลกัน ซึ่งนักพนันส่วนใหญ่พอใจกับความสัมพันธ์แบบนี้ ผู้ศึกษาเคยถามนักพนันหญิงคนหนึ่งถึงความสัมพันธ์ลักษณะนี้ได้รับคำตอบว่า

เพื่อนในนี้เค้าไม่รู้จักชื่อกันหรอก ไม่เคยถาม บัดโธ่ จะถามไปทำไม นักพนันนะ เค้าไม่ถามกันหรอก เราก็ไม่บอกชื่อเรา เข้ามาเล่นการพนันใครเขาจะบอกชื่อ ที่เรียกชื่อเล่นก็เรียกเห็นมันอ้วนก็เรียกไอ้อ้วน บางทีเห็นเพื่อนที่มากับมันเรียกไอ้ดีก็เรียกไอ้ดีเรียกตามๆ กัน อย่างป่าตุ่มมันก็เรียกกันว่า ฟีมั่ง ป่ามั่ง ที่นี้มีคนรู้จักมาเจอข้างในมันก็ทัก เฮ้ย ตุ่มเป็นไงบ้าง ไอ้พวกนี้ไต่ยีนมันก็เลยเรียกตาม

การไม่ถามไถ่ชื่อเสียงเรียงนาม ของบุคคลที่เรารู้จักไม่ได้หมายความว่านักพนันทุกคนไม่ต้องการรู้ข้อมูลส่วนตัวผู้อื่น แต่ความต้องการนี้ถูกจำกัดด้วยคำว่า การแลกเปลี่ยนเพราะเมื่อใดที่มีการเอ่ยถามชื่อคนอื่น บุคคลอื่นนั้นก็ต้องการถามชื่อกลับเช่นกัน ข้อตกลงอย่างลับๆ หรือกฎกติกาการยาทาในสนามม้าที่ต้องรู้กันเองโดยอัตโนมัติ คือ ไม่มีการถามเรื่องส่วนตัวระหว่างนักพนัน บทสนทนาระหว่างนักพนันในสนามม้ามีเพียง เรื่องของการเล่นม้า เท่านั้น การไม่พร้อมที่จะเปิดเผยชื่อและข้อมูลส่วนตัวของนักพนันนั้นย่อมมาจากนักพนันยอมรับว่าทัศนคติที่มองผู้เข้ามาเล่นพนันในสนามม้ามีภาพเป็นลบ และอาจส่งผลกระทบต่อตนเองและสถานะของตนเองที่ดำรงอยู่ภายนอกสนามม้า

ส่วนความสนิทที่มากขึ้นกว่า การรู้จักกันธรรมดา ก็อาจมีการรวมกลุ่มเล็กๆ ของคนที่คุ้นเคย หรือคุ้นหน้าคุ้นตากันเท่านั้น การรวมกลุ่มดังกล่าวนี้เป็นการรวมกลุ่มเฉพาะในพื้นที่สนามม้าเท่านั้นส่วนใหญ่ไม่มีการสานความสัมพันธ์ต่อกันนอกสนามม้า ดังเช่น เด็กหนุ่มกับคุณยายราตรีที่เคยให้สัมภาษณ์ไว้ว่า

ในสนามม้าเรามีสังคมเล็กๆ ของเรา ถ้าวันไหนได้เข้ามาจะแวะมาทักทายกันก่อน พูดคุยกันได้ ช่วยเหลือกันได้ แต่เรื่องเงินจะไม่ยุ่งกัน แต่ถ้าเกิดเสียม้า ตกรถ ไม่มีค่ารถกลับบ้าน อย่างนี้ขอกันได้

นอกจากความสัมพันธ์ที่ผู้ศึกษาได้กล่าวไปแล้ว สิ่ง que ผู้ศึกษาสังเกตเห็นระหว่างนักพนันก็คือการไม่ถือสาต่ออาการกระทบกระทั่งกัน หรือการสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีกว่า ต่างกับในสังคมภายนอกที่เรามักได้ยินข่าวหรืออาจได้เห็นการกระทบกระทั่งกันด้วยเรื่องเล็กน้อย ก็เกิดการด่าทอหรือใช้กำลังความรุนแรงต่อกัน ทั้ง ๆ ที่จริงแล้วในความรู้สึกของผู้ศึกษาคิดว่านักพนันแต่ละคนก็อึดตาสูงน่าจะเกิดเหตุการณ์รุนแรงได้ง่ายกว่า แต่ในสนามม้าความไม่ถือสาต่อความไร้มารยาทเป็นสิ่งที่ดำเนินอยู่ในสนามม้า เหมือนนักพนันได้สร้างชุมชนใหม่ที่ไว้กฎระเบียบต่อกัน มีความเป็นอิสระจากกฎระเบียบของสังคมภายนอกที่ต้องพบเจอในชีวิตประจำวัน

ผู้ศึกษาสวมบทบาทนักพนัน

หลังจากได้เก็บข้อมูลเรื่องพื้นที่ของสนามม้า ข้อมูลผู้หญิงในสนามม้ามาพอสมควรแล้ว ผู้ศึกษาได้ทบทวนดูว่ามีสิ่งใดที่ยังต้องเพิ่มเติมอีกบ้าง เห็นว่ามีสิ่งหนึ่ง que ผู้ศึกษายังไม่ได้ทำอย่างเป็นทางการเป็นจริงเป็นจังเลยคือ “การเป็นนักพนัน” ผู้ศึกษาเคยซื้อตั๋วม้า แต่เป็นการซื้อตามผู้หญิงที่ผู้ศึกษาไปสัมภาษณ์หรือสังเกตการณ์ซึ่งเป็นการซื้อเล่น ๆ สนุก ๆ เพราะอยู่ในสถานการณ์ที่น่าตื่นเต้นของความมั่นใจของเหล่านักพนันว่าม้าเบอร์ที่ตัวเองเชียร์อยู่ต้องเข้า WIN แน่ ๆ การซื้อตั๋วม้าจึงเป็นการ “ซื้อตามคนอื่น” ซึ่งก็มีทั้งได้และเสียซึ่งผู้ศึกษาเคยกลับมาคิดและสรุปได้ว่า ถ้าเรากลัวเสียเงินเราจะซื้อตั๋วแบบเสี่ยงน้อยที่สุด เราจึงไม่เสียแต่เมื่อใดเรารู้สึกว่าเราอยากได้เงินมากๆ เราจะกล้าเสี่ยงซื้อตั๋วที่โอกาสถูกยากมากขึ้น เราจึงเสียเงินหลังจากได้เรียนรู้แล้วผู้ศึกษาก็ไม่คิดจะเล่นอีก เพราะรู้ว่าเล่นไปเรื่อยๆ อาจทำให้กล้าเพิ่มระดับความเสี่ยง ซึ่งโอกาสเสียมีมากกว่าได้ตามที่ป่าตุ่มเคยพูดถึงโอกาสของการเป็นเจ้าของและผู้เล่นว่าคนเป็นเจ้าของมีโอกาสมากกว่า ด้วยคำพูดสรุปว่า “ไม่เงินสนามม้าอยู่ไม่ได้หรอก”

ดังนั้นหลังจากที่ผู้ศึกษาได้เรียนรู้วิถีเล่นม้าในวิถีคิดแบบต่างๆ จากนักพนันหลายๆ คนแล้ว ผู้ศึกษาจะขอทดสอบวิชาที่เรียนมาด้วย “การจะเป็นนักพนันใน 1 นาที” หมายถึงผู้ศึกษาต้องเป็น “ผู้เล่นม้า” ทั้ง 10 เที้ยว เหมือนอย่าง que นักพนันคนหนึ่งเล่น ไม่ใช่เป็นการ “ซื้อตั๋วม้า” อย่างที่เคยทำมาจึงตั้งงบประมาณในการเล่นไว้ที่ 500 บาทต่อ 10 เที้ยว โดยจะเล่นเที้ยวละ 50 บาท ซึ่งซื้อได้ 1 เบอร์ ถ้าเที้ยวใดเล่นได้ อาจจะได้ตัดสินใจนำเงินมาเล่นเพิ่มในเที้ยวต่อไป

ตอนเช้าวันอาทิตย์ ผู้ศึกษามาสนามม้านางเลิ้งตั้งแต่ 4 โมงเช้ากับคุณยายวิภา ถนนพิษณุโลกยังโล่ง รถวิ่งได้อย่างสะดวก คุณยายวิภาแวะเข้ากั ล้อส่งทางไกลร้านประจำที่หน้าสนามม้า แล้วพาผู้ศึกษาไปแวะร้านขายหนังสือม้าแข่งของคนรู้จัก ผู้ศึกษาเลือกหนังสือชื่อ อาชา มา 1 เล่ม ส่วนของคุณยายซื้อ ตั้งแต่วันพฤหัสบดี จากนั้นคุณยายพาผู้ศึกษาเดินทางเข้าลานคอก

ม้า ที่คอกม้าต่างๆ จะนำม้ามาพักที่นี่เพื่อรอทำการแข่ง แล้วเดินผ่านเข้าไปถึงตัวอาคารชั้นล่างของ ชั้น 100 คุณยายนิภาพาเดินขึ้นไปชั้น 3 เพื่อหาที่นั่งเป็นครั้งแรกที่ผู้ศึกษาไม่ต้องซื้อบัตรเข้าสนาม ม้า รู้สึกถึงคำว่าสิทธิพิเศษและความเหนือกว่า เรียกความมั่นใจลึกๆ ให้ผู้ศึกษาได้พอสมควร สำหรับ การปฏิบัติภารกิจที่ทำหายวันนี้ “การเป็นนักพนันใน 1 นัด”

อัฒจันทร์และอาคารของสนามม้าตอน 10 โมงเช้าสะอาด ไม่มีขยะ ก้นบูหรือ คราบน้ำ คราบอาหาร เลอะเทอะเหมือนที่ผู้ศึกษาเคยเห็น เวลาประมาณ 11 โมง 45 นาที สนามม้าเปิด เพลงสรรเสริญพระบารมี ผู้ศึกษา คุณยาย แม่ค้า เจ้าหน้าที่ และนักพนันยืนตรงถวายความเคารพ หลังจากนั้นสนามประกาศเริ่มการแข่งขันม้าเที่ยวที่ 1 จ๊อกก็เริ่มนำม้าออกมาโชว์ที่หน้าอัฒจันทร์ คุณยายส่องกล้องดูม้าจนม้าไปถึงหน้าของสตาร์ท คุณยายจึงลุกขึ้นมองผู้ศึกษาว่า “นั่งอยู่ตรงนี้นะ เตียวคุณยายมา” แล้วก็เดินไปส่องกล้องที่จอโทรทัศน์วงจรปิดเพื่อดูม้าต่อ เจ้าหน้าที่สนาม ประกาศเบอร์ม้า ชื่อม้า ชื่อคนขี่ม้าทั้ง 11 เบอร์ บนบอร์ดกลางสนามเริ่มขึ้นตัวเลขเที่ยวที่ 1 และ เบอร์ม้าพร้อมชื่อคนขี่ม้า ผู้ศึกษาจดยชื่อจ๊อกก็ตามประกาศไม่ทัน จึงต้องจดตามบอร์ดกลาง สนาม ราคาจ่ายบนบอร์ดยังไม่วิ่ง นักพนันยังคงรอตัวเลขบนบอร์ด ผู้ศึกษาดูรายชื่อม้าทั้ง 11 เบอร์ แล้วเริ่มงงเป็นไก่ตาแตก เพราะไม่รู้จักม้าและฝีเท้าของม้าแต่ละตัวเลย จึงเริ่มรู้ว่าการเป็นนักพนัน ม้านั้นไม่ใช่แค่แต่เพียงมีเงินแล้วมาซื้อตัวเท่านั้น

การศึกษาข้อมูลมาเป็นระยะเวลาไม่นานมันหมายถึงประสบการณ์ที่จะช่วยในการ ตัดสินใจ ซึ่งหลักการนี้ไม่ต่างกับการทำงานหรือการประกอบอาชีพอื่นๆ เลย เมื่อไม่รู้จะทำอย่างไร กับม้าทั้ง 11 เบอร์ ผู้ศึกษาจึงงัดวิชาเล่นม้าของคุณยายราตรีที่พร่ำสอนผู้ศึกษามาใช้ กล่าวคือ ดู โปยของทุกสำนักแล้ว ตีเครื่องหมายตามที่โปยเก็งไว้ที่ชื่อม้าในหนังสือ ผู้ศึกษามีโปยอยู่ 3 โปย คือ โปยท้ายตารางม้าแข่ง โปยสำนักเปียเซียนนำโชค และโปยดีควบ ผู้ศึกษาทำเครื่องหมายตาม โปยทั้ง 3 ได้ผลออกมาว่า วาเนสซ่า และ เลดี้เซิร์ทเทิร์น ที่ป่าตุ่มเคยแปลให้ผู้ศึกษาฟังว่า “ท่าน ผู้หญิงแห่งแดนใต้” ได้ 3 เครื่องหมาย เพชรมณีได้ 2 เครื่องหมาย ม้านี้เกิร์ลได้ 2 เครื่องหมาย สุภาพบุรุษได้ 1 เครื่องหมาย ผู้ศึกษาต้องเลือกออกมา 3 ตัว 2 ตัวแรก คือ วาเนสซ่า และ เลดี้เซิร์ท เทิร์น ราคาจ่ายทั้ง 2 เบอร์ต่ำแสดงว่าใช้ได้เป็นม้าเต็งจริง อีก 1 ตัว ผู้ศึกษาต้องเลือกระหว่าง เพชร มณี กับ ม้านี้เกิร์ล ผู้ศึกษาจะรอดูราคาอีกครั้ง ระหว่างนั้นเสียงนักพนันชายพูดคุยเรื่องม้าเพชร มณีที่จ๊อกก็ชื่อวิษณุกรณ์เป็นคนขี่ ราคาจ่ายต่ำมากน่าจะเล่น WIN ได้เลย เพราะวันนี้เขาตั้งใจมา เล่นวิษณุกรณ์โดยเฉพาะจะแทงให้หนักๆ เลย แล้วหยิบเงินออกมานับส่งให้ลูกน้องบอก “เบอร์ 1 WIN 4,000” เบอร์ 1 คือ ม้าเพชรมณี ได้ยินอย่างนี้ผู้ศึกษาเริ่มลังเลระหว่างวิชาของคุณยายราตรี กับข้อมูลของนักพนันชาย

ผู้ศึกษาเริ่มไม่แน่ใจ จึงมองหาคุณยายวิภาแต่ไม่เห็น จะลุกจากที่นั่งไปตามหากก็กลัวเสียที่นั่ง เวลาเริ่มไล่เข้ามา เจ้าหน้าที่สนามประกาศเร่งให้นักพนันรีบซื้อตั๋ว ม้าใกล้จะออกแล้ว ผู้ศึกษาตัดสินใจซื้อ PLACE เบอร์ 9 ท่านผู้หญิงแห่งแดนใต้เลดี้เซิร์ทเทิร์น 50 บาท กลับมาที่นั่งก็โดนชิงไปเรียบร้อยแล้ว จึงถือโอกาสเดินไปหาคุณยายวิภา แต่ไม่เจอจึงเดินเตร่อยู่แถวม้านั่งตัวเดิม ไม่ถึงนาทีเจ้าหน้าที่สนามก็ประกาศ “ม้าออกแล้ว” ถึงตอนนี้นักพนันทุกคนจะรีบไปลุ้นม้าที่อัฒจันทร์ ใครกินอะไรอยู่ต้องรีบวางไว้ก่อน แล้ววิ่งไปเชียร์ม้าที่ตัวเองซื้อไว้ เสียงนักพนันชายต่างตะโกนชื่อม้าบ้าง ชื่อจ็อกก็บ้าง ดังก้องไปทั้งอัฒจันทร์ แต่ฟังไม่ได้ศัพท์ว่าชื่อที่ตะโกนนั้นมีชื่ออะไรบ้าง จนม้าเข้าเส้นชัยเสียงจึงเงียบลงเหลือเพียงเสียงโวยวายของนักพนันบางคนที่ยัวเสียกับม้า ผลปรากฏว่า เลดี้เซิร์ทเทิร์นเข้าที่ 1 ราคาจ่าย 35-23 ผู้ศึกษาแทง PLACE 50 บาท จึงได้เงิน $23 \times 5 = 115$ บาท กำไร 65 บาท ความโลภทำให้คิดในใจว่า รู้แบบนี้แทงซ้ำก็ดี และยังคิดเลยไปถึงเงิน 4,000 ของนักพนันชายคนนั้น ถ้าเขาไม่เล่น WIN แต่เล่น PLACE เพราะม้าเพชรณีเข้าที่ 2 ราคาจ่าย PLACE 12 บาท $12 \times 400 = 4,800$ จะได้กำไร 800 แต่นักพนันส่วนหนึ่งมองว่า ราคาจ่ายแค่นี้ไม่น่าเล่นจ่าย 11 บาท 12 บาทอย่าเสียเวลาเล่นดีกว่า

จากเที่ยวที่ 2 ถึงเที่ยวที่ 6 ผู้ศึกษายังใช้วิธีเล่นของคุณยายราตรี ดูประกอบกับราคาจ่ายซึ่งก็ไม่สัมพันธ์กันเลย ถ้าดูเฉพาะราคาจ่าย ม้าเต็งก็ไม่เข้าตั้งหลายเที่ยว ผู้ศึกษาเล่น PLACE เป็นหลัก เที่ยวที่เล่นได้ ได้กำไร 65 บาท แต่เสีย 2 เที่ยว 100 บาท จึงรู้ซึ่งถึงคำว่าการเล่นเป็นการเสี่ยงโชค ไม่มีอะไรแน่นอน เราเชื่อตัวเลข หรือโชคไม่ได้ ผู้ศึกษายอมรับว่าลำพังเพียงแต่เล่นม้าเพียงแค่นี้ 6 เที่ยวคงไม่สามารถเข้าถึงความเป็นนักพนันที่กล้าได้กล้าเสีย แต่สิ่งที่ผู้ศึกษาได้รับคือความรู้สึกของผู้หญิงที่เข้ามาเล่นการพนันในสนามม้า ที่เข้ามาในสนามม้าด้วยความหวาดระแวงว่าจะถูกมองอย่างไร และเมื่อเข้ามาเก็บข้อมูลได้รับรู้ทัศนคติของนักพนันชายที่มองผู้หญิงด้วยการจัดประเภทและตีความเป็นลบ แม้ความหวาดระแวงจะคลายลงเมื่อเข้าสนามม้าหลายๆ ครั้ง แต่ส่วนหนึ่งเป็นเพราะผู้ศึกษาอยู่กับผู้ให้ข้อมูล หากเมื่อใดที่ผู้ศึกษานั่งอยู่คนเดียวความกังวลก็จะเริ่มก่อตัวทันที จนบางครั้งผู้ศึกษาถึงกับคิดว่าทำไมถึงต้องมานั่งในสนามม้าอาทิตย์แล้ว อาทิตย์เล่า ทำไมการเก็บข้อมูลถึงมีความทุกข์อย่างนี้ การถูกตั้งคำถาม ถูกสงสัยจากนักพนันชายทำให้เกิดความไม่สบายใจ

ดังนั้นการได้เล่นม้าทำให้ผู้ศึกษาตัดความกังวลทุกอย่างออกไป เมื่อเงยหน้าขึ้นจากหน้ากระดาษแล้วเจอกับสายตาใครมองอยู่ก็ไม่เหลือความรู้สึกเดิม แต่มีความรู้สึกใหม่ว่า นี่ไง ฉันกำลังเล่นม้าเหมือนพวกคุณไง เมื่อเดินไปซื้อตั๋วม้า หยิบเงินออกมาจากกระเป๋าจึงมีความคิดเดียวว่า เราได้ทำทุกอย่างเหมือนกัน ไม่มีการซื้อตั๋วแบบผู้ชายไม่มีการซื้อตั๋วแบบผู้หญิง ดังนั้นพวกคุณ

จัดประเภทฉันไม่ได้อีกแล้ว ความรู้สึกแบบผู้หญิงที่เล่นม้าแล้วสัมผัสความรู้สึกนี้ อาจไม่ใช่การตั้งคำถามขึ้นมาอย่างชัดเจน อย่างที่ผู้ศึกษารู้สึก แต่ผู้หญิงที่เคยรู้สึกไม่สบายใจเมื่อเข้าสนามม้า ผู้ศึกษาเชื่อว่าพวกเธอต้องรู้สึกสบายใจขึ้นเมื่อได้เล่นม้าเหมือนนักพนักคนอื่น ๆ ในสนาม เป็นความรู้สึกของความกลมกลืนเป็นพวกเดียวกัน ไม่แตกต่าง ไม่ถูกตั้งข้อสังเกตหรือข้อสงสัย เพราะข้อสงสัยถูกตอบคำถามแล้วว่า ผู้หญิงเข้ามาในสนามม้านั้นมาเล่นการพนัก

แม้ว่าข้อสรุปที่เกิดจากการสะท้อนประสบการณ์การเล่นพนักในสนามม้าของผู้ศึกษา อาจไม่ใช่ข้อสรุปสำหรับประสบการณ์ของผู้หญิงทุกคนที่เข้ามาในสนามม้า แต่จากการทบทวนประสบการณ์การเล่นพนักของตัวเองพบว่า การผ่านขั้นตอนตั้งแต่การจดข้อมูล ศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลของม้าแต่ละเบอร์ การตัดสินใจเลือกเบอร์ม้า การตัดสินใจในการซื้อตัวม้า และการที่อยู่ในช่วงเวลาที่ต้องรีบตัดสินใจให้ทันต่อเวลาม้าออกสตาร์ท การร่วมเชียร์ม้ากับนักพนักทั้งสนามล้วนอยู่ในกระบวนการกลายเป็นนักพนัก ที่นักพนักแต่ละคนจะสร้างตัวตนของนักพนักออกมาในแบบฉบับของตัวเอง การเล่นพนักในครั้งต่อ ๆ มาเป็นเหมือนการกระทำซ้ำกระบวนการเดิมที่เป็นการต่อย้ำ ยืนยันความเป็นตัวตนของนักพนักต่อแบบแผน หรือกฎของกลุ่มหรือชุมชน การยอมรับและปฏิบัติตามแนวทางของแบบแผน หรือกฎ ทำให้สภาพตัวตนของบุคคลปรากฏขึ้น